VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego (nr 7)**

z dnia 7 grudnia 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego (nr 7)

7 grudnia 2017 r.

Komisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego, obradująca pod przewodnictwem poseł **Anny Milczanowskiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (druk nr 2001) – kontynuacja.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jarosław Zbieranek** ekspert Zespołu Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, **Michał Trzoska** specjalista w Zespole Analiz, Informacji, Szkoleń i Realizacji Projektów Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego w Łodzi, **Magdalena Flis** dyrektor Kancelarii Marszałka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie wraz ze współpracownikami, **Bogdan Ciepielewski** dyrektor biura Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej, **Piotr Polak** koordynator Komisji Skarbników Miast i Komisji do spraw Bezpieczeństwa Unii Metropolii Polskich, **Edward Trojanowski** zastępca sekretarza generalnego Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich, **Borys Bura** członek Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska, **Rafał Kampa** prezes Stowarzyszenia Obrony Samorządności – Na Swoim wraz ze współpracownikami, **Ewa Stankiewicz** prezes Stowarzyszenia Solidarni 2010, **Konrad Wojnarowski** członek zarządu Ruchu Obrony Polskiej Samorządności, **Paweł Zdun** przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów Ruchu Kontroli Wyborów wraz ze współpracownikami oraz prof. dr hab. **Marek Chmaj** kierownik Katedry Prawa Publicznego i Praw Człowieka na Wydziale Prawa SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego w Warszawie.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Grybska**, **Sylwia Łaska** i **Dariusz Myrcha** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Wojciech Miller** i **Przemysław Sadłoń** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji Nadzwyczajnej. Stwierdzam kworum. Jesteśmy obecni.

Witam wszystkich zaproszonych gości. Witam przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, rzecznika praw obywatelskich, organizacji samorządowych oraz pozostałych gości. Przepraszam, widzę, że państwo są. Nie przywitałam się z państwem, ale witam was bardzo serdecznie. Zapraszamy pana posła.

Porządek znamy. Wiemy, że rozpatrujemy teraz projekt ustawy z druku nr 2001. Następnym punktem porządku obrad Komisji Nadzwyczajnej jest rozpatrzenie projektu ustawy z druku nr 2023.

Szanowni państwo, na posiedzeniu, które odbyło się we wtorek, rozpatrzyliśmy właściwie wszystkie zmiany i artykuły tej ustawy, ale państwo pamiętają, że w ciągu tych kilkudziesięciu godzin pracy odłożyliśmy kilkadziesiąt zmian i artykułów. Ta liczba oscyluje chyba w granicach 30 czy może trzydziestu kilku.

Zaczynamy od art. 1 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych. Art. 1, zmiana pierwsza. Szanowni państwo posłowie pamiętają, że była

odłożona. Zwracam się do posła wnioskodawcy. Bardzo proszę pana posła Łukasza Schreibera o zabranie głosu.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zmiana pierwsza w art. 1 dotyczy budżetów obywatelskich. Były zgłaszane pewne wątpliwości, dlatego było to odłożone, ale po przemyśleniu i przeanalizowaniu jeszcze raz wnoszę w imieniu wnioskodawców o przyjęcie zmiany w proponowanym brzmieniu. Dyskusję już mieliśmy, więc...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, ten punkt, ta zmiana pierwsza była przedyskutowana. Dyskusja była długa. Bardzo proszę, przystępujemy do głosowania. Kto z państwa...

Poseł Marek Sowa (N):

Ale nad czym głosujemy?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nad zmianą pierwszą. Art. 1, zmiana pierwsza. Proszę bardzo, pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, w kwestii formalnej.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę uprzejmie.

Poseł Marek Sowa (N):

Jeśli pani chce pozbawić nas prawa do dyskutowania, to chciałbym, aby przypomnieć, które i jakie poprawki były pozgłaszane do konkretnych zmian. Do zmiany pierwszej osobiście złożyłem dwie poprawki. Chciałbym, żeby one zostały przypomniane, żeby były przegłosowane i żeby można było przedstawić argumentację, ponieważ dyskusja nad tym punktem została przerwana z uwagi na to, że państwo zdecydowali się odłożyć ten punkt.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Już, panie pośle. Proszę bardzo, zaraz Biuro Legislacyjne panom posłom przedstawi te poprawki, które były zgłaszane do art. 1 do zmiany pierwszej. Bardzo proszę, pan poseł Kierwiński.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Bardzo poprosiłbym, żebyśmy jednak procedowali tak, że jak wracamy do kolejnej zmiany, żeby odbyła się dyskusja, bo czasami zaproponujecie nowe rozwiązania, a czasami, tak jak poseł Schreiber teraz powiedział, upieracie się przy swoich rozwiązaniach. Dajcie nam szansę poprzekonywać was jeszcze, że to, co proponujecie, nie jest dobre dla samorządu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, czyli wracamy do zmian.

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

My nie będziemy pewnie chcieli za długo rozmawiać, ale są ważne kwestie i...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni panowie posłowie, przy niczym się nie upieramy. Bardzo proszę, rozpoczynamy od poprawek, które państwo zgłaszali. Bardzo proszę, pan poseł Sowa. Rozpoczynamy dyskusję.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, chciałbym zgłosić poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jak zwykle, mamy minutę, tak jak to było ustalone w poprzednim tygodniu. Bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Chciałbym złożyć poprawkę do zmiany pierwszej, lit. b) ust. 4. To dokładnie ostatnie zdanie w tym opisie. Chciałbym, aby otrzymało następujące brzmienie: „Rada gminy w toku prac nad projektem uchwały budżetowej nie może usuwać lub zmieniać zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego”. W państwa zapisie dodane są słowa „w stopniu istotnym”. Chcę przypomnieć, że zadania w ramach budżetu obywatelskiego przechodzą wcześniejszą weryfikację, a więc głosowanie odbywa się tylko nad tymi zadaniami, o których wiadomo, że mogą być realizowane w ramach budżetu obywatelskiego po kwalifikacji. W związku z tym zmiana czy dawanie takiej swobody, aby dokonywać zmiany zadania z budżetu obywatelskiego, nie powinno już mieć miejsca. To jest pierwsza poprawka.

Druga poprawka dotyczy ust. 5 w zmianie pierwszej, lit. b). Ta zmiana...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję, panie pośle.

Poseł Marek Sowa (N):

A za co pani dziękuję? Tylko poprawkę argumentuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Druga minuta na drugą poprawkę. Proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Druga poprawka dotyczy tego, aby ten limit 0,5% wydatków na budżet obywatelski nie był ograniczany tylko do miast na prawach powiatu, ale dotyczył wszystkich gmin, a więc gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich oraz miast na prawach powiatu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, pan poseł Kierwiński. Poprawka?

Poseł Marcin Kierwiński (PO):

Nie. Wszystko zostało złożone. W tym punkcie nie mam nic do dodania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę, pan przewodniczący Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca, bo chciałem zabrać głos w kwestii proceduralnej, ale jeżeli wracamy do omawiania poprawek, to wszystko w porządku. Dlatego że tylko przypomnę, że niektóre zmiany przez państwa odkładane, w ogóle nie były przedyskutowane na posiedzeniach Komisji, to tym bardziej... Akurat ta była. Tutaj zgoda.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ta była.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Natomiast inne nie, więc tym bardziej jest zasadne, żeby omawiać wszystkie zmiany jeszcze raz, ale to już sobie wyjaśniliśmy. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałbym namawiać państwa do tego, ażebyście poparli te dwie zmiany, które zaproponował przed chwilą pan poseł Sowa. Budżet obywatelski to jest rozwiązanie proobywatelskie, bardzo oczekiwane przez samorządowców i przez mieszkańców. Ono się sprawdziło, bowiem nie jest to nowe rozwiązanie, z tym że, rzeczywiście, należałoby je wprowadzić we wszystkich typach czy rodzajach samorządu terytorialnego. Dlatego bardzo proszę o wsparcie tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dołączam się do głosów przedmówców, abyśmy mogli w sposób kompleksowy dyskutować nad zmianami, przypominając także wszystkie poprawki, które zostały złożone.

Ze względu na ważność sprawy, prosiłbym także panią przewodniczącą, chociaż to być może będzie utrudnione, ale żeby uwzględnić także głos tych przedstawicieli organizacji pozarządowych, którzy znajdują się w drugiej części naszej sali, bo mam informację sprzed naszego spotkania, że będą chcieli aktywnie uczestniczyć także w tej części debaty.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne. Gdybym... Aha, przepraszam. Proszę bardzo.

Pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chcę przypomnieć prośbę, którą zgłaszałem wcześniej. Mianowicie ona dotyczy precyzyjnie ust. 4 i pierwszego zdania w tymże ust. 4, ponieważ państwo przesądzają, że w ramach budżetów partycypacyjnych, obywatelskich będzie decydowało bezpośrednie głosowanie mieszkańców. Chcę zwrócić uwagę, że w tym głosowaniu bardzo często biorą udział osoby niepełnoletnie, a bardzo często te głosowania odbywają się poprzez internet. W związku z tym, chociaż cieszymy się z wszystkich rozwiązań wzmacniających obywateli, ale w tej kwestii prosimy o to, aby państwo zechcieli zrezygnować z pierwszego zdania. Wprowadzając budżety partycypacyjne – to jest praktyka, a nie teoria – stosujemy mechanizmy angażujące mieszkańców, ale to też jest pod pewną kontrolą, pozytywnie rozumianą, tak? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Raz jeszcze zwracam się z serdeczną prośbą. Czy mogłabym poprosić Biuro Legislacyjne i sekretariat Komisji o to, aby przedstawiono poprawki poszczególnych posłów, które zostały zgłoszone 30 listopada na posiedzeniu Komisji Nadzwyczajnej do zmiany pierwszej do art. 1? Bardzo proszę, bo musimy przegłosować te poprawki. Proszę, pan poseł Zasada.

Poseł Artur Zasada (PiS):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Z taką prośbą o chwilę refleksji i przełożenie głosowania nad poprawką pierwszą, zgłoszoną przez pana posła Sowę, na koniec dzisiejszego bloku głosowań. Proszę o chwilę refleksji nad tym, czy jednak to nie jest, rzeczywiście, dobre rozwiązanie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, nie możemy przekładać po przekładaniu, bo tutaj już się zupełnie zgubimy w tym wszystkim.

Natomiast też chciałem od razu zabrać głos w dyskusji. Odnosząc się merytorycznie, jeżeli chodzi o ten głos, żeby na wszystkich szczeblach, to ten zapis, oczywiście, umożliwia na wszystkich szczeblach, natomiast nie chcieliśmy wprowadzać takiego obowiązku, bo były też głosy i to ze strony opozycji, że np. w małych gminach jest już fundusz sołecki, że ogólnie są małe budżety i będzie z tym problem.

Natomiast chciałem się spytać Biura Legislacyjnego, bo o ile sformułowanie „mieszkańcy" – moim zdaniem – w sposób oczywisty obejmuje również mieszkańców niepełnoletnich, bo mieszkaniec to jest ktoś, kto mieszka na terenie gminy, niekoniecznie posiadający pełnię praw obywatelskich... Jeżeli tenże mieszkaniec w formule, która to gwarantuje, np. poprzez weryfikację numeru PESEL, osobiście oddaje głos, ale przez internet, to czy to jest bezpośredni głos? Czy „bezpośrednie głosowanie" oznacza tylko fizycznie bezpośrednie głosowanie przy urnie?

Poseł Marek Sowa (N):

Przez internet jest bezpośrednie.

Poseł Marcin Horała (PiS):

To rozwiewa te wątpliwości pana Marka Wójcika, jak rozumiem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, bardzo proszę, pan poseł Szymon Szynkowski vel Sęk.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Dziękuję pani przewodniczącej. Jestem zaskoczony tą argumentacją i tą poprawką, ponieważ przedstawiciele opozycji, z którymi spotkałem się choćby w programach telewizyjnych, akurat w tej formie zapisany przez nas budżet obywatelski krytykowali jako zbyt dużą ingerencję w samodzielność samorządów w tym zakresie. Padały takie argumenty, że wszystko chcemy uregulować, że budżet obywatelski należy zostawić samorządom, a my nie powinniśmy się w to wtrącać. To państwa poprawka zmierza do tego, żeby na każdym szczeblu – że tak powiem – ten budżet obywatelski był bardzo ściśle uregulowany.

Przyznam szczerze, że rozważaliśmy też taką ewentualność, ale zwyciężyło takie przekonanie, że warto spróbować to zapisać w odniesieniu do miast na prawach powiatu, ponieważ w większości tych miast to już funkcjonuje. Można – że tak powiem – zobligować te miasta, gdzie jeszcze tego nie ma i zobaczyć, w jaki sposób przy tym pułapie to będzie działało.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję, panie pośle. Czas minął.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Przecież później, jeżeli ten pomysł się sprawdzi, zawsze można rozważać wprowadzenie tego na niższym poziomie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

To przerwę zrobimy. Słucham pana? Gdyby pan zechciał się przedstawić... Proszę.

Członek Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska Borys Bura:

Dzień dobry. Jestem Borys Bura. Jestem członkiem Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska – organizacji, na którą posłowie Prawa i Sprawiedliwości wielokrotnie się powoływali, bo my bardzo mocno kontrowaliśmy rząd poprzedni kilka lat temu, więc chciałbym, żeby mój głos został wysłuchany merytorycznie.

Chyba jako jedyna organizacja już 10 lat temu krytykowaliśmy budżet obywatelski i to, w jaki sposób on jest zorganizowany. Proszę państwa, jest tak, że dla mieszkańców jest jakiś ochłap, a reszta budżetu to jest budżet urzędniczy. Tam mieszkaniec nie ma prawa opiniować i zastanawiać się, jak te pieniądze powinny być wydawane. Oprócz tego dochodzi do tego, że z budżetu obywatelskiego są realizowane podstawowe zadania, które powinny być realizowane bez konsultacji z mieszkańcami. Ławki? To naprawdę chyba każdy wie, że trzeba postawić. Często przyjeżdżają do nas goście z zagranicy i my się chwalimy, że mamy ławkę z budżetu obywatelskiego, a oni się pukają w głowy i się zastanawiają, co to jest za system. Moja organizacja i coraz więcej osób jest przekonanych do tego, żeby albo zostawić to jednak samorządom do decydowania, albo w ogóle z tego zrezygnować i wykreślić, bo to naprawdę prowadzi do wypaczeń i patologii. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu bardzo. Szanowni państwo, przystępujemy do głosowania nad zgłoszonymi poprawkami. Czy mam... Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Przemysław Sadłoń, Biuro Legislacyjne.

Z naszych ustaleń wynika, że do zmiany pierwszej w art. 1 jest jedna poprawka dwuelementowa, zgłoszona przez pana posła Sowę. W odniesieniu do tej poprawki mamy jedną sugestię redakcyjną. Mianowicie proponujemy, aby w nowym brzmieniu ust. 5, które pan poseł proponuje, zrezygnować z wymieniania poszczególnych rodzajów gmin, ponieważ jest to wyliczenie wyczerpujące. Ten początek ust. 5 wobec tego mógłby

brzmieć: „Utworzenie budżetu obywatelskiego w gminach jest obowiązkowe". To jest pierwsza kwestia.

Natomiast odpowiadając na pytanie pana przewodniczącego Horały o zasady przeprowadzania głosowania, w szczególności o ten przymiot bezpośredniości, rozumiemy to w ten sposób, że osoby uprawnione do wzięcia udziału w głosowaniu, przy założeniu bezpośredniości, osobiście oddają ten głos. W takiej formule, że to jest głos przypisany do tej osoby, nie zaś przez jakiegoś przedstawiciela. Natomiast proszę zwrócić uwagę, że zgodnie z projektowanym ust. 7 pkt 4 zasady przeprowadzania głosowania, a więc wszelkie bardziej szczegółowe kwestie dotyczące i formy tego głosowania, i wszelkich takich technicznych – jak rozumiem – kwestii, mają zostać określone w uchwale gminy. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przystępujemy do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Marka Sowę do pierwszej zmiany. Słucham? Tak, są dwie poprawki, ale przegłosujemy je osobno.

Poprawka pierwsza. Kto jest za przyjęciem poprawki pierwszej, zgłoszonej przez pana posła Sowę? 7 posłów za. Kto jest przeciwny? (8) Kto się wstrzymał? (1) Dziękuję bardzo.

Kto z posłów jest za przyjęciem zmiany pierwszej? Jeszcze druga poprawka. Przepraszam bardzo, panie pośle.

Druga poprawka zgłoszona przez pana posła Marka Sowę. Kto jest za przyjęciem drugiej poprawki? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0) Dziękuję bardzo.

Teraz kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany pierwszej art. 1? (9) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? 8 głosów. Dziękuję bardzo.

Poseł Marek Sowa (N):

Poproszę to zapisać jako wnioski mniejszości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę o zapisanie jako wniosku mniejszości.

Przechodzimy do zmiany drugiej art. 1. Przyjęta? Zmiana była przyjęta. Była wprowadzona zmiana 2a. Bardzo proszę, pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Zgłaszałem poprawkę. Ona jest w dokumentach.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak. Właśnie tak.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tytułem wyjaśnienia. To właśnie zmiana pana posła i pana posła Zasady. To były poprawki, które zakwalifikowaliśmy jako dopisanie zmiany 2a do projektu.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Wobec tego zachęcam wszystkich członków Komisji do poparcia tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Proszę państwa, przechodzimy w związku z tym do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Zgorzelskiego do... Pan poseł Zasada, bardzo proszę.

Poseł Artur Zasada (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, bardzo proszę, by wycofać moją poprawkę. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Zasada wycofuje swoją poprawkę. W związku z tym głosujemy nad poprawką pana posła Zgorzelskiego.

Kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Zgorzelskiego? (8) Kto jest przeciw? (9) Kto się wstrzymał? (0)

W związku z tym uważam, że nie ma zmiany 2a. Zmiana druga była przyjęta w poprzednim głosowaniu. W związku z tym nie głosujemy.

Proszę państwa, ponieważ muszę z Biurem Legislacyjnym ustalić sprawy poprawek zgłoszonych w ciągu tych kilku dni, czy są u państwa teraz na miejscu, bo będzie tych zmian trochę, ogłaszam 30 minut przerwy.

[Po przerwie]

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowni państwo, bardzo proszę, przechodzimy do zmiany 4a, która była odłożona. Proszę, pan poseł Marcin Horała. Do zmiany...

Poseł Marcin Horała (PiS):

To była moja poprawka. Wycofuję ją.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ta poprawka została wycofana przez pana posła Horałę.

Teraz przechodzimy do zmiany 14. Tu mieliśmy zgłoszoną poprawkę. Teraz zmiana 14, która była odłożona. Wszystkie inne poprawki... Zmiana 14 i poprawki zgłoszone przez pana posła Sowę, pana posła Horałę i pana posła – o ile pamiętam – Zgorzelskiego. Bardzo proszę, który z panów posłów jeszcze do zmiany 14 wprowadzał poprawkę albo chce wprowadzić? Proszę bardzo, pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, moja poprawka zmierzała do tego, aby zastosować niższe wymogi dla mieszkańców gmin, którzy wychodziliby z obywatelską inicjatywą uchwałodawczą. Państwo proponują 300 podpisów w gminach do 20 tys. mieszkańców. Przypomnę, że mamy gminy liczące 1,8 tys. czy 3 tys. mieszkańców. To oznaczałoby, że 15% mieszkańców gminy musiałoby się podpisać, żeby w ogóle uchwała była rozpatrywana.

Państwo w dużej mierze skopiowali te zapisy z ustawy, której byłem wnioskodawcą wiosną i proponuję tę kopię zastosować przede wszystkim tam, gdzie są określone podpisy. Mogę państwu dać przykład. Toruń ma 150, Rzeszów ma 200. To są duże miasta. Mają takie wymogi. Tomaszów Mazowiecki ma 50. Tych przykładów mogę dawać dużo. Albo zdecydujmy się na model, że dajemy gminom prawo ustanowienia limitu, ile podpisów trzeba zebrać, żeby wyjść z inicjatywą, albo zróbmy takie zapisy, które nie będą barierą dla wnoszenia obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej.

Moja poprawka jest następująca: 100 podpisów w gminach do 5 tys. mieszkańców, 200 podpisów w gminach do 20 tys. mieszkańców, 300 podpisów w gminach powyżej 20 tys. mieszkańców.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo panu posłowi. Pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, moja poprawka aktualnie wygląda tak... Jak rozumiem, ten materiał już został państwu dostarczony. Skreślenie ust. 3, nadanie nowego brzmienia ust. 4. To jest taka zmiana – powiedzmy – klaryfikująca. To też zmiana brzmienia, nowe brzmienie ust. 6. Czy w imieniu wnioskodawców...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w imieniu wnioskodawców chciałem pozytywnie zaopiniować poprawki – zarówno pana posła Sowy, jak i pana posła Horały. Proszę o ich przyjęcie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę. Czy pan poseł Protas chciał jeszcze zabrać głos?

Poseł Jacek Protas (PO):

W takiej sytuacji nie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Bardzo krótko. Państwo wnioskodawcy, bardzo proszę w imieniu małych gmin... Są w Polsce gminy, które mają na listach wyborczych ledwie 1 tys. mieszkańców i okolice, tak? Jeśli państwo życzą sobie, żeby oni mieli inicjatywę uchwałodawczą dopiero, jak co trzeci z nich podpisze się pod tym projektem, to naprawdę przesadzacie. W związku z tym ta propozycja...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Zmieniamy. Ale państwu to przyjmujemy.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Panie ministrze, ale jest pozytywne zaopiniowanie poprawki posła Sowy...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pozytywne zaopiniowanie przez posła wnioskodawcę.

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania. Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki... Moment. Biuro, proszę uprzejmie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jedna kwestia, dotycząca poprawki pana posła Sowy. Proponujemy, aby uzupełnić ją w tych wszystkich punktach wyrazami „co najmniej", więc na początku w odniesieniu do liczby osób mówić, że to jest co najmniej – odpowiednio – 100, 200 i 300 osób. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, kto z państwa jest za przyjęciem poprawki pana posła Sowy, też z tą poprawką, żeby użyć sformułowania „co najmniej"? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Bardzo proszę, panie Darku.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 15 głosów, brak przeciwnych, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Teraz kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Marcina Horałę odnośnie do zmian w zapisach ust. 3, 4 i 6? Proszę bardzo. Skreślenie ust. 3, a tam zmiana zapisu. Kto jest za przyjęciem? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 8 głosów, brak przeciwnych, 6 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany 14 w całości, oczywiście, z wniesionymi poprawkami? Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jedna uwaga w odniesieniu do ust. 6. W wyniku poprawki zgłoszonej przez pana przewodniczącego Horałę ten zakres spraw przekazanych do uregulowania w drodze uchwały rady gminy się pomniejszył, tzn. nie wszystkie kwestie mogą być regulowane przez gminę. Natomiast – w naszej ocenie – dalej jest to zakres dosyć szeroki. Wskazujemy, że w tej delegacji do uregulowania w drodze uchwały są takie kwestie, których uregulowanie może przesądzać w praktyce o sposobie wykonywania inicjatywy uchwałodawczej. Wskażę tutaj tytułem przykładu na „zasady tworzenia komitetów inicjatyw uchwałodawczych". W ocenie biura, niektóre z tych elementów powinny być jednak uregulowane na poziomie ustawy, nie uchwały rady gminy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Bardzo proszę, głos ma poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeżeli byłaby taka konieczność, to po przemyśleniu wprowadzimy zmiany po drugim czytaniu, a w tym momencie prosiłbym Wysoką Komisję o przyjęcie zmiany 14 w proponowanym brzmieniu z poprawkami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do głosowania nad zmianą 14.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany 14? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 10 głosów, brak przeciwnych, 4 wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad przyjęciem art. 1 ustawy. Nie trzeba? No, ale były poprawki. Bardzo proszę Biuro Legislacyjne, żeby zechciało się wypowiedzieć w tym temacie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Formalnie nie ma takiej konieczności.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jeżeli formalnie nie ma...

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jeżeli natomiast, rzeczywiście, państwo chcą całościowo odnieść się w głosowaniu do art. 1 ze wszystkimi przyjętymi poprawkami, to, oczywiście, jest taka możliwość, natomiast formalnie to nie jest wymagane.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jeżeli formalnie nie, to przyjmujemy to, co nam mówi Biuro Legislacyjne.

Przechodzimy do art. 2. Zmiana pierwsza. Bardzo proszę, poseł wnioskodawca.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Analogicznie jak w przypadku gmin. W imieniu wnioskodawców proszę o przyjęcie zmiany w proponowanym brzmieniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Posłowie zgłaszający poprawki... Klubu Nowoczesna nie było. Nie ma.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Miałem też poprawkę analogiczną do tej, którą zgłaszałem w art. 1, dotyczącą gmin.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki pana posła Zgorzelskiego? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 7 głosów, przeciw – 8, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do głosowania nad zmianą pierwszą, art. 2.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany pierwszej w art. 2? Kto jest przeciw? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 8 głosów, przeciw – 7, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy. Proszę państwa, przechodzimy do zmiany drugiej, przy której mieliśmy wprowadzoną zmianę 2a. Były poprawki pana posła Zgorzelskiego i pana posła Artura Zasady. Bardzo proszę, przechodzimy do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez pana posła... Proszę?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Pan poseł Zasada zgłaszał poprzednio wycofanie poprawki. Czy to odnosi się do wszystkich poprawek, tych kadencyjnych? Tak, czyli tej poprawki posła Zasady już tutaj nie ma.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poseł Zgorzelski...

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jest poprawka posła Zgorzelskiego, czyli wydłużenie do 6 lat.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Poseł Zasada wycofuje swoją poprawkę. Bardzo proszę.

Głosujemy nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Zgorzelskiego. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 5 głosów, przeciw – 8, 2 wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz do zmiany 3a. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Zmiana wynikała z propozycji zgłoszonej przeze mnie poprawki. Wycofuję ją.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czyli poprawka wycofana.

Przechodzimy do zmiany 8a. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Zmiana 8a i może od razu hurtowo zmiana 8b. To znów poprawki, które zgłosiłem i aktualnie wycofuję, tak że nie ma tych zmian.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czyli zmiany 8a i 8b są wycofane.

Przechodzimy do zmiany 10. Bardzo proszę, pan poseł wnioskodawca.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w imieniu wnioskodawców proszę o przyjęcie zmiany w proponowanym brzmieniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Przypomnę, że złożyliśmy poprawkę, ażeby tę zmianę odrzucić w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Sprawdzamy, czy pan poseł Marek Sowa również... Dziękuję bardzo.

Głosujemy nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Protasa wraz z posłami Platformy Obywatelskiej. Kto jest za przyjęciem tej poprawki przy zmianie 10? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 7 głosów, przeciw – 8, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz przystępujemy do głosowania nad przyjęciem zmiany 10. Bardzo proszę. Biuro Legislacyjne, proszę uprzejmie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Z naszych materiałów wynika, że do zmiany 10 jest jeszcze poprawka pana posła Horały, która polega na nadaniu brzmienia ust. 1, a w kolejnych częściach na nadaniu nowego brzmienia zdaniu pierwszemu w ust. 3 i ust. 5 w art. 31, bo tego artykułu zmiana 10 dotyczy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Faktycznie. Bardzo dziękuję i przepraszam jednocześnie. Niedopatrzenie z mojej strony. Chciałem wycofać tę poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Poseł Horała wycofuje tę poprawkę.

Głosujemy nad zmianą 10. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany 10? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
Za – 8 głosów, przeciw – 7, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Zmiana 10 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany 11. Bardzo proszę. Przy zmianie 11 były poprawki pana posła Sowy i pana posła Marcina Horały. Bardzo proszę, pan poseł Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Tu chcieliśmy państwu zaproponować nowe brzmienie. Tak jak w przypadku, gdzie była obywatelska inicjatywa uchwałodawcza. Inne zmiany są analogiczne jak w przypadku gmin. Natomiast jeszcze tu chcemy zaingerować w liczbę składanych podpisów, żeby w powiecie do 100 tys. mieszkańców było to co najmniej 300, a powyżej 100 tys. mieszkańców – co najmniej 500 osób.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, zgłasza się pan poseł Marek Sowa. Proszę uprzejmie.

Poseł Marek Sowa (N):
Moja poprawka zgłoszona jest w tym samym punkcie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak.

Poseł Marek Sowa (N):
Ona ma jeszcze niższe wymogi, bowiem to jest 100 osób w powiecie do 100 tys. mieszkańców, powyżej 100 tys. mieszkańców – 200 osób. Chodzi, oczywiście, o debatę nad stanem powiatu.

Przypomnę, że wymogi w gminie to jest 20 i 50. Takie są wymogi w gminie. Zakładam, że mieszkańcy nie tylko będą omawiali tematy dotyczące całego powiatu, ale to może być problem, który dotyczy inwestycji w danej gminie.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Przepraszam, panie pośle, że tylko wejdę w słowo, ale zmiana 11 dotyczy obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej, a nie dyskusji o stanie powiatu.

Poseł Marek Sowa (N):
Aha. OK, dobrze.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł Marcin zgłaszał już swoją poprawkę? Tak. Proszę posła wnioskodawcę Łukasza Schreibera.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, tak jak państwo chyba widzieli, staramy się z przychylnością podchodzić do poprawek, także zgłaszanych przez posłów opozycji. Zresztą w tym samym jakby temacie w odniesieniu do gmin przyjęliśmy poprawkę zaproponowaną przez pana posła Sowę. Tutaj też w jakimś sensie po części ją przyjmujemy, biorąc pod uwagę to, co zostało powiedziane.

Natomiast jednak – w naszym przekonaniu – te progi powinny być ciut wyższe niż zaproponował pan poseł Sowa. Zachowując więc jakby ten podział do 100 tys. i powyżej 100 tys., wydaje nam się, że poprawka zgłoszona przez posła Horałę, którą rekomenduję w imieniu wnioskodawców Wysokiej Komisji, jest jednak rozwiązaniem nieco lepszym, bo inaczej wprowadzilibyśmy sytuację, w której w gminach ten próg jest wyższy w większej gminie niż w mniejszym powiecie. Tak więc takie są przesłanki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Bardzo pana proszę.

Członek Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska Borys Bura:
Dziękuję bardzo. Jeszcze raz Borys Bura z Watchdog Polska – organizacji, która zrzesza wielu aktywistów z całej Polski.

No, jest jednak problem. Nie wiem, jakie są założenia i skąd wynikają takie potrzeby, ale nasi ludzie w terenie bardzo boją się tej granicy, bo 300 osób to jest cały czas bardzo dużo. Jak przekonać 300 osób do tego, żeby się podpisały? Nie wiem, z czego wynika aż tak duży próg. Mam nadzieję, że właśnie w drugim czytaniu jeszcze będzie chwila, żeby o tym podyskutować i to zmienić. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Proszę, poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, najmniejsze powiaty w Polsce... Wiem, że w moim okręgu powiat sępoleński należy do jednego z najmniejszych w kraju. Zdaje się, że liczy niecałe 40 tys. mieszkańców.

Poseł Marek Sowa (N):
Powiat sejneński w województwie podlaskim – 27 tys.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Dobrze. Jak mówię, to są przykłady najmniejszych powiatów, więc dalej 300 osób to jest około 1% mieszkańców przy najmniejszej z tych gmin, a dużo więcej jest tych powiatów w okolicach 100 tys. No, więc nie wydaje nam się, aby ten próg był zaporowy.

Członek Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska Borys Bura:
Aktywność obywatelska jest tak niska, jest tak ciężko angażować ludzi, więc naprawdę...

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
No, ale dlatego w ogóle staramy się to wprowadzić i podnieść do poziomu ustawy. Dzisiaj często w ogóle nie ma w powiatach żadnej możliwości wnoszenia obywatelskich inicjatyw. Szanowni państwo, mam wrażenie, jakby niektórzy mówili, że chcielibyśmy coś zaostrzać. To my wprowadzamy zasady, które są jednak dużo lepsze.

Nie wiem, czy autor poprawki chciałby jeszcze obniżyć trochę ten limit, ale...

Poseł Marcin Horała (PiS):
Myślę, że ewentualnie możemy porozmawiać i pomyśleć przy drugim czytaniu. Natomiast też akurat w życiu mam takie doświadczenia, że byłem inicjatorem kilku obywatelskich projektów uchwał. Zbieraliśmy po 1 tys. i więcej podpisów bez większego problemu, więc te 300 jako minimum wydaje mi się zasadne przy tej wielkości...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Szanowni państwo, dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:
Dziękuję. W odniesieniu do poprawki pana posła Horały chcemy tylko zwrócić uwagę, że przepis ust. 2 w brzmieniu zaproponowanym przez pana posła Horałę jest od redakcyjnej strony nieco inaczej ujęty niż analogiczny przepis przyjęty przez państwa w związku z rozpatrywaniem poprawki pana posła Sowy do ustawy o samorządzie gminnym. Nie chcąc jak gdyby proponować w tej chwili jakiejś propozycji, prosimy o upoważnienie biura, aby te przepisy w warstwie redakcyjnej mogły zostać przez nas ujednolicone na etapie przygotowywania sprawozdania. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy poseł wnioskodawca daje upoważnienie dla biura?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak, zgadzam się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak, dajemy to upoważnienie.

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Marka Sowę. Bardzo proszę, kto jest za przyjęciem...

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, przepraszam. Nie miałem poprawki w tym punkcie. Miałem w dziewiątce, więc nie ma mojego głosowania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Aha, przepraszam. Nie ma. Przepraszam bardzo. Czyli mamy posła Horałę.

Kto jest za przyjęciem poprawki do zmiany 11, zgłoszonej przez pana posła Horałę? Bardzo proszę. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 2, 6 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz do przyjęcia... Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Bardzo krótko. Z naszej strony analogiczne wątpliwości dotyczą ust. 6. W tym przypadku mowa o wątpliwościach odnoszących się do zakresu spraw przekazanych do uregulowania w drodze uchwały rady gminy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, poseł wnioskodawca Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Biuro nie proponuje nowego brzmienia, więc jakby przyjmujemy pod rozwagę te uwagi. Do refleksji na dalszym etapie pracy legislacyjnej.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, słowo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ale już jesteśmy w trakcie głosowania. Przepraszam bardzo. Panie pośle, zaraz po tym głosowaniu, dobrze? Przepraszam, takie mieliśmy ustalenia.

Proszę państwa, kto jest za przyjęciem zmiany 11 wraz z przyjętą poprawką? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 3, 5 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Zmiana 11 przeszła.

Bardzo proszę, pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, mam w sumie taką propozycję, bo wydaje mi się, że ten zapis, który poseł Horała złożył w swojej poprawce do inicjatywy uchwałodawczej, jest lepszy. On jest bardziej czytelny. On powinien być również dostosowany do samorządów powiatowego i wojewódzkiego, żebyśmy mieli podobne zapisy w każdym elemencie, jeśli mówimy o uchwale. No, chyba żeście...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, panie pośle. Proszę mówić do mikrofonu. Poseł przewodniczący Horała.

Poseł Marek Sowa (N):

Wydaje mi się, że mam poprawkę posła Horały w pkt 4 i 6. W mojej ocenie, do samorządów powiatowego i wojewódzkiego powinniście dać takie same poprawki, żeby były tożsame brzmienia.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Ale tu jest pkt 4, a tu jest część dalsza, panie pośle.

Poseł Marek Sowa (N):

A jest, tak?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wszystko jest już wyjaśnione, tak? Dziękuję bardzo.

Przechodzimy dalej, proszę państwa. Tak jak mówią legislatorzy, nad art. 2 nie musimy głosować. Nie ma głosowania.

Przechodzimy do art. 3 i 3a. Zmiana pierwsza do art. 3. Bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, tutaj już mieliśmy debatę. Tak samo, analogicznie jak przy gminie i powiecie. W imieniu wnioskodawców wnoszę o przyjęcie zmiany w proponowanym brzmieniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, pan poseł Piotr Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Podobnie jak przy poprzednich kategoriach, także i tutaj zgłaszam swoją poprawkę czy podtrzymuję ją.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę sprawdzić, czy była poprawka posła Sowy przy art. 3. Nie było.

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Piotra Zgorzelskiego. Proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Poprawka pana posła Zgorzelskiego nie dotyczy zmiany pierwszej. Dotyczy dodania po zmianie pierwszej zmiany 1a, więc do zmiany pierwszej w art. 3 nie ma poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Dobrze, dojdziemy za moment do tego.

Bardzo proszę, głosujemy nad zmianą pierwszą w art. 3. Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany pierwszej w art. 3? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, brak przeciwnych, 7 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz przystępujemy do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Zgorzelskiego, która dodaje nam zmianę 1a. Bardzo proszę, kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 7 głosów, przeciw – 9, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, głos ma pan poseł Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Zwracam się tylko z taką prośbą do pana posła, bo staram się tu też prowadzić stronę kancelaryjną naszej pracy. Gdyby pan mógł dosłownie jednym hasłem powiedzieć, czego dotyczyła ta poprawka – czy to była ta 6-letnia kadencja, czy...

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Nie. To dotyczyło głosowania imiennego zarówno w gminie, w powiecie, jak i w województwie.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jasne. Bardzo dziękuję za to wyjaśnienie. Przepraszam, że zajmuję czas Wysokiej Komisji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do zmiany 3a w art. 3. Proszę uprzejmie...

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dobrze, że chociaż po głosowaniu się pan poseł dopytał.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

No, jak to? Akurat tutaj nie mam żadnej zmiany. Tu była właśnie propozycja poprawki – ta 6-letnia kadencja – pana posła Zgorzelskiego i wycofana już propozycja pana posła Zasady.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie, jeszcze jesteśmy w zmianach...

Poseł Marcin Horała (PiS):

Art. 3. Dodanie zmiany 3a, tak? Nie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie, art. 3a to jest... Jesteśmy w art. 3.

Poseł Marcin Horała (PiS):

To na szczęście się nie zgubiłem. Zmiana 3a to jest nowy artykuł, dotyczący Warszawy, a teraz jesteśmy w art. 3. Dodanie zmiany 3a.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, mamy poprawkę zgłoszoną przez pana posła Zgorzelskiego w zmianie... Jesteśmy w art. 3, zmiana 3a. Po zmianie trzeciej mamy zmianę 3a, do której zgłosił poprawkę pan poseł Piotr Zgorzelski. Zgłosił również... Proszę bardzo, biuro.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Z naszych ustaleń wynika, że ta poprawka pana posła Zgorzelskiego, nad którą wcześniej państwo głosowali, nie dotyczyła głosowania imiennego. To była poprawka, która zakładała dodanie w ustawie o samorządzie województwa nowego artykułu, polegającego właśnie na wydłużeniu kadencji. Ta poprawka została rozstrzygnięta.

Poprawka, o której pan poseł wspomina, to jest poprawka dotycząca głosowania imiennego. Rzeczywiście, to była poprawka, którą pan poseł zgłaszał w trakcie jednego z poprzednich posiedzeń Komisji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czyli mieliśmy rację. Dobrze.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Natomiast ona dotyczyła zmiany trzeciej w art. 3 i została już rozstrzygnięta.

Zgodnie z tymi materiałami, którymi dysponujemy, kolejną kwestią, którą państwo powinni rozstrzygnąć, jest poprawka polegająca na dodaniu zmiany 3a.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak.

Legislator Przemysław Sadłoń:

To jest poprawka pana posła Horały. Ta zmiana polega na nadaniu nowego brzmienia ust. 1 w art. 20.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Panowie posłowie, prosimy o koncentrację. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Bardzo dziękuję. Czyli jednak się nie pomyliłem na początku.

A poprawkę wprowadzającą zmianę 3a wycofuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Czyli poprawka pana posła Marcina Horały jest wycofana. Nie głosujemy.

Przechodzimy do zmiany 9... Proszę mnie nie poganiać. Już przechodzę do zmian 9a, 9b i 9c. Proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Wycofuję te wszystkie trzy poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Marcin Horała wycofuje wszystkie trzy poprawki – 9a, 9b i 9c. Dziękujemy bardzo.

Przechodzimy teraz do zmiany 11. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tu też była zgłoszona poprawka do zmiany 11, którą wycofuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Przypomnę, że tutaj zgłosiliśmy poprawkę. Mowa o wykreśleniu w całości zmiany 11, dlatego że jesteśmy przeciwko dodawaniu wotum zaufania – nowego instrumentu. Uważamy, że przegłosowanie absolutorium jest tutaj wystarczające. Debata o stanie – odpowiednio – gminy, powiatu czy województwa – tak, wotum zaufania – nie. Proszę więc o przegłosowanie tej najdalej idącej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł wnioskodawca.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, właśnie intencją wprowadzenia takiego przepisu było, aby raz do roku, podczas debaty o stanie gminy, powiatu i województwa, odbywała się dyskusja i jednocześnie po tej debacie było wyrażane wotum zaufania. Stąd też w imieniu wnioskodawców podtrzymuję propozycję dla Wysokiej Komisji przyjęcia zmiany w proponowanym brzmieniu. Rozumiem, że tutaj się różnimy. Cóż można więcej powiedzieć? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Jacka Protasa. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 7 głosów, przeciw – 9, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do przyjęcia zmiany 11.

Bardzo proszę, kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany 11? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 6, 1 wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zmiana 11 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany 12. Bardzo proszę, pan poseł Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Proponujemy zmianę, tzn. skreślenie ust. 3 oraz zmianę brzmienia ust. 4 i 6, zupełnie analogiczne do takich zmian, jakie proponowałem przy powiecie i przy gminie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Do tej zmiany poprawkę zgłaszał również pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Chciałbym poprosić państwa o poparcie tej poprawki. To jest zmniejszenie liczby wymaganych podpisów przy inicjatywie do 1 tys. z 2 tys.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. A, przepraszam. Poproszę posła wnioskodawcę Łukasza Schreibera.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, idąc jakby analogicznie do wcześniejszych gmin i powiatów, chciałbym prosić Wysoką Komisję o poparcie poprawki pana posła Horały, bo ona nam, rzeczywiście, wprowadza jasność tych rozwiązań, jak i poprawki pana posła Sowy, bo, rzeczywiście, zmniejszenie do 1 tys. podpisów jest tutaj lepszym rozwiązaniem. Po przemyśleniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Jacek Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Dziękuję. Zabieram głos w celu poparcia tej poprawki pana posła Sowy, ale jeżeli wnioskodawcy się zgadzają, więc już nie będę uzasadniał. Dziękuję za to wsparcie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, Biuro Legislacyjne. Którą z poprawek powinniśmy przegłosować jako pierwszą? Która jest poprawką dalej idącą?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Może w kolejności ustępów, których dotyczą, więc w pierwszej kolejności poprawka pana posła Sowy, w następnej – poprawka pana posła Horały. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze.

Głosujemy za poprawką pana posła Marka Sowy. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 16 głosów, brak przeciwnych, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Horały? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Proszę państwa, przyjmujemy...

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, brak przeciwnych, 7 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do przyjęcia zmiany 12 wraz z przyjętymi poprawkami.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany 12? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję bardzo.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, brak przeciwnych, 6 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, ponieważ na poprzednich posiedzeniach była wprowadzana zmiana 13, bardzo proszę, aby głos zabrał pan przewodniczący Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Delikatnie korygując wypowiedź pani przewodniczącej, została zgłoszona poprawka, która wprowadziłaby – w razie przyjęcia – zmianę 13. Została odłożona. Teraz tę poprawkę wycofuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Nie mamy zmiany 13.

Proszę państwa, przechodzimy teraz do art. 3a. Bardzo proszę, pan poseł Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

W dostarczonych państwu dzisiaj materiałach jest propozycja nowego brzmienia art. 3a. W poprzednim brzmieniu, w poprzednich poprawkach był on bardziej rozbudowany, jak też wprowadzał takie tam jawności głosowań. Konsekwentnie wycofujemy się z tych poprawek. W obecnie proponowanym brzmieniu jest to tylko taka prosta recepcja przepisów Kodeksu wyborczego. Będą się one stosowały również do przepisów specyficznych o ustroju miasta stołecznego Warszawy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, otwieram dyskusję. Proszę, pan poseł Waldy Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Jeżeli nie była zgłoszona, to zgłaszamy w takim razie poprawkę, wnosząc o skreślenie art. 3a.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Panie pośle, to raczej głos przeciwny – przeciw przyjęciu tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę. Nie? Czy któryś jeszcze z posłów? Nie.

Bardzo proszę, kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Marcina Horałę? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 6, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do art. 4. Patrzę w stronę Biura Legislacyjnego. Przepraszam bardzo, art. 3b. Mamy poprawkę. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Ale pani przewodnicząca już – że tak powiem – bardzo dobrze odczytała moje intencje, bo chciałem wycofać poprawkę wprowadzającą art. 3b.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Przechodzimy do art. 4. Patrzę w stronę Biura Legislacyjnego. Proszę państwa, zmiana trzecia w art. 4. Bardzo proszę, pan poseł Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, tutaj tylko niewielka poprawka, tzn. żeby zamiast „przez okres do 2 lat" było „przez okres 2 lat".

Łącznie z tą poprawką chciałbym zgłosić poprawki, która mają państwo oznaczone nr 6 i 7. One wprowadzają ten zapis, że w miejsce zapisu „okres do 2 lat"... Przepraszam, jeszcze raz. W miejsce zapisu, że „przez okres do 2 lat", wprowadzają zapis, że „przez okres 2 lat", bo zapis „do 2 lat", oczywiście, można interpretować, że jak ktoś będzie

trzymał 1 dzień, to też trzymał przez okres do 2 lat. Intencja jest taka, żeby te dokumenty faktycznie przez 2 lata co najmniej były przechowywane.

Tu chciałbym tylko, żeby te dwie dalsze, powiązane poprawki, co do których prosiłbym o przyjęcie łączne... W tym momencie uciekł mi odpowiedni artykuł regulaminu Sejmu, ale tu już Biuro Legislacyjne może mi potwierdzić, że mam rację. Jest taki artykuł regulaminu Sejmu, który mówi tak, że w razie przyjęcia poprawki, która spowodowałaby niespójność z artykułami już przyjętymi, można w głosowaniu łącznym przyjąć poprawki, które zaingerują w zmiany czy artykuły już przyjęte, żeby zachować spójność projektu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak. Rzeczywiście, w przypadku dokonania czy przyjęcia jakiejś poprawki, która także oddziałuje na zmiany, które zostały już przyjęte, to stanowi przesłankę do formalnego powrotu do tych zmian, aby uwzględnić wszystkie konsekwencje. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, o zabranie głosu prosi pan Paweł Zdun z Ruchu Kontroli Wyborów. Proszę.

Przewodniczący Krajowej Rady Koordynatorów Ruchu Kontroli Wyborów Paweł Zdun:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałem przypomnieć, że RKW postuluje tutaj skreślenie fragmentu „do 2 lat lub na wniosek uprawnionych podmiotów do", czyli żeby brzmiał on – w skróconej wersji – „przez okres 5 lat", bo 2 lata to jest za krótko. Proszę sobie nie żartować, nie dworować. Bardzo proszę pana posła, niech pan zachowa powagę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze wcześniej pan się zgłaszał. Bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Krzysztof Jabłonka:

Chciałbym również potwierdzić...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, gdyby pan jeszcze raz zechciał się przedstawić...

Wiceprzewodniczący KRK RKW Krzysztof Jabłonka:

Krzysztof Jabłonka, Ruch Kontroli Wyborów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan Krzysztof Jabłonka z RKW.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Krzysztof Jabłonka:

Chciałbym potwierdzić, że istnieją przesłanki, dla których 2 lata są za krótkim okresem, aby osoby, które posiadałyby jakąkolwiek wiedzę o nieprawidłowościach wyborczych, mogły pozbyć się ewentualnego strachu czy nacisku ze strony osób wyżej postawionych. Po 5 latach mijają kadencje i wtedy zmienia się sytuacja. Może dojść do ujawnienia nieprawidłowości i jest... Jak je zweryfikować, jeśli materiał wyborczy jest przechowany 2 lata? Wydaje mi się, że w ogóle w archiwistyce jest to bardzo mała karencja. Okres 5 lat to jest to, co wystarczy, aby być spokojnym, że mogą ujawnić się wszystkie nieprawidłowości. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan poseł Zgorzelski, pan poseł Sowa, pan poseł Dzikowski i pan poseł Protas.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, prosiłbym, żeby pani pamiętała, że tutaj także jest moja poprawka, która właśnie jest w tym brzmieniu, że dokumenty przechowuje się „przez okres 5 lat lub na wniosek uprawnionych podmiotów do 8 lat".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan przewodniczący Jaskóła, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Jaskóła (Kukiz15):

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, my też zgłaszamy poprawkę. Ona w dokumentach ma nr 4. Zgłosiliśmy ją już podczas dyskusji. Wydłużenie do lat 5 przechowywania tej dokumentacji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przepraszam, panie pośle. Pan poseł Dzikowski i pan poseł Protas. Bardzo proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Przypominam, że dyskutowaliśmy na ten temat. Chciałem przypomnieć, że byliśmy przeciw takiemu zapisowi. A dlaczego? Mianowicie w Kodeksie wyborczym, który jeszcze obowiązuje, niektóre dokumenty były tylko określone do brakowania, a inne miały kategorię archiwalną „A". Wydaje się, że ten przepis był prawidłowy. W związku z tym będziemy głosowali przeciw tej poprawce. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Zwracam uwagę i apeluję, żeby albo odrzucić tę zmianę, albo przychylić się do wniosków panów posłów – jak rozumiem – równo czy tak samo brzmiących, bowiem „okres do 2 lat" może oznaczać 1 dzień.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber, bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Tak. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w imieniu wnioskodawców proszę o przyjęcie poprawki zaproponowanej przez posła Horałę. Pozytywnie ją opiniuję. Dlaczego? To wymaga być może bardzo krótkiego wyjaśnienia. Oczywiście, z tego samego powodu, o którym mówił pan poseł Protas, jest zgłoszona ta poprawka przewodniczącego Horały, więc okres nie może być „do 2 lat", bo „1 dzień".

Dlaczego nie przez okres 5 lat obligatoryjnie? Po pierwsze, bo to stwarza duże problemy, także techniczne, bo te dokumenty będą musiały być bardzo długo przechowywane, ale też, co ważniejsze, jednak... Bowiem i tak istnieje, i będzie istniała możliwość, że na wniosek uprawnionych podmiotów będzie to możliwe w okresie dłuższym – do 5 lat. Natomiast stworzenie przepisu dotyczącego obligatoryjnego przechowywania do lat 5 – w naszym przekonaniu – mogłoby też jeszcze skutkować tym, że ktoś w ramach – nie wiem – nawet prowadzenia jakiejś czarnej kampanii mógłby później przy kolejnych wyborach próbować wywlekać te sprawy, w taki sposób kogoś atakować. No, jednak okres 2 lat jest zasadny. Jeżeli ktoś nie jest w stanie w ciągu 2 lat wskazać jakichś przesłanek, to i dłużej, i później wydaje się również mało prawdopodobne, aby to zrobił.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Piotr Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Panie pośle wnioskodawco, wy przez 3 lata nie potrafiliście udowodnić swojej tezy o sfałszowanych wyborach, więc myślę, że idąc naprzeciw obsesyjnej podejrzliwości co do fałszowania wszystkiego, moja poprawka idzie dalej. Dlatego proszę, abyśmy wszyscy ją poparli.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Zwracam uwagę, że wszczęcie postępowania, czyli złożenie jakiegoś protestu, który będzie wymagał analizy, już przedłuży do 5 lat. Tu chodzi o tę sytuację, która jest bezsporna, gdzie nikt żadnego protestu nie składał, a już teraz fizycznie jest tak, że tam, w tych miastach, gdzie jednak są przechowywane, choć jakby teraz, obecnie nie muszą być... Z kolei w wielu miastach są niszczone dosyć szybko, ale tam, gdzie są, to nieraz ma to objętość już takiej dużej hali – trzymanie tych wszystkich kart z kilku wyborów. Przez 5 lat byłyby to już więc takie naprawdę bardzo duże hale, stąd propozycja, żeby przez 2 lata trzymać w sytuacjach bezspornych. Jeżeli przez 2 lata nie pojawił się żaden protest, żadna wątpliwość, to wydaje się, że 2 lata mogą nie być wystarczającym czasem na rozwianie tych wątpliwości, na przeprowadzenie postępowania, ale na sam fakt zgłoszenia tychże wątpliwości chyba tak. No, a jeżeli nie ma przez 2 lata wątpliwości, to sprawa wydaje się bezsporna i jest to taki okres, po którym chyba można by już te materiały usuwać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad poprawkami zgłoszonymi przez panów posłów Piotra Zgorzelskiego, Tomasza Jaskółę i Marcina Horałę. Zaczynamy od... Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

W pierwszej kolejności należy głosować nad poprawką pana posła Jaskóły, ponieważ ona polega na skreśleniu zmiany trzeciej. Następnie są dwie poprawki konkurencyjne co do okresu, który jest wskazany w tych przepisach. Wydaje się, że poprawką merytorycznie dalej idącą jest ta poprawka, która wskazuje dłuższy okres. To jest poprawka pana posła Zgorzelskiego, więc tę rekomendujemy głosować czy rozstrzygać jako drugą, a w dalszej kolejności poprawkę pana posła Horały.

Jeżeli natomiast już jestem przy głosie, to jedno odniesienie do poprawki pana posła Horały, bo pan poseł słusznie wskazał te konsekwencje. Natomiast – w naszej ocenie – jeszcze jedna zmiana wymaga korekty w podobnym zakresie, tj. o podobnym charakterze. Proszę zwrócić uwagę, że w zmianie 17 – to jest zmiana, która dotyczy art. 40 – w lit. c) w dodawanym § 6 także znajduje się przepis, który dotyczy tej kwestii, tj. okresu przechowywania – w tym przypadku – kart do głosowania. To jest jedna rzecz.

Druga kwestia to jest zagadnienie, na które wskazywaliśmy już wcześniej. Chodzi o potrzebę doprecyzowania we wszystkich tych przepisach, które odnoszą się czy odsyłają do art. 8. Dookreślenie, że to są dokumenty „z wyborów w rozumieniu art. 8 § 1”. W naszej ocenie, jest to zbędne. Jeżeli w art. 8 w § 1 wprowadza się kategorię dokumentów z wyborów i tam się określa wymogi dotyczące tych dokumentów, to w kolejnych przepisach, które wskazują, że dany dokument jest dokumentem z wyborów, to dookreślenie jest zbędne. To jest taka uwaga o charakterze legislacyjnym. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo panu mecenasowi. Proszę, pan przewodniczący Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Odnośnie do tego uzupełnienia powiązanych poprawek o zmianę 17, to przyjmuję jakby z delegacją do zredagowania tego przez Biuro Legislacyjne.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Szanowni państwo posłowie, przechodzimy do głosowania nad poprawkami.

Rozpoczynamy od poprawki zgłoszonej przez pana przewodniczącego Tomasza Jaskółę. Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Bardzo proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 7 głosów, przeciw – 8, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Głosujemy teraz nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Piotra Zgorzelskiego. Przepraszam.

Poseł Jacek Protas (PO):

Ona jest tożsama? Tu i tu jest 5 lat.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Nie, ale chciał usunięcia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł chciał usunięcia. Już tłumaczyło nam to Biuro Legislacyjne. Była poprawką najdalej idącą. Tak, skreślenie.

Proszę, poprawka pana Zgorzelskiego. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 7 głosów, przeciw – 8, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy głosujemy teraz nad całą zmianą? Nie, jeszcze poprawka posła Horały wraz z poprawkami Biura Legislacyjnego. Mam zapisanego pana przewodniczącego.

Kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Horały?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przepraszam. Pozwolę sobie skorygować. Moja poprawka wraz z poprawkami powiązanymi i wraz z uwagą Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Aha, rozumiem.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak w 100% ściśle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Bardzo proszę.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 8 głosów, przeciw – 3, 3 wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głosujemy, proszę państwa. Przyjęcie zmiany trzeciej wraz z przyjętą poprawką.

Kto jest za przyjęciem zmiany trzeciej? Bardzo proszę. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 8 głosów, przeciw – 6, 1 wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Przechodzimy do zmiany 18. Proszę uprzejmie, pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber. Czekamy, czekamy. Spokojnie.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałem też wyjaśnić, żeby tu nie było wątpliwości, czego zmiana dotyczy. Mieliśmy dość burzliwą dyskusję na temat dopisków na karcie do głosowania. W imieniu wnioskodawców, po przeanalizowaniu całej sytuacji, wnosimy o podtrzymanie tej zmiany. Rekomenduję Wysokiej Komisji jej przyjęcie.

Chciałbym przytoczyć także fragment opinii zewnętrznej pana doktora Rulki, powstałej na zlecenie Biura Analiz Sejmowych. Pozwolą państwo na dosłownie dwa zdania:

„Zmiany te realizują rekomendację Misji Oceny Wyborów OBWE, zgodnie z którą przepisy dotyczące ważności głosu powinny zostać zrewidowanie i zliberalizowane, aby ważności nie traciły głosy, w przypadku których intencja wyborcy jest jasna i jednoznaczna (pkt 16 zaleceń priorytetowych). Rozwiązanie to powinno przyczynić się do zmniejszenia liczby głosów nieważnych oraz przypadków manipulacji głosem wyborcy". Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, już po kolei panów dopuszczam – pan poseł Witczak i pan poseł Dzikowski. Bardzo proszę.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Jesteśmy niezmiennie przeciwnikami tego rozwiązania. Uważamy, że tak sformułowany przepis doprowadzi czy może doprowadzić do absurdu. Sposób realizacji dopisków jest nieograniczony. Wręcz przeciwnie, będzie wprowadzał w błąd. Będzie trudniej zidentyfikować intencje głosującej osoby przez takie liberalizowanie i takie otwieranie możliwości dokładania różnych dopisków.

Chcę jeszcze tylko zwrócić uwagę na systemowe rozwiązanie. Jeżeli dosyć mocno regulujemy sposób liczenia głosów, począwszy od przezroczystej urny, poprzez komisyjne wysypywanie głosów, wspólne liczenie, a państwo jeszcze proponują długą procedurę z podnoszeniem karty do głosowania czy odczytywaniem głosu wyborcy, to wprowadzanie tego przepisu jest zbędne. Rozumiem, że państwu chodziło o to, żeby nie realizować dopisków, które mogłyby głos unieważniać, bo w innym przypadku to tak sformułowany przepis jest zbędny i jest absolutnie, jak rozumiem, poza państwa intencją. Dziękuję.

Jesteśmy przeciwni. Składamy poprawkę o wykreślenie tego przepisu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Proszę, pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, przypomnę, że – rzeczywiście – toczyła się dosyć burzliwa debata na ten temat. Chciałem też przypomnieć, że kilka lat temu poświęciliśmy kilka posiedzeń na to, żeby zmniejszyć ryzyko interpretacyjne dotyczące właśnie znaku „X" i ważności głosu, przy udziale ekspertów i organizacji pozarządowych, a także w obecności rządu. Rzeczywiście, zapis ten wydawał nam się najbliższy – że tak powiem – prawdy i jakby tych różnych możliwości interpretacyjnych, czyli dwie przecinające się linie.

„Co najmniej dwie" można na różny sposób tłumaczyć. Tak naprawdę powoduje to, że interpretacji może być tyle, ile tych linii będzie się przecinało, tak? Zamazanie głosu także, zamazanie znaku w kratce także określało, w jeden sposób mówiło o głosie nieważnym, a także możliwość manipulowania tymi kratkami. Jest to możliwe.

W związku z tym złożyliśmy wniosek o skreślenie tej zmiany. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Przypomnę, że także składałem wniosek o skreślenie tej zmiany w całości, bowiem uważamy, że art. 41 w dotychczasowym brzmieniu jest klarowny i wystarczający. On jakby wypełniał także dotychczasową praktykę, stosowaną przez wiele wyborów, że znak „X", który jest częścią alfabetu, a więc myślę, że znaną formą stawiania w kratce właśnie tego znaku „X", ewentualnie krzyżyka, bo to po prostu polega na tym, że dwie linie mają się przeciąć i koniec... To jest wystarczające i utrwalone. Jeżeli natomiast obywatel czy wyborca chce – że tak powiem – wyrazić uwielbienie dla swojego wybrańca, to może np. serduszko postawić na karcie, ale nigdy w kratce. Kratka jest świętością, znak „X" jest znany i nie kombinujmy. Dlatego podtrzymuję swój wniosek o wykreślenie tej zmiany w całości. Podtrzymuję moją poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Sowa? Pana posła też mam zapisanego.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, z tego, co pamiętam, też mam złożoną poprawkę tożsamą. Dla mnie nie ulega żadnej wątpliwości, że poprzedni zapis artykułu, tzn. obecnie obowiązujący art. 41, jest o niebo bardziej precyzyjny. Może go przypomnę: „Dopisanie na karcie do głosowania dodatkowych numerów list i nazw lub nazwisk albo poczynienie innych dopisków poza kratką nie wpływa na ważność oddanego na niej głosu”. Mówię, czytam.

Jeśli chcą państwo dokonać zmian, to zróbcie sobie warsztaty. Zobaczcie, jakie problemy interpretacyjne, bardzo poważne, będą przy przepisie, który państwo wprowadzają. Pan poseł Matusiewicz na jednym z posiedzeń, kiedy mówiliśmy na ten temat, sam zauważył, że to doprowadzi do zwiększonej liczby głosów nieważnych. Nie na tym nam powinno zależeć. Przepis precyzyjny powinien być pozostawiony. Co do tego nie mam żadnych wątpliwości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Proszę, pan poseł Szymański.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Moi szanowni koledzy, nie wiem, ale wy chyba nie wiecie, o czym mówicie, bo wy tutaj mówicie, że to jest jakieś ryzyko interpretacyjne, że ta zmiana dotyczy znaku „X”, że jest może nieczytelna, a – moim zdaniem – przyjęcie zmiany 18 w tym brzmieniu oznacza, że istnieje realne ryzyko fałszerstwa wyborczego.

To jest realne ryzyko fałszerstwa wyborczego. Wyborca stawia znak „X” w postaci dwóch przecinających się linii. Jeżeli taka karta wpadnie w niepowołane ręce osoby, której celem jest fałszerstwo wyborcze, zamazuje ona ten ważnie oddany głos – kratkę, stawia kolejny znak „X” i taka karta jest ważna. To jest realny instrument możliwości fałszowania wyborczego. To nie jest żadna nadinterpretacja, zła interpretacja albo błędny znak „X”. Tutaj stawiam naprawdę wyraźny akcent. Niesamowicie ryzykowny zapis, który będzie powodował fałszerstwa wyborcze. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, rzeczywiście, myślę, że to argumenty merytoryczne. Skłaniałbym się do poparcia głosów posłów, którzy przede mną występowali.

Chcę państwu powiedzieć, że argumentem merytorycznym jest to, że jak państwo zwrócą uwagę na sprawozdania Państwowej Komisji Wyborczej lub analizy zrobione na bazie ich sprawozdań, to z nich jasno wynika, że ta kwestia nie stanowi problemu, jeżeli chodzi o przeprowadzenie wyborów, tak? Marginalne są przypadki, które stwarzają dzisiaj problem w związku ze znakiem „X”. To, że problem bardziej stwarzają dopiski, to jest fakt. Rzeczywiście, tu jest czasem kłopot, jak interpretować dopiski, które mogą – przepraszam, użyję sformułowania młodzieżowego – zahaczać o kratkę, tak? Tego typu fakty – tak, ale absolutnie nie znak „X”.

Chcę też jeszcze powiedzieć, że przyjrzałem się, jak wygląda ta kwestia w krajach Unii Europejskiej. Wydaje mi się, że jesteśmy absolutnie innowacyjnym krajem, jeżeli wprowadzimy tego typu rozwiązanie. Nie dotarłem do podobnego w krajach europejskich. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan profesor Chmaj, bardzo proszę.

Kierownik Katedry Prawa Publicznego i Praw Człowieka na Wydziale Prawa SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego w Warszawie prof. dr hab. Marek Chmaj:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, rzeczywiście, zmiana 18 niesie za sobą ogromne ryzyko zachęty do fałszerstw wyborczych i to nie tylko w sytuacji, kiedy na danej liście likwidujemy znak „X”, przerabiamy go w jednej kratce i stawiamy znak „X” w kratce przy nazwisku innego kandydata w ramach jednej listy, ale także oznacza to możliwość

postawienia znaku „X" na innej kratce. Zatem oznacza to legalną możliwość zmiany woli wyborcy. Tą zmianą otwieramy możliwość manipulacji czy fałszerstw wyborczych i to nie tyle w dużych czy średnich miastach. Proszę państwa, takie manipulacje czy fałszerstwa będą miały miejsce zwłaszcza w małych miejscowościach czy w obwodach głosowania, gdzie nie będzie mężów zaufania i gdzie monitoring z prac tej komisji, która będzie liczyć głosy, będzie bardzo ograniczony. Zatem, proszę państwa, jeszcze raz apeluję. Nie dokonujmy zmiany, która będzie stanowić zachętę do dokonywania fałszerstw wyborczych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Paweł Zdun, bardzo proszę.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, najważniejsze jest, żeby w tym punkcie dokonano zapisu jasnego, nawet jeśli ten paragraf będzie rozbudowany. Naszym zdaniem, najważniejsze jest, żeby opisać to w ustawie, dlatego że dotychczasowa praktyka była bardzo niedobra. Polegała na tym, że przy wątpliwościach interpretacyjnych komisja była zobowiązana do tego, żeby patrzeć do wytycznych PKW, które niejednokrotnie były bardzo różne i dyskusyjne, jeśli nie sprzeczne ze sobą, a nawet... To wszystko, co mówię, mówię nie na podstawie teorii, jak tutaj niektórzy, tylko praktyki tysięcy wolontariuszy, którzy pracowali w komisjach. Nawet niejednokrotnie dochodziło do tego, że przewodniczący komisji na własną rękę, wedle własnego rozumienia, sam interpretował.

Dlatego najważniejsze jest, bez względu na to, jakie państwo podejmą decyzje, żeby opisać bardzo dokładnie w ustawie, co jest znakiem, który uznaje się za ważny, jak np. została przyjęta ta definicja rozszerzająca znak „X" jako przynajmniej dwie przecinające się linie, co jest ukłonem zwłaszcza w stronę osób niepełnosprawnych ruchowo, starszych, które niejednokrotnie robią poprawki na kratce. Po drugie, żeby było dokładnie wiadomo, co może być na karcie napisane i co nie wpływa na ważność głosu, a co go unieważnia. Dlatego że jeśli będzie pozostawiona minimalna niedookreśloność, to ona może być – nie mówię, że będzie, ale może być – wykorzystana przez osoby niegodne. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę o zabranie głosu pana doktora Zbieranka.

Ekspert Zespołu Prawa Konstytucyjnego, Międzynarodowego i Europejskiego Biura Rzecznika Praw Obywatelskich Jarosław Zbieranek:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, wspominałem o skali – niewielkiej skali w ogóle – dopisków w pierwszej części dyskusji. Natomiast chciałbym przypomnieć, że to rozwiązanie zostało bardzo negatywnie i zdecydowanie negatywnie ocenione przez PKW, która bardzo jasno wskazała, że jest to likwidacja istotnego systemu zabezpieczenia uczciwego przeprowadzania wyborów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, głos ma pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, wybaczcie mi tę uwagę, ale mam wrażenie, że dyskutujemy w gronie wybitnych teoretyków, którzy w życiu nie byli członkami obwodowych komisji wyborczych.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Byliśmy, byliśmy.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Już mówię, dlaczego. Państwo np. mówią, że będzie możliwość fałszowania w ten sposób, że ktoś pracowicie zamaże kratkę i postawi „X" na innej liście, tak? A teraz, przy obecnym zapisie, kiedy każdy dopisek w obrębie każdej kratki powoduje nieważność głosu, jest możliwość znacznie prostszego i szybszego zafałszowania, bo wystarczy kropeczkę postawić w innej kratce, co jest bardzo nieznacznym ruchem i znacznie łatwiejszym do zrobienia niż zamazywanie kratki i stawianie gdzie indziej „X". Starczy kropka.

W tej sytuacji jest to dopisek w obrębie kratki, który powoduje nieważność głosu – teraz, w obecnym uregulowaniu.

Drugi przypadek. Znaczek, który już państwu pokazywałem. Ten u góry. Już pomińmy tutaj liczbę linii. Załóżmy, że to są dwie, tak? Wyborca prowadził tę linię i tu mu się na chwilę wyczerpał tusz w długopisie albo np. przyszedł z dworu i miał coś na płaszczu, kropla deszczu spadła, mokra kartka. Nie przeszło. Linia jest przerwana, nie jest pociągnięta w sposób ciągły. Co tu mamy według obecnej interpretacji? Znak „X" – dwie przecinające się linie, to jest niepowiązane i tu mamy dopisek w obrębie kratki powodujący nieważność głosu. Oczywiście, wiem, że w praktyce wiele obwodowych komisji wyborczych taki głos zaliczyłoby jako ważny, ale działałoby w sposób niezgodny z obecną literą przepisu. To, że jest taka praktyka i że część OKW stawia wyżej pewien zdrowy rozsądek nad brzmienie przepisu, to jeszcze nie znaczy, że należy taki przepis zostawić. Tak więc, po pierwsze...

Poseł Tomasz Szymański (PO):

To jest teoria.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przepraszam bardzo. No, to jak pan to wytłumaczy, że to nie jest dopisek w obrębie kratki, tylko element znaku „X", jeżeli w żaden sposób nie jest to powiązane graficznie z tym znakiem „X"? Szanowny panie przewodniczący...

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Chciałbym poznać chociaż jedną obwodową komisję wyborczą, która...

Poseł Marcin Horała (PiS):

Ale cały czas panu to staram się wytłumaczyć, że nawet jeżeli jakaś komisja by zaliczyła, to działałaby w sposób niezgodny z obecnym przepisem ustawowym, który mówi, że tylko dopiski poza kratką nie powodują nieważności głosu, a każdy dopisek w kratce powoduje nieważność. Zarówno celowe fałszowanie, które nie odbywa się w praktyce przez przeprawianie głosów na inną listę, tylko przez unieważnianie głosów na tej liście, na której chcemy głosy unieważniać, przez fałszerzy, które obecnie jest banalnie proste, bo wystarczy postawić małą kropeczkę, kreseczkę... Zupełnie nieznaczny ruch długopisem w innej kratce. Chodzi również o takie przypadki, kiedy nie z winy wyborcy trochę mu ten znak „X" nie wyszedł, ale jego wola jest jednoznaczna. To nasz przepis te przypadki eliminuje i powoduje jednoznaczność. Państwo do tej pory nie byli w stanie mi pokazać takiego znaku w kratce, który według naszych przepisów pozostawiałby wątpliwości interpretacyjne, takie jak chociażby ten znak według przepisów poprzednich.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Panie pośle Horała, pan ośmieszy cały proces głosowania, jak będą rysunki w kratkach.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję, panowie posłowie. Mogliśmy rozmawiać. Pan poseł Łukasz Schreiber ma głos. Poseł wnioskodawca, bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, myślę, że bardzo dużo już wyjaśnił głos pana posła Horały, ale chciałbym zwrócić państwu uwagę. Naprawdę spróbujmy się wysilić i przyjąć jednak dobrą wolę. Po pierwsze, państwo stawiają jako jeden problem zachętę do fałszowania. O tym mówił pan profesor Chmaj. Panowie posłowie także mówili o zamazywaniu jakichś kratek i dopisywaniu. No, jeżeli ktoś ma możliwość zamazywania czegokolwiek i stawiania w trakcie prac komisji, to czy to będzie na mocy tych przepisów, czy obecnie obowiązujących, w każdy sposób da się sfałszować ten głos, a więc to są przykłady – proszę przyznać – zupełnie absurdalne. Po drugie, nie da się tak zamazać kratki, by nie było dwóch przecinających się linii. To już pomijając wszystko, a więc i tak ten głos będzie nieważny. Po trzecie, rozumiem, że kwestionują państwo tutaj wytyczne OBWE do tych spraw, które zachęcają do liberalizacji tych przepisów. Wreszcie, po czwarte, przecież w tym projekcie ustawy w sposób ewidentny i jednoznaczny wprowadzamy w trakcie prac komisji sytuację, w której wszyscy członkowie komisji siedzą przy jednym stole,

a nie pracują w podgrupach. Proszę mi więc powiedzieć, jak w takiej sytuacji jest możliwe, że któryś z nich, bez zauważenia przez pozostałych, maluje coś na kartach do głosowania.

Wreszcie ostatnia sprawa, bo podnosicie to, że ktoś może sobie – nie wiem – gdzieś słoneczko namalować. Podnoszą państwo sprawę być może jakichś wybitnych – już nie chcę używać brzydkich słów – komediantów, których jest tam bardzo drobny odsetek. No, a już, nawet jak to zrobi, to co takiego, jeżeli oddał prawidłowo głos przy okazji? Natomiast celem tej zmiany zaproponowanej w ustawie nie jest przecież zwracanie uwagi na komediantów, ale na osoby starsze bądź niepełnosprawne, nad którymi państwo się tak w innych punktach pochylali.

Tak więc bardzo prosiłbym Wysoką Komisję o przyjęcie tej zmiany. Jak rozumiem, tutaj pewnie jednocześnie mogą się pojawić szczegółowe wytyczne PKW, bowiem przyjęcie tej zmiany wraz z poprzednią zmianą, która dotyczyła ujednolicenia tego, co znaczy znak „X", definicji znaku „X", powoduje, że dużo więcej głosów może zostać uznanych za ważne. Państwo mówią, że to nie jest problem, bo większość głosów nieważnych to są białe karty. Pan Marek Wójcik mówił, że to jest innowacja, że będziemy krajem innowacyjnym. No, tak, proszę państwa, ale my jesteśmy w takim razie też krajem innowacyjnym, gdy chodzi o liczbę nieważnych głosów, bo w Europie nie słyszałem o przypadku blisko 20% kart. Nie pustych kart, drogi panie pośle przewodniczący, bowiem w 2010 r. 5%, a w 2014 r. około 8% kart to partia dwóch krzyżyków, czyli głosy nieważne, które zostały odrzucone wobec tego, że postawiono albo dwa lub więcej krzyżyków, albo właśnie jakieś znaki – wszystkie w tym rozumieniu eliminujących rzeczy. Tak więc zmniejszenie tej liczby powinno być chyba ambicją nas wszystkich. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani Ewa Stankiewicz, bardzo proszę.

Prezes Stowarzyszenia Solidarni 2010 Ewa Stankiewicz:

Dziękuję bardzo. Biorąc pod uwagę głosy z obu stron i wychodząc z założenia, że znacznie łatwiej jest sfałszować głos czy uczynić głos nieważnym, dopisując gdziekolwiek cokolwiek niż zamazać kratkę i postawić krzyżyk w innej kratce... Innymi słowy, znacznie większe ryzyko fałszerstwa jest w przypadku tych zapisów, które mamy dotychczas. W związku z tym przychylamy się do proponowanej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy Biuro Legislacyjne ma... Proszę bardzo, kto jeszcze? Proszę się przedstawić.

Członek zarządu Ruchu Obrony Polskiej Samorządności Konrad Wojnarowski:

Konrad Wojnarowski, Ruch Obrony Polskiej Samorządności. Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, w imieniu ROPS chciałbym ogólnie odnieść się pokrótce do projektu, a następnie do omawianych poprawek.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę pana, mamy minutę na to. Przepraszam bardzo. Tu były ustalenia sprzed wielu dni, że mamy minutę na wypowiedź. Jesteśmy przy zmianie 18 w art. 4. Proszę.

Członek zarządu ROPS Konrad Wojnarowski:

Jeśli chodzi o „X", to stoimy na stanowisku, jakie zaprezentował pan profesor Marek Chmaj.

Natomiast pozwolę sobie powiedzieć, o ile pani przewodnicząca pozwoli, że ROPS to stowarzyszenie zawiązane przez marszałków województw, starostów, wójtów, burmistrzów i prezydentów, którego celem jest nie tylko wspieranie polskiej samorządności, ale także sprzeciwianie się centralizacji i zabieraniu kompetencji samorządom. Natomiast biorąc pod uwagę projekt procedowanej ustawy, chcemy również zaangażować wiele środowisk obywatelskich, oddolnych, ponieważ powiedzieć, że jest w tym projekcie wiele nieścisłości, to jak nic nie powiedzieć. Kwestia komisarzy wyborczych to jest przykład tzw. gerrymanderingu z przełomu XVIII i XIX w. w Stanach Zjednoczonych, gdzie ówczesny gubernator stanu Massachusetts Elbridge Gerry...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przepraszam pana bardzo, ale stosujemy tu pewne zasady. Pan chce się odnosić do całego projektu. Mogli państwo uczestniczyć dużo wcześniej w posiedzeniach Komisji. Mamy teraz zmianę 18. Przekroczył pan czas. No, przykro mi.

Członek zarządu ROPS Konrad Wojnarowski:

Rozumiem.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Członek zarządu ROPS Konrad Wojnarowski:

Chciałbym tylko jeszcze zaznaczyć, że powołujemy zespół monitorowania uczciwości procesu wyborczego „Ratujmy uczciwe wybory”, gdzie będziemy sprawdzać i kontrolować to, jak te wybory będą przeprowadzane.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo dobrze. Im więcej takich zespołów, tym lepiej. Bardzo serdecznie panu dziękuję.

Członek zarządu ROPS Konrad Wojnarowski:

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad zmianą 18, art. 4, oczywiście, z poprawkami zgłoszonymi przez panów posłów Dzikowskiego, Zgorzelskiego i Sowę, które są tożsame.

Kto z państwa jest za przyjęciem tych poprawek? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 6 głosów, przeciw – 9, 1 wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie.

Poseł Jacek Protas (PO):

O wniosek mniejszości poprosimy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo. Wniosek mniejszości. Proszę, żeby biuro zapisało.

Przechodzimy do przyjęcia zmiany 18. Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany 18? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 6, 1 wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do zmiany 28. Bardzo proszę, zmiana 28.

Proszę bardzo, z poprawką zgłasza się pan poseł Horała. Potem pan poseł Dzikowski. Proszę bardzo.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Może przypomnę, że ta zmiana wzbudziła państwa duży opór ze względu na procedurę okazywania karty. Państwo wyrażali obawę, że będzie ona bardzo długotrwała. Przychyliliśmy się poniekąd do państwa obaw.

Proponujemy tu nowe brzmienie, które po § 1 doda § 1a i § 1b w miejsce poprzednich uregulowań, gdzie jest napisane tak: „Wszystkie czynności obwodowej komisji ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie wykonywane są przez członków komisji w liczbie stanowiącej co najmniej 2/3 jej pełnego składu, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy”. „Niedopuszczalne jest tworzenie spośród członków obwodowej komisji ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie grup, które wykonywałyby oddzielnie czyn-

ności, o których mowa w § 1a". Czyli wycofujemy się tu z takiego sztywnego narzucenia tej całej procedury, której tak się państwo obawiali, że będzie trwała godzinami do rana czy kilka dni. Tutaj jakieś wielogodzinne wyliczenia się pojawiały. Jest to w tym momencie właściwie dosyć prosta recepcja obecnie obowiązujących wytycznych PKW z pewną drobną zmianą, ale dosyć nieistotną. Chodzi o to, żeby komisja liczyła wspólnie, żeby nie było tych podgrup po bokach, żeby wszyscy członkowie komisji, jak również mężowie zaufania czy obserwatorzy społeczni mogli kontrolować przebieg zaliczania kolejnych kart. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Dzikowski.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Tak. To i tak nie zmienia postaci rzeczy, mianowicie, że będzie to trwało o wiele dłużej. Wnosimy o skreślenie tej całej zmiany, gdyż wprowadzenie tego unikalnego pomysłu na dwie komisje – jedną do przeprowadzenia głosowania, a drugą do ustalenia wyników głosowania – jest kompletnym nieporozumieniem. To nie tylko, że skomplikuje proces wyborczy, ale jeszcze i daleko utrudni, i wydłuży. Oczywiście, teraz trudno to udowodnić, ale tak się stanie. Zobaczą państwo, tym bardziej że zdaje się, że chyba rzeczywiście nie wiecie, jak odbywał się proces liczenia w komisjach obwodowych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Popieram głos posła Dzikowskiego i wniosek o skreślenie. Obecnie funkcjonujące przepisy gwarantują realizację bezpiecznego liczenia głosów, ponieważ już w 2015 r. w ustawie, w kodeksie zostały wpisane właśnie bardziej ścisłe procedury wspólnego liczenia głosów. Oczywiście, te procedury są przeznaczone dla tej komisji do ustalania wyników, wobec której głęboko jesteśmy w opozycji, uznając to za wprowadzanie dużego niebezpieczeństwa, jeżeli chodzi o przekazywanie odgórne z jednej komisji do drugiej, przekazywanie kompetencji z jednej do drugiej dziewiątki. Mamy podwójne składy. To jest konsekwencja tych wcześniejszych przepisów, które krytykowaliśmy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, głos ma pan poseł Szynkowski vel Sęk.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):

Dziękuję pani przewodniczącej. Pan poseł Waldy Dzikowski oraz koledzy z Platformy Obywatelskiej tak daleko – że tak powiem – się w swoim krytycyzmie zapędzają, że choćby się wsłuchało w ich głos w różnych punktach... Wykazujemy tutaj przecież dużą otwartość. W wielu rozwiązaniach pokazujemy to, że nie jesteśmy – że tak powiem – odporni na wszystkie państwa argumenty, tylko wręcz przeciwnie, staramy się je brać pod uwagę. No, mimo to każdy zapis jest zły. Mam wrażenie, że nawet gdybyśmy się cofnęli w niektórych propozycjach do Kodeksu wyborczego – tego dziecka pana posła Waldego Dzikowskiego, którego powstawanie tak sentymentalnie wspomina, jeśli nie dostrzegłby tego, to też by skrytykował własne rozwiązania tylko dlatego, że np. byśmy je zaproponowali. Proszę o odrobinę wyczucia, jak też dostrzeżenia tego, że autorzy w wielu sprawach wsłuchali się w państwa opinię. Dziękuję bardzo.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Gdyby nie ten sentyment, to nie miałby pan czego zmieniać sentymentalnie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, głos ma pan poseł Zgorzelski. Potem pan poseł Protas.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani przewodnicząca, istotnie, rozwiązania wynikające z przepisów kodeksu, którego współtwórcą był pan Waldy Dzikowski, są dużo bardziej usprawniającymi proces niż te, które nawet w poprawionej wersji przedstawiają wnioskodawcy.

Chcę tylko zasygnalizować, że rozważam możliwość, aby w drugim czytaniu złożyć poprawkę, która wychodziłaby naprzeciw także temu, o czym mówią wnioskodawcy, żeby np. w wyborach samorządowych w pierwszej turze znajdowały się cztery urny. Dlaczego nie? Do gminy, do powiatu, do województwa i np. na wójta. W drugiej... Proszę?

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Proszę poprawkę złożyć.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):
Będzie taka poprawka. Teraz już nie ma szans. W drugiej turze wystarczy jedna urna. W wyborach parlamentarnych mogą być dwie urny – do Sejmu i do Senatu. To w znakomity sposób usprawni proces liczenia głosów. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pan poseł Protas, później pan poseł Sowa i pani Ewa Stankiewicz. Proszę.

Poseł Jacek Protas (PO):
Chciałbym zwrócić uwagę panu posłowi Szynkowskiemu, że jest coś takiego jak konsekwencja. My konsekwentnie jesteśmy za czy przeciwko...

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Przeciwko wszystkiemu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panowie... Panie pośle...

Poseł Jacek Protas (PO):
Panie pośle, czy ja panu przerywałem? Nawet ze względu na różnicę wieku mógłby pan się powstrzymać. Otóż...

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Mamy mało czasu, więc chciałem podsumować pana wypowiedź.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Panie pośle Szynkowski vel Sęk, proszę się odwrócić.

Poseł Jacek Protas (PO):
Proszę więc grzecznie posłuchać, panie pośle.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak jest, proszę nie przerywać.

Poseł Jacek Protas (PO):
Jest coś takiego jak konsekwencja. W polityce też panu się przyda konsekwencja. Zapewniam pana. W związku z tym jesteśmy przeciwni powoływaniu dwóch komisji – jednej do przeprowadzania wyborów, drugiej do ustalania wyników wyborów. Pięknie brzmi zresztą...

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Było w kodeksie...

Poseł Marcin Horała (PiS):
Prosimy o niezabieranie głosu przez posłów, którzy aktualnie nie są przy głosie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Bardzo proszę nie...

Poseł Jacek Protas (PO):
W związku z tym wszędzie tam, gdzie występuje pojęcie jednej bądź drugiej komisji, będziemy przeciwni tej zmianie. Przecież to jest takie proste, panie pośle.

Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk (PiS):
Jest proste. To prawda.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy pan poseł już skończył? Tak? Bardzo proszę, pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, oczywiście, to już nieaktualne, jak widzę, chociaż w części nieaktualny zapis, bo ten poprzedni był absurdalny. Państwo się nie śmiejcie z tych 50 godzin, bo literalne zastosowanie się do przepisu, który był w projekcie, po prostu takie miało konsekwencje. Natomiast w mojej ocenie, nawet jeśli popatrzeć na te przedłożenia, z których próbujecie wyciągnąć wnioski, to wydaje mi się, że lit. b) jest absolutnie nieadekwatna i nie powinno jej być. Skoro wpisujecie do lit. a), że wszystko, co ma się zawierać w protokole i co ma być policzone, jest policzone, to zrezygnujcie z lit. b), bo ona jest po prostu absurdalna w moim przekonaniu.

Tu też zgłaszam poprawkę. Nawet ją zmodyfikowałem w stosunku do poprzedniej wersji, więc będzie tożsama z poprawką posłów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani Ewa Stankiewicz, bardzo proszę.

Prezes Stowarzyszenia Solidarni 2010 Ewa Stankiewicz:

Muszę z założeniem pewnego ryzyka się wypowiedzieć, dlatego że nie otrzymaliśmy najnowszych propozycji zmian. W związku z tym odnoszę się do poprzedniego dokumentu, a – jak słyszę – on jednak został zmieniony.

Jesteśmy całkowicie za tym kierunkiem, który proponują posłowie wnioskodawcy, jeśli chodzi o liczenie głosów. Jednym z najczęstszych fałszerstw to są fałszerstwa, jeśli chodzi o obwodowe komisje, podczas liczenia i segregacji głosów. Tutaj ten zapis, który był pierwotnie, dotyczący takiego wymogu liczenia przez pokazanie karty, przez to, że to robi cała komisja, że nie ma jakichś podgrup i to jest wymóg... Jesteśmy jak najbardziej za tym. Popieramy również te dwie komisje. Natomiast co do liczebności, tam mieliśmy zastrzeżenia. Uważamy, że ta komisja, która pilnuje samego procesu głosowania, nie musi być aż tak liczna, natomiast ta komisja, która liczy głosy, rzeczywiście, musi mieć solidną reprezentację.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan się zgłasza. Bardzo proszę. Gdyby pan zechciał się przedstawić.

Prezes Stowarzyszenia Obrony Samorządności – Na Swoim Rafał Kampa:

Dzień dobry państwu. Nazywam się Rafał Kampa. Jestem przedstawicielem Stowarzyszenia Obrony Samorządności – Na Swoim w gminie Dobrzeń Wielki pod miastem Opolem. Drodzy państwo, tutaj pozwolę nie zgodzić się z panią, ponieważ wielokrotnie byłem członkiem komisji obwodowej. Licząc te głosy, wszyscy patrzyliśmy sobie na ręce. Nie było nigdy takiej sytuacji, gdzie te głosy byłyby źle posegregowane czy zostałyby te głosy sfałszowane. Ponadto mieli państwo możliwość wprowadzania mężów zaufania, którzy patrzyli na ręce członkom obwodowych komisji wyborczych.

Przyjechaliśmy tutaj ponad 500 km. Chciałem, aby jeszcze taki głos lokalnej społeczności został tu dzisiaj usłyszany. Proponowane zmiany w ordynacji wyborczej skutecznie ograniczą możliwość zdobycia mandatów przez lokalne komitety. Nie wiemy, czemu ma służyć wprowadzenie politycznych komisarzy i dwóch komisji. Doraźna zmiana okręgów wyborczych spowoduje, że wielu obywateli zostanie pozbawionych reprezentantów w radach. Mamy na to przykład lokalny, obserwując zmiany w mieście Opolu. Tworzenie nowych okręgów wyborczych, które tak naprawdę doprowadzą do tego, że będzie brak radnych reprezentujących te siłą przyłączone miejscowości. Drodzy państwo, proponowane zmiany, proponowane ograniczenia liczby okręgów wyborczych doprowadzą do tego, że takie lokalne komitety, lokalne stowarzyszenia nie będą miały w ogóle wpływu na to, co dzieje się gminach, co dzieje się w samorządach. Apeluję do państwa. Nie wprowadzajcie tych zmian. Ratujmy polskie samorządy. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, głos ma pani poseł Lidia Burzyńska.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni goście, zmiany, które wprowadzamy, brzmiące w zmianie 28, są dokonywane wyłącznie dlatego, aby nie było m.in. takich absurdów, jak... Pozwolicie, że przeczytam: „Posłanka PO w minionej kadencji zapowiada protest wyborczy. W komisji, w której głosowała, wskazała siebie. To samo zrobili jej krewni. Ale okazało się, że według protokołu nie dostała ani jednego głosu". Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Bardzo proszę, pan Cioska, Ruch Kontroli Wyborów. Potem pani... Zapomniałam. To się pani przedstawi, jak będzie zabierała głos. Proszę.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, dzień dobry państwu. Proszę państwa, byłem na wszystkich możliwych szczeblach komisji, od męża zaufania, poprzez członka komisji, przewodniczącego komisji i męża zaufania w okręgu. Zaobserwowaliśmy wielokrotnie takie sytuacje, kiedy tworzyły się spółdzielnie w komisjach obwodowych, które po prostu w sposób mechaniczny liczyły głosy w podgrupach lub wręcz pojedyncze osoby sobie odchodziły w kącik i liczyły. Jeżeli takiego wymogu nie będzie w prawie zapisanego, to po prostu będzie absolutna dowolność. Spotykaliśmy się z tym niezwykle często. Nasi mężowie zwracali na to uwagę i składali takie zastrzeżenia do protokołów. Na to mamy dowody na piśmie.

Proszę państwa, stanowczo jesteśmy za tym, żeby utrzymać wymóg pokazywania kart poprzez... To jest praktyka, standard światowy, proszę państwa. Należy do tych standardów dochodzić.

Druga sprawa. Jeśli chodzi o rozdzielenie komisji, jesteśmy jak najbardziej za. Natomiast ze względów ekonomicznych uważamy, że powinny być liczone głosy w komisjach okręgowych bądź powiatowych. Wraz z wprowadzeniem powiatowych komisarzy byłoby to bardzo wskazane. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję panu. Bardzo proszę. Gdyby pani zechciała się przedstawić z imienia i nazwiska.

Koordynator okręgowy RKW Magdalena Szuty:

Magdalena Szuty, RKW. Potwierdzam, kilki, które są utworzone od wielu, wielu lat w danych okręgach, obwodach, to są te same osoby. Niestety, nie można się tam przebić. Byłam przewodniczącą w jednej z komisji. Zostałam – że tak powiem – prawie wyrzucona i zlinczowana tylko dlatego, że byli znajomi i oni stwierdzili, że tak zawsze się głosuje, tak zawsze się liczy i tak musi być, że przepisy są nieważne. Taka jest prawda.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Marek Wójcik, bardzo proszę.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, bardzo krótko, chciałem podziękować wszystkim tym ludziom, którzy...

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Na 30 sekund. Naprawdę.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Chciałem podziękować wszystkim tym ludziom, którzy uczciwie pracują w komisjach wyborczych. Nie zasłużyli państwo na to, żeby nazywać was kliką. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, 30 sekund. Pan Waldy Dzikowski, wnioskodawca poprawki. Proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Tak, tak.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Nie więcej. Kończę listę mówców.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, panie pośle Szynkowski vel Sęk, chciałem panu powiedzieć, że dla mnie to nie był sentyment. To było wielkie wyzwanie i zaszczyt pracowania w tak mądrym i zacnym gronie, a panu pozostanie tylko tęsknota za wiedzą, ale...

Ostatnie zdanie. Chciałem powiedzieć, że ten zapis, który państwo wnoszą, wcale nie umniejszy..., wcale nie zapobiegnie procedurze wydłużenia, określa typ skrócenia. Wręcz odwrotnie, tam jest określona procedura, ale kompletnie nic nie wynika z tego, w jaki sposób to wyliczyć. Nic, zero. W ustawie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos ma poseł wnioskodawca. Będziemy przechodzić do głosowania. Bardzo proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, takie wzajemne wycieczki nie są specjalnie potrzebne. Myślę, że staramy się pracować w atmosferze jednak – przynajmniej próby – znalezienia wspólnych punktów.

Właśnie nawet, jakby wyjaśniając pierwszą sprawę, chciałem odwołać się do autorytetu wielce szanownego pana posła Dzikowskiego, bowiem tutaj padają, już nie pierwszy raz, określenia mówiące o tym, że ta komisja się tak nazywa „ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie” i że to takie śmieszne czy skandaliczne. Proszę zwrócić uwagę na nazwę rozdziału 9 k.w., a on brzmi: „Ustalanie wyników głosowania w obwodzie”. Tak więc kolegów pana posła prosiłbym, by nie atakować i nie obśmiewać pana posła Waldego Dzikowskiego, bo do tego nawiązujemy jako wnioskodawcy w tym projekcie ustawy, nie chcąc też zmieniać tytułów rozdziałów w tym brzmieniu.

Dobrze, przechodząc dalej, chciałbym też, rzeczywiście, zwrócić uwagę i jeszcze raz się powołać na opinię pana doktora Rulki. Odnośnie do tego zapisu stwierdza on, że zgodnie z kodeksem dobrej praktyki wyborczej „obliczanie głosów należy przeprowadzić przejrzyście (pkt 46 raportu)”. Wymóg obecności co najmniej 2/3 składu podczas zliczania głosów, jak również cała procedura „w najwyższym stopniu sprzyja wspomnianej przejrzystości”. „Należy się jednak zastanowić, czy to ostatnie uprawnienie nie będzie wykorzystywane w celu obstrukcji. Nie można bowiem wykluczyć, że znajdzie się członek komisji, który będzie chciał się zapoznać z każdą kartą do głosowania”. Stąd poprawka pana przewodniczącego Horały, do której w imieniu wnioskodawców chciałbym się przychylić i prosić Wysoką Komisję o poparcie zmiany wraz z poprawką. Wysoka Komisjo, to jest jednak standard europejski. Tak np. wygląda liczenie głosów we Francji. To jest właśnie jeden stół, wokół mężowie zaufania i liczenie wspólne głosów. Tak więc to powinno wyglądać i do tych standardów nawiązujemy, ale, rzeczywiście, poprawka jest lepsza niż ten zapis w ustawie, bowiem on chyba był zbyt szczegółowy. To już jest kwestia, która nie powinna być aż tak mocno uregulowana. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad poprawkami tożsamymi, zgłoszonymi przez panów posłów Zgorzelskiego, Dzikowskiego i Sowę.

Bardzo proszę, kto jest za przyjęciem tych poprawek? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 7 głosów, przeciw – 9, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do głosowania. Proszę, Biuro Legislacyjne. Poprawka pana posła Horały.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak. Dziękuję bardzo. Właśnie w odniesieniu do poprawki pana przewodniczącego Horały, konkretnie do lit. b) i § 1b, który ta poprawka dodaje. Dostrzegamy intencję, jaka

stoi za tym przepisem, natomiast ta intencja jest realizowana poprzez brzmienie § 1a. Ustalenie wymogu na poziomie 2/3 zapewnia, że komisja nie może się podzielić na dwie grupy, które będą wykonywały czynności, do których komisja jest powołana. Co więcej, przepis § 1b w takim brzmieniu powoduje, że ta regulacja jest wewnętrznie niespójna, bowiem przez taką grupę można rozumieć właśnie część komisji, np. w liczbie sześciu członków, tak?

Zwracamy więc na to uwagę, aby przepis § 1b nie był rozumiany w ten sposób, że czynności dokonuje komisja w pełnym składzie. Z jednej strony, wskazują państwo w § 1a, że wymóg jest na poziomie 2/3 członków. Z drugiej strony § 1b, posługując się pojęciem grupy, jakby wskazuje, że to nie jest pełny skład komisji, tylko jakaś część komisji. Natomiast, tak jak wskazałem na samym początku, to podniesienie wymogu do 2/3 składu komisji zapewnia, że nie da się komisji w ten sposób podzielić między członków, aby tych czynności dokonywały dwie grupy, ponieważ przy większości 2/3 minimum sześciu członków będzie musiało dokonywać czynności, więc pozostałych trzech nie może.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, pan przewodniczący Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak. Przyznaję rację. W związku z tym koryguję tak, żeby... Wycofuję treść § 1b ze zgłaszanej poprawki, choć muszę przyznać, że to jeszcze sobie zapiszemy jakby do refleksji w drugim czytaniu, ponieważ od strony logiki formalnej, dwuwartościowej mają panowie pełną rację, to jednak czasem natura ludzka jest taka, że niekoniecznie trzyma rygory logiki. Takie wzmocnienie tego, żeby te pomysły, aby tam tworzyć jakieś podgrupy, były absolutnie wykluczone, wydawało się zasadne, ale faktycznie, w tym brzmieniu nie ma takiej opcji, ponieważ jeżeli są wymagane 2/3 do wszystkich czynności, to nie ma opcji, żeby zrobić jakąś drugą grupę, która na boku będzie to robiła.

Przyjmuje tę uwagę – powiedzmy, redakcyjną – Biura Legislacyjnego. Podtrzymuję poprawkę w brzmieniu zaproponowanym, bez § 1b.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Kto jest za przyjęciem poprawki, oczywiście, skorygowanej przez Biuro Legislacyjne i przyjętej przez pana posła Horałę? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 10 głosów, przeciw – 6, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przystępujemy teraz do głosowania nad zmianą... „Nie ma potrzeby” – panowie mecenasi tak mówią, a ja słucham.

Przechodzimy do zmiany 37. Bardzo proszę, pan poseł Marcin Horała. Już was wszystkich zapisuję.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tu chciałem podtrzymać poprawkę zgłoszoną już na wcześniejszym etapie prac Komisji. Drobna zmiana i dlatego ta poprawka znajduje się w tym nowym, dostarczonym państwu materiale w lit. c). Była dosyć niefortunna, niespójna, bo tam było pierwotnie „stowarzyszenia lub organizacje”. No, stowarzyszenie też jest organizacją. Z drugiej strony, „organizacja” jest bardzo niejasnym, niewyraźnym określeniem, więc to zostało sprecyzowane. Poza tym to jest taka sama poprawka, jak zgłaszana wcześniej na posiedzeniu Komisji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Które kluby zgłaszały jeszcze poprawki? Nikt się nie przyznaje? O, pan poseł Marek Sowa. Bardzo proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, w zmianie 37 miałem złożoną poprawkę, aby obserwatorom nadać takie same uprawnienia jak mężom zaufania, przy czym za moment złożę jeszcze jedną

poprawkę, która w art. 103b § 1 wykreśli pkt 4. Uważam, że przy dużej liczbie mężów zaufania i obserwatorów ten przewóz wszystkich osób – cała karawana – jest całkowicie bezzasadny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Marek Sowa (N):

To wtedy będą dwie poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Któryś z panów posłów jeszcze podnosił tu rękę. Nie zwróciłam uwagi. Nie? Pan Zdun. Bardzo proszę, pan Paweł Zdun.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałem przypomnieć nasz postulat, żeby w Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowym Biurze Wyborczym mogło być przynajmniej po dwóch mężów zaufania. Ze względu na skomplikowanie tych budynków i skomplikowanie pracy PKW i KBW jeden mąż zaufania to jest za mało, żeby móc skontrolować to, co się tam dzieje. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani Ewa Stankiewicz.

Prezes Stowarzyszenia Solidarni 2010 Ewa Stankiewicz:

Również chciałam przypomnieć. Chodzi nam o dwóch mężów zaufania, przynajmniej na tym ostatnim, centralnym poziomie PKW.

Oprócz tego chcieliśmy zwrócić uwagę na podkreślenie obecności czy możliwości obecności mężów zaufania przy takich czynnościach, jak wprowadzanie danych do komputera, do systemu, również w takich punktach pośrednich, tworzonych przez PKW, jak np. punkt odbioru protokołów. Dotychczas już wcześniej zgłaszaliśmy zastrzeżenia, że PKW i KBW tworzą takie punkty pośrednie, do których nie mają wstępu mężowie zaufania. Na to chcieliśmy zwrócić uwagę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Kończymy listę mówców. Aha, pan Cioska. Przepraszam, bo mam zapisanego. Marku, ty jeszcze nie mówiłeś? Bardzo pana proszę, bo mam zapisanego pana Wójcika jako drugiego i...

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Oczywiście, ustępuję pierwszeństwa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo przepraszam. Proszę.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Bardzo serdecznie dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, drodzy państwo, chciałem przy tej okazji, bo mamy tutaj katalog wyłączeń co do męża zaufania, zadać pytanie, na które odpowiedź ułatwi państwu potem pracę przy okazji także członków obwodowych i terytorialnych komisji wyborczych. Otóż chciałem zapytać państwa wnioskodawców: Czy mężem zaufania i członkiem komisji obwodowej, terytorialnej czy okręgowej może być osoba spokrewniona z kandydatem, który startuje w danym okręgu? No, chciałem zapytać, bo to jest zasadne, żeby w tym miejscu, bo tu mamy katalog wyłączeń. Czyli, krótko mówiąc, jeżeli pan Kowalski jest kandydatem do rady gminy, czy jego żona może być np. członkiem komisji czy mężem zaufania?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pan Cioska.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chcielibyśmy podkreślić nasze zastrzeżenia co do braku tożsamych z mężami zaufania uprawnień dla obserwatorów

społecznych w zakresie wnoszenia uwag do protokołów. Uważamy, że mężowie zaufania powinni mieć prawo do wnoszenia uwag do protokołów komisji wszystkich szczebli, jak również do opiniowania wytycznych, czyli składania skarg na wytyczne do PKW, tak jak mają je pełnomocnicy wyborczy. Mówimy o organizacjach ogólnopolskich, bo to jest ważne. Te organizacje mają duże doświadczenie i powinny mieć takie uprawnienia. Nie widzimy powodów, żeby to ograniczać. Uważamy także, że po prostu mężowie zaufania i obserwatorzy społeczni powinni mieć identyczne uprawnienia. Bardzo nam na tym zależy. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Kończymy listę mówców. Pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w tym temacie nie chciałbym powielać dyskusji już odbytej. Bezsprzecznie intencją wnioskodawców jest zwiększenie roli mężów zaufania, a także polskich organizacji społecznych, które będą mogły zaangażować się w proces wyborczy i w kontrolowanie go. Oczywiście, chciałem pozytywnie zaopiniować poprawkę pana posła Horały. Negatywnie opiniuję pozostałe.

Odpowiem panu Markowi Wójcikowi. To będzie rozstrzygnięte. Nie będzie mogła zostać członkiem komisji osoba spokrewniona z kandydatem, natomiast mężem zaufania już tak, bo on nie bierze udziału w procesie liczenia głosów. Nie ma żadnych przeciwwskazań, aby nie mógł być mężem zaufania.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad poprawkami, ale prosimy Biuro Legislacyjne, aby zechciało uporządkować nam te poprawki. Mamy dwie zgłoszone przez pana posła Marka Sowę i jedną przez pana przewodniczącego Marcina Horałę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Te poprawki są od siebie niezależne, tzn. one nie zawierają konkurencyjnych rozwiązań, więc w pierwszej kolejności można rozstrzygać poprawki pana posła Sowy i kolejno poprawkę pana posła Horały.

Natomiast, będąc już przy głosie, mam jedną drobną uwagę, która dotyczy poprawki pana posła Horały. W lit. b) tej poprawki tam jest oczywista omyłka pisarska – „być obecnym podczas wszystkich czynności komisji”. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak jest. Tak przyjmujemy.

Proszę państwa, głosujemy nad pierwszą poprawką zgłoszoną przez pana posła Sowę. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Proszę podać wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 5 głosów, przeciw – 9, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Głosujemy nad drugą poprawką zgłoszoną przez pana posła Marka Sowę. Kto jest za jej przyjęciem? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 6 głosów, przeciw – 9, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Marcina Horałę.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 4, 2 wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Głosujemy nad zmianą 37 wraz z przyjętą poprawką.
Kto jest za przyjęciem zmiany 37? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
Za – 9 głosów, przeciw – 3, 3 wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Zmiana 37 została przyjęta.
Przechodzimy do zmiany 38. Bardzo proszę, pan poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Odłożyliśmy wprawdzie tę zmianę, bo były zgłaszane wątpliwości, przeanalizowaliśmy ją, ale podtrzymujemy... Odbyliśmy zresztą też dyskusję na ten temat. Podtrzymuję w imieniu wnioskodawców, by przyjąć zmianę w obowiązującym brzmieniu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie ma. Były poprawki? Nie było.
Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany 38? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
Za – 9 głosów, brak przeciwnych, 6 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Zmiana 38 została przyjęta.
Przechodzimy do zmiany 42. Proszę o zabranie głosu pana posła Marcina Horałę.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Przypomnę, że w zmianie 42 przyjęliśmy lit. a), natomiast pozostała do dalszego rozpatrzenie lit. b), która wywołała tutaj państwa negatywną reakcję. Podtrzymując jakby istotową potrzebę tej regulacji, która tam jest zawarta, jednocześnie przychylam się do wątpliwości co do konstytucyjności tego akurat przepisu. Dlatego zgłaszam poprawkę o skreślenie lit. b) w zmianie 42.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Zgłaszali się do głosu panowie posłowie Protas i Witczak. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Jacek Protas (PO):
Chcę przypomnieć, że złożyliśmy poprawkę mówiącą o wykreśleniu w całości tej zmiany. Uważamy, że ta regulacja jest zła i niepotrzebna.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. My już rozstrzygaliśmy to na poprzednim posiedzeniu.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Chciałem zwrócić uwagę panom posłom, że my już przyjęliśmy lit. a), więc wniosek o wykreślenie w całości został rozstrzygnięty, skoro był przegłosowany i przyjęta już została lit. a). Prawda? Tu pan z Biura Legislacyjnego kiwa głową.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Tak. Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):
No, tak. Rzeczywiście, to rozstrzygaliśmy. Niezmiennie będziemy konsekwentnie głosować we wszystkich miejscach, w których będzie się pojawiał powiatowy czy wojewódzki, partyjny komisarz. Będziemy głosować przeciwko.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Pani Ewa Stankiewicz, proszę bardzo.

Prezes Stowarzyszenia Solidarni 2010 Ewa Stankiewicz:
Właściwie z pytaniem. Wobec tego jakie uprawnienia pozostają przy komisarzu wyborczym?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Niezwykle liczne. Wszystkie, które są w ustawie, czyli podział obwodów, okręgów, organizacja wyborów itd.

W lit. b) przyznawane było komisarzowi specjalne uprawnienie do uchylania i wydawania swoich zarządzeń w miejsce takich uchwał lub decyzji władz gminy, które pod pozorem np. przepisów krajobrazowych czy przepisów o ruchu drogowym dążyłyby do znaczącej ingerencji w przebieg kampanii wyborczej. Chodzi np. o takie przypadki, kiedy wydany byłby całkowity zakaz umieszczania plakatów wyborczych na terenie gminy. Tak jak mówię, ten problem jest realny. On istnieje. Natomiast faktycznie, niestety, w ten sposób chyba nie można go rozwiązywać, bo byłoby to sprzeczne – mówiąc krótko – z konstytucją i z podziałem kompetencji między organami.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dobrze, że refleksja przyszła w czas, bo powiatowy komisarz nie może wyręczać w nadzorze wojewody. Natomiast także dołączam się do głosów poprzedników, że ze względu na to, iż uznajemy instytucję komisarza w takim kształcie, jaki projektodawcy tutaj proponują, za niekonstytucyjną, będę głosował przeciw.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Proszę państwa, przystępujemy do głosowania. Czy Biuro Legislacyjne chciało jeszcze zabrać głos?

Głosujemy za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Horałę. Proszę, kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Sugestie się przydały.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wszystkie sugestie się przydały, oczywiście.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Jesteśmy bardzo otwarci na sugestie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 1, 5 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Może taka uwaga, że – jak rozumiem – teraz już nie ma nad czym głosować w tym punkcie, ponieważ przyjęta wcześniej została zmiana 42 w lit. a), a zmiana w lit. b) została wykreślona. Tak więc możemy przejść do następnej zmiany.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czyli zmiana 42 jest przyjęta.

Przechodzimy do zmiany 57. Bardzo proszę, biuro.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Przed przystąpieniem do rozpatrzenia tej zmiany chcieliśmy zwrócić uwagę, że w toku dyskusji na poprzednich posiedzeniach Komisji zgłaszaliśmy, że – w naszej ocenie – zmiany wymagać będzie art. 152 § 1, który określa stałe organy wyborcze. Sugerowaliśmy, żeby wskazać, że stałymi organami wyborczymi

są PKW oraz wojewódzcy i powiatowi komisarze wyborczy. Taką poprawkę przygotowaliśmy. Ona zakłada dodanie pkt 45a w art. 4 w brzmieniu: „45a) w art. 152 §"...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dostarczyliście ją nam? Mamy tę poprawkę?

Legislator Wojciech Miller:

Mamy ją na piśmie. Oczywiście, mogę przekazać. Pkt 45a: „w art. 152 § 1 otrzymuje brzmienie: «§ 1. Stałymi organami wyborczymi są Państwowa Komisja Wyborcza oraz wojewódzcy i powiatowi komisarze wyborczy»". Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Marcin Horała. Momencik, jeszcze głos w dyskusji. Bardzo proszę, pan Marek Wójcik. Proszę uprzejmie.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Tradycyjnie krótko, drodzy państwo. Przyznam szczerze, że jestem lekko zdziwiony jednym wyrazem w zdaniu, które rozpoczyna się od: „Tworzenie i eksploatacja oprogramowania". Rozumiem, że państwo...

Poseł Marcin Horała (PiS):

Nie. To zupełnie co innego.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Art. 57.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Ale u nas biuro zgłosiło wcześniejszą zmianę.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

A, to przepraszam. To poczekam. Dziękuję.

Poseł Marcin Horała (PiS):

W tym wypadku – jak rozumiem – trzeba przejąć tę poprawkę, tak? To mogę przejąć tę poprawkę Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez Biuro Legislacyjne, którą pan poseł Horała przejął. Czyli tę poprawkę przegłosujemy, tak? Przepraszam, bo się troszeczkę rozczytałam w innej. Czyli będzie dodany pkt 45a w zmianie 57. Proszę uprzejmie, kto jest za przyjęciem tej poprawki? Proszę, jeszcze biuro.

Legislator Wojciech Miller:

Poprawka zakłada dodanie pkt 45a w art. 4.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Może odczytam jeszcze raz. Chodzi o art. 152 § 1, oczywiście, Kodeksu wyborczego. Otrzymuje on brzmienie: „§ 1. Stałymi organami wyborczymi są Państwowa Komisja Wyborcza oraz wojewódzcy i powiatowi komisarze wyborczy", co jest konsumpcją tego, że się tacy pojawiają w miejsce dotychczasowych tylko komisarzy wyborczych.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Już wszystko zrozumiałam, czyli przyjmujemy teraz zmianę 45a.

Bardzo proszę, kto jest za przyjęciem nowej zmiany 45a? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Nie widzę.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 6, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do zmiany 57. Proszę bardzo, pan poseł wnioskodawca czy pan poseł przewodniczący? Jest poprawka. Pan przewodniczący Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałem zaproponować poprawkę do tego punktu w § 3, ponieważ tam była słuszna chyba uwaga, że takie sformułowanie, jak obecnie występuje w projekcie, czyli takie, że „można stosować jedynie urządzenia techniczne i oprogramowanie, do których prawa majątkowe przysługują wyłącznie Skarbowi Państwa” może być o tyle mylące, że może kreować konieczność zakupu przez Skarb Państwa komputerów dla każdej obwodowej komisji wyborczej. Obwodowe komisje wyborcze nie będą mogły korzystać z komputerów należących np. do jednostek samorządu czy jednostek im podległych. Stąd chcemy wprowadzić taką zmianę, że o ile oprogramowanie, oczywiście, w 100% należące do Skarbu Państwa, o tyle urządzenia techniczne, żeby dopuścić możliwość korzystania z urządzeń właśnie należących chociażby do samorządów czy podległych im jednostek.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, panie Marku.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, drodzy państwo, otóż zastanawiam się, czy taka była państwa intencja, bo jak przeczytałem ten tekst, to państwo chcą, aby oprogramowanie było tworzone przez PKW. Nie wiem, czy słowo „tworzone” wydaje mi się tu racjonalne. To oznacza, że PKW musi własnymi siłami – wewnątrz – stworzyć oprogramowanie służące do przeprowadzenia wyborów. Raczej PKW. Krajowe Biuro Wyborcze...

Poseł Marcin Horała (PiS):

Nie PKW jako organ, tylko KBW jako urząd.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Krajowe Biuro Wyborcze – KBW. Nie wiem, czy wyraz „tworzenie” jest właściwy. Czytam go literalnie jako obowiązek wykonania we własnym zakresie, własnymi siłami. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie. Proszę państwa, jeszcze poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

To jest w mojej poprawce. Chciałem tylko zwrócić uwagę, że według informacji, jakie mamy, choć nie mamy – z przyczyn znanych już i dyskutowanych – tu przedstawicieli... Tak jest obecnie. Taką informację dostaliśmy. I tyle. Taka jest nasza intencja.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przystępujemy do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Horałę.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki do zmiany 57? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 8 głosów, przeciw – 2, 4 wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, przystępujemy do głosowania nad zmianą 57 wraz ze zmianą.

Kto jest za przyjęciem zmiany 57? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 1, 5 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do zmiany 66. Proszę, mamy też poprawkę. Bardzo proszę, aby pan przewodniczący Horała zechciał ją przedstawić szanownym państwu.

Chwileczkę poczekamy. Już, panie pośle. Pan poseł Protas się zgłosił.

Proszę, zmiana 66.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak. Zmiana, którą chciałem zaproponować, to zmiana brzmienia lit. a). W § 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie: „niespełnianie warunku, o którym mowa w art. 182 § 4".

To jest przede wszystkim usunięcie tego, co tak państwa bardzo denerwowało, czyli tych zakazów dla wstępnych, zstępnych itd. Pierwotnie chcieliśmy je usunąć jako przepis w znacznej mierze też martwy, natomiast przychylamy się, ponieważ budzi to tak duży opór. Ze zrozumieniem podchodzimy do uwag zgłoszonych w dyskusji. Odstępujemy od tej propozycji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan...

Poseł Marcin Horała (PiS):

Właśnie skreślamy – skreślenie 2a, czyli zostaje...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy pan poseł Protas chciał zabrać głos? Bardzo proszę.

Poseł Jacek Protas (PO):

Tak, pani przewodnicząca. Szanowni państwo, chcę przypomnieć, że w imieniu posłów Platformy Obywatelskiej... Jak również poseł Zgorzelski złożył tożsamą poprawkę i poseł Sowa. Chodzi o wykreślenie tej zmiany w całości ze względu na to, że sprzeciwiamy się wprowadzeniu i przekazywaniu kompetencji powiatowemu komisarzowi wyborczemu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, zostały zgłoszone cztery poprawki. Trzy tożsame zostały złożone przez posłów Protasa, Sowę i Zgorzelskiego. Bardzo proszę, głosujemy.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 6 głosów, przeciw – 9, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poprawka zgłoszona przez... Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

W odniesieniu do poprawki chcemy państwu zwrócić uwagę, że pkt 5 w § 1 art. 184, bo tego dotyczy ta poprawka, ma właśnie takie brzmienie, jakie państwo proponują nadać w poprawce, więc jak gdyby chcąc osiągnąć ten skutek, należałoby skreślić lit. a) w zmianie 66.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przyjmujemy to jako uwagę redakcyjną, bo treść przepisu nie ulega zmianie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania nad poprawką zgłoszoną przez pana posła Marcina Horałę.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 6, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy. Głosujemy teraz nad zmianą 66 wraz z przyjętą poprawką.

Kto jest za przyjęciem zmiany 66? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 5, 1 wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy, proszę państwa, do zmiany 71. Szanowna Komisjo, proszę uprzejmie, w zmianie 71 mamy nową poprawkę. Proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

To dosyć duża poprawka, ale chciałbym się tu odwołać do wiedzy Wysokiej Komisji, bo już dużo o tym debatowaliśmy poprzednim razem. W swojej poprawce proponuję m. in. poszerzenie zasady niepołączalności funkcji urzędnika wyborczego z różnymi innymi funkcjami i działalnościami. Rozszerzony zostaje również wymóg niekaralności tej osoby. Dodany zostaje przepis precyzujący, kiedy wygasa ta funkcja. No, właściwie z grubsza tyle. Mają państwo pełny tekst dostarczony w materiałach.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Dzikowski czy Protas? Dzikowski. Proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, rzeczywiście, była dosyć spora debata, ale my z wnioskami skłanialiśmy się do skreślenia tej zmiany. Ten wniosek ponawiamy, motywując tym, że urzędnik wyborczy rozpoczyna tę budowaną piramidę wyborczą i kompletnie – że tak powiem – zaciemnia cały proces wyborczy. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy pan poseł Witczak się zgłaszał? Tak? Proszę bardzo.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Mógłbym powtórzyć słowo w słowo za posłem Dzikowskim, ponieważ wspólnie podpisujemy wniosek o skreślenie tej zmiany. W ogóle budowanie w takim trybie, bez konsultacji z PKW, w sposób, który narzuca PKW budowanie armii urzędników, jest zagrożeniem dla przeprowadzenia najbliższych wyborów w Polsce, już nie mówiąc o upartyjnieniu procesu nadzoru nad tymi wyborami, ponieważ to KBW stanie się szybkim narzędziem w rękach Prawa i Sprawiedliwości po wejściu tej ustawy w życie, a potem budowanie całego systemu urzędników wyborczych to już jest tego konsekwencja.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Paweł Zdun, bardzo proszę.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałbym przypomnieć, że w art. 191a § 3 proponowaliśmy, żeby przy zapisie, że urzędników wyborczych powołuje się spośród pracowników itd., wykreślić „spośród pracowników organów administracji rządowej, samorządowej lub jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych, posiadających wykształcenie wyższe prawnicze" i zamienić to na słowa „osób niekaranych, posiadających wyższe wykształcenie". Uważamy, że zawężanie tego grona, spośród którego będą wybierani urzędnicy wyborczy, do „pracowników organów administracji rządowej, samorządowej lub jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych", a jeszcze zawężanie do grupy posiadającej wyższe wykształcenie prawnicze, jest sprzeczne z polską konstytucją. Uważamy, że to powinno być otwarte na wszystkich niekaranych Polaków z wyższym wykształceniem. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Szymański, bardzo proszę.

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Właśnie zwróciłem uwagę, szanowni państwo, że w zmianie 71 jest właśnie zmiana rozszerzająca, ponieważ w pierwotnym przedłożeniu państwo wnioskodawcy proponowali, że osobami takimi mogą być li tylko i wyłącznie osoby posiadające wyższe wykształcenie prawnicze. Tutaj mamy wyłącznie wyższe wykształcenie. Pytanie: Czy szanowni państwo zrobili to świadomie? Czy to jest jakaś oczywista omyłka, czy jest to zrobione w pełni świadomie? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Myślę, że to jest efekt refleksji nad tym, że powołanie w tak krótkim czasie urzędników wyborczych i to jeszcze pochodzących z innej gminy nie będzie takie proste. Jednak chciałbym wyrazić swoje obawy, że mimo wszystko doprowadzi to tylko i wyłącznie do zamieszania, chaosu i absolutnie nie wpłynie na poprawienie procesu wyborczego, tylko wręcz przeciwnie. Oczywiście, rozumiem ideę, która dla mnie jest nie do przyjęcia, że chodzi o to, żeby urzędnik nie mógł pochodzić z gminy, w której są wybory, bo on by, oczywiście, wpływał na wynik na rzecz – nie wiem – wójta, ale jest to absurdalny argument.

Jeszcze raz. Chciałbym, żeby się to nie potwierdziło ze względu na to, że dobrze życzę polskiej demokracji, ale jestem przekonany, że to doprowadzi do bałaganu i do chaosu. Dlatego podtrzymuję swoją poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Cioska.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, RKW z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie tej poprawki, którą zgłaszaliśmy. Uważamy, że ograniczanie się do zawodów prawniczych w tym przypadku jest całkowicie nieuzasadnione. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak. Bardzo dziękuję za zwrócenie uwagi. Faktycznie, wypadło mi z pamięci, żeby zwrócić uwagę na tę zmianę. To jest przychylenie się do głosów, jakie padły w poprzedniej dyskusji. Faktycznie, jest tak, że obecnie nie ma żadnych wymogów wykształcenia, nawet podstawowego, wobec urzędników wyborczych. Ich po prostu mianuje wójt. Podwyższamy ten standard do wykształcenia wyższego. Natomiast przychylamy się do tych głosów, które padły na posiedzeniu Komisji, że zawężanie aż do wykształcenia wyższego prawniczego byłoby bezzasadne i utrudniłoby stworzenie tego korpusu urzędników.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Sowa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, ponieważ minęło kilka dni, a nie otrzymałem odpowiedzi, jak była dyskusja przy tym punkcie, to może dzisiaj poseł wnioskodawca wie i może nam podać, jaka jest dokładna liczba urzędników wyborczych, których trzeba będzie powołać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Odpowie pan poseł Horała. Proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Nie ma takiej stałej liczby, ponieważ są powoływani – tak jak mówi ustawa – według potrzeb. Po stwierdzeniu potrzeb są powoływani przez szefa KBW. Ta liczba nawet nie będzie liczbą stałą, bo w miarę pojawiających się lub znikających potrzeb do wykonywania konkretnych czynności będzie ich powoływał szef KBW.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Dyskusja? To 15 sekund. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Marek Sowa (N):

Na jakiej podstawie państwo kwestionują podawaną przeze mnie liczbę blisko 3 tys.?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przepraszam, nie przypominam sobie, żebyśmy tę liczbę kwestionowali. Kwestionowaliśmy to przy dyskusji o komisarzach wyborczych, gdzie taka liczba też padła – jak rozumiem – w wyniku pewnej pomyłki, bo...

Poseł Marek Sowa (N):

Tych jest 400.

Poseł Jacek Protas (PO):

Któż by zaprzeczał mądrości Sowy?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak. Plus jeszcze dodam, że szanowni państwo mówili o etatowych. No, urzędnicy nie są etatowi. Urzędnicy są powoływani do czynności, są powoływani na kadencję, ale dostają wynagrodzenie – ekstra czy tam dietę – tylko na czas pełnienia obowiązków związanych z organizacją wyborów.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zamykamy dyskusję. Podsumowuje poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, myślę, że tu już wszystkie argumenty padły, zwłaszcza pan przewodniczący Horała ich użył. W imieniu wnioskodawców tylko mogę się przychylić do poparcia tej poprawki, bowiem, faktycznie, zwłaszcza w małych gminach, znalezienie wszystkich osób z wykształceniem prawniczym – przyznacie państwo – stanowiłoby pewną trudność. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przystępujemy do głosowania nad poprawkami. Zwrócę się do biura. Bardzo proszę, poprawki zgłosili panowie posłowie Dzikowski, Sowa i Zgorzelski. Czy tak? Tak, i pan poseł Horała. Przegłosujemy te trzy jako tożsame. Poprawki panów posłów Zgorzelskiego, Sowy i Dzikowskiego. Kto jest za przyjęciem tych poprawek? Bardzo proszę. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 6 głosów, przeciw – 9, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne do poprawki pana posła Horały. Proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak, w odniesieniu do tej poprawki, pani przewodnicząca, z naszej strony jest uwaga o charakterze systemowo-legislacyjnym. Biorąc pod uwagę, że jest to dosyć rozbudowana regulacja, pod rozwagę państwa poddajemy wyodrębnienie jej w osobny rozdział. To byłby rozdział, który byłby zatytułowany „Urzędnicy wyborczy" i byłby oznaczony jako rozdział 9. Następowałby po rozdziale „Krajowe Biuro Wyborcze". To jest pierwsza sugestia.

Druga kwestia to jest także zagadnienie o charakterze legislacyjnym. Biorąc pod uwagę zasady techniki prawodawczej, należałoby ten przepis jednak poddać pewnym korektom, właśnie o charakterze techniczno-legislacyjnym. Proszę zwrócić uwagę, że jest to artykuł aż 15-paragrafowy. Zawarte tutaj są różne kwestie dotyczące statusu urzędników wyborczych i te kwestie są wymieszane pomiędzy poszczególnymi paragrafami. Warto byłoby te 15 paragrafów podzielić na kilka artykułów. W tej chwili nie mamy gotowej propozycji. Natomiast jeżeli państwo nas upoważnią, to, oczywiście, bez ingerencji w brzmienie poszczególnych przepisów, dokonalibyśmy takiego rozdzielenia na pewnie 3–4 artykuły. To zostałoby uwzględnione w sprawozdaniu. Pierwsza kwestia dotyczy więc wyodrębnienia tego przepisu w osobny rozdział, druga – podzielenia tej regulacji. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Marcin Horała, bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak, zgadzamy się z obydwiema sugestiami biura. Wnioskujemy do Komisji, żeby udzielić właśnie takiej delegacji do przeredagowania tego przepisu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. W związku z tym i tak przystąpimy do głosowania nad tą poprawką, która będzie przeredagowana przez Biuro Legislacyjne, ponieważ otrzymało takie upoważnienie od autora poprawki pana przewodniczącego Horały i od szanownej Komisji.

Proszę państwa, kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 6, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Głosujemy teraz nad przyjęciem całej zmiany 71.

Kto jest za przyjęciem zmiany 71? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Bardzo proszę o wynik.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 6, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Szanowna Komisjo, Wysoka Komisjo, zmiana 71 została przyjęta.

Przechodzimy do zmiany 101. Bardzo proszę, jako pierwszy zgłaszał się pan poseł Andrzej Maciejewski. To jeszcze Biuro Legislacyjne. Pan poseł ma czas na znalezienie kartki. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, przed przystąpieniem do kolejnej odłożonej zmiany, chcieliśmy przedstawić propozycję poprawki zakładającej dodanie nowej zmiany 86a. Ona miałaby dotyczyć art. 390. Na poprzednim posiedzeniu Komisji mówiliśmy o tym, że – w naszej ocenie – art. 390 będzie wymagał zmiany w zakresie, w jakim odnosi się do przesłanki stałego zamieszkiwania w odniesieniu do radnych wybranych na obszarze, który w wyniku zmian w podziale terytorialnym państwa zostaje włączony do innej jednostki samorządu terytorialnego. Ta propozycja sprowadzałaby się do zmian w § 1 art. 390, polegających na skreśleniu w pkt 1 wyrazów „stale zamieszkałego lub" i w pkt 2 skreśleniu wyrazów „stale zamieszkały i", a także uchylenia § 3 w tymże artykule. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo serdecznie dziękuję. Już panowie, tak? Bardzo proszę, panie pośle przewodniczący.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przychylamy się do tej uwagi Biura Legislacyjnego, czyli przejmuję to jako poprawkę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, mamy poprawkę zgłoszoną przez pana posła Horałę, który właściwie jeszcze jej nie omówił, a więc bardzo...

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przejąłem tę, którą...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

„Przejąłem tę". Rozumiem. Dobrze. Czy są jeszcze poprawki do zmiany 101?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Nie. Przepraszam. My jeszcze nie jesteśmy w zmianie 101. Pani przewodnicząca, na razie dodajemy zmianę 86a w formie poprawki, którą przejąłem od Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze, że panowie czuwają. No, już. Proszę bardzo, głosujemy.

Kto jest za przyjęciem? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, brak przeciwnych, 6 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do zmiany 101. Pan przewodniczący Marcin Horała jako pierwszy, bo ma poprawkę. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Tak, chciałbym zgłosić poprawkę. Szanowni państwo, po namyśle uznaliśmy, że wymóg poparcia listy podpisami przez 150 wyborców w mniejszych gminach jest wymogiem zbyt dużym, w pewnym sensie zaporowym dla mniejszych komitetów. Intencją wnioskodawców w całej ustawie, choć państwo tego nie chcą przyznać, jest ułatwienie życia małym obywatelskim komitetom. Dlatego postulujemy poprawkę, która będzie polegała na tym, że w gminach liczących do 20 tys. mieszkańców do zgłoszenia takiej listy będzie wystarczało 50 podpisów wyborców, a 150 tylko w gminach liczących powyżej 20 tys. mieszkańców.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy były tu zgłoszone poprawki? Pan poseł Maciejewski.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, do zmiany 101 zgłaszamy poprawkę 13. Nasza poprawka ma na celu usunięcie likwidacji jednomandatowych okręgów wyborczych. Tu jesteśmy konsekwentni. Prosimy o poparcie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chcę przypomnieć, że sygnalizowałem, aby ta lista poparcia zawierała również nazwiska popieranych osób. Natomiast państwo proponują podpisywanie tej listy w ciemno, tak? Proponuję ten wzór uzupełnić także o wymóg zamieszczenia w nim również nazwisk osób, które będą popierane przez potencjalnych wyborców.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, pan poseł Schreiber i pan poseł Zgorzelski.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, jeśli można, odpowiedziałbym po prostu na koniec, bo może jeszcze się inne pytania pojawią.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Proszę, pan poseł Zgorzelski. Kto jeszcze z panów posłów? Pan poseł Witczak.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pomimo że ta poprawka idzie właściwie w dobrym kierunku, niemniej jednak ona dotyczy wprowadzenia zasady proporcjonalności i odrzucenia jednomandatowych okręgów wyborczych w gminach do 20 tys. mieszkańców. Dlatego podtrzymuję swoją poprawkę, skreślającą tę zmianę w całości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Rzeczywiście, to jest kolejne miejsce, z którego usuwa się jednomandatowe okręgi wyborcze, bo w obecnym kodeksie w tego typu regulacji wpisana jest również liczba zbieranych podpisów w JOW-ach – liczba 25 podpisów. Każde miejsce, w którym będziemy przywracali JOW-y... Tutaj zwracam się do posła Maciejewskiego, który taką poprawkę złożył. Każdy moment będzie dobry, żeby głosować za rewitalizacją JOW-ów, bo państwo konsekwentnie wycinają JOW-y z tego systemu. Oczywiście, jesteśmy przeciwni, nawet jeśli to racjonalizujecie. Powtórzę za posłem Zgorzelskim, nawet

jak racjonalizujecie liczbę podpisów w mniejszych gminach, to cały czas nie zmienia postaci rzeczy, że skasowaliście JOW-y, co jest po prostu skandalem i wielkim regresem. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Kończymy dyskusję. Poseł Łukasz Schreiber, proszę bardzo.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, oprócz głosów o JOW-ach, o których już w tej dyskusji chyba dość mówiliśmy... Chciałbym odpowiedzieć na to pytanie pana Marka Wójcika, bo ono jest zasadne. Dlaczego taka propozycja? Czy było to świadome czy nieświadome? Odpowiadam. W ogóle, po pierwsze, oczywiście, w imieniu wnioskodawców przychylam się też do poprawki posła Horały, bo ona jest ważna dla małych gmin i dla małych komitetów.

A dlaczego taka zmiana? Ano dlatego, że w tej sytuacji to daje dwie możliwości komitetowi zbierania podpisów. Nie zabrania wszakże wypisania tych nazwisk. Zresztą często wyborcy tego oczekują. Natomiast niejednokrotnie zdarza się, że w ostatniej chwili któryś z kandydatów się wycofuje. O ile nie jest to problemem dla partii politycznych, które posiadają nawet taki aparat w postaci członków i zebranie tych podpisów w jeden dzień nie stanowi problemu, o tyle w przypadku małych komitetów wyborczych – zwłaszcza, gdy nie mamy do czynienia z JOW-ami, czyli że to nie jest pod jedną osobą – wiemy z praktyki, że to stanowiło problem, także w wyborach np. do rady powiatu, tak? Stąd też jest ten pomysł, by z tego zrezygnować. Jeżeli wyborcy zechcą – że tak powiem – w ciemno podpisać listę, bo mają zaufanie czy to do znanej partii politycznej, czy to do znanego lokalnego komitetu, czy to do nazwiska, bo często te komitety wyborców są od nazwiska któregoś z kandydatów, to nie widzimy przeszkód, żeby nie robić.

To jest to, co też mówił wcześniej poseł przewodniczący Horała, że naszym celem jest wprowadzenie jak największych ułatwień, także dla mniejszych komitetów, a nie tworzenie kolejnych barier. Stąd też wnoszę prośbę do Wysokiej Komisji o poparcie tej zmiany wraz z poprawką pana posła Horały.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowna Komisjo, zgłoszone zostały trzy poprawki – dwie tożsame panów posłów Maciejewskiego i Zgorzelskiego oraz poprawka pana posła Marcina Horały.

Kto jest za przyjęciem poprawek panów posłów Zgorzelskiego i Maciejewskiego? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 5 głosów, przeciw – 9, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz poprawka pana posła Marcina Horały. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi? Nie. Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem poprawki pana Marcina Horały? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 6, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Teraz głosujemy nad przyjęciem zmiany 101.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem zmiany 101? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 6, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zmiana 101 została przyjęta.

Teraz mamy zmianę 123. Bardzo proszę. Pan poseł Marcin Horała ma poprawkę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałem zaproponować nowe brzmienie poprawki w stosunku do tego, co było przedłożone państwu wcześniej. Ona jakby jest tożsama z poprawką wcześniej przedstawioną, więc tej części tożsamej nie omówię. Natomiast czym się różni? Otóż zmieniamy § 3, który teraz ma brzmieć: „W celu utworzenia okręgu wyborczego dopuszczalne jest łączenie powiatów".

Przypominam, że to jest to, co państwa strasznie bolało, że ta zasada, że powiat automatycznie staje się okręgiem wyborczym, jeżeli ma co najmniej 3 mandaty, doprowadzi do przemodelowania całkowicie mapy wyborczej, natworzenia malutkich okręgów. Po pierwsze, intencją wnioskodawców w tym przepisie – poza tym, że to jest proste przepisanie przepisu, który jest w obecnym Kodeksie wyborczym – było to, żeby stworzyć pewien automat, który spowoduje, że te zarzuty o manipulacje, tych komisarzy itd. będą bezzasadne, bo będzie istniał automat, który z zasady wykreuje przytłaczającą większość okręgów i nie będzie tu za dużego pola w ogóle do decyzji komisarza.

Jednakże, ponieważ budzi to takie państwa obawy, wzbudziło to obawy, że tu chodzi o jakieś wycięcie mniejszych komitetów itd., plus jest co najmniej jeden paradoks geograficzny w Polsce, który spowodowałby, że jest powiat, z którego nie można zrobić okręgu w ten sposób, bo graniczy tylko z powiatami, które skądinąd musiałyby być samodzielnymi okręgami, dlatego wycofujemy się z tego automatyzmu. Dopuszczamy łączenie powiatów, co pozwoli na tworzenie większych okręgów wyborczych i właściwie w wielu miejscach na proste powielenie okręgów już istniejących. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Szanowny panie pośle, absolutnie się z panem nie zgadzam. Otóż, oczywiście, bylibyśmy skłonni popierać tę oto pana poprawkę i zgadzać się z pana argumentacją, gdyby nie to, że wcześniej zapisaliście, iż okręgi wyborcze mogą być „od 3 do 7", czyli założyliście zmniejszenie okręgów wyborczych. Przy tym założeniu, że okręgi mogą być od 3-mandatowych do 7-mandatowych, ten pierwotny zapis dawał komisarzom wyborczym jednak jakieś ramy i jakieś ograniczenia.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Czyli teraz atakujecie, tak?

Poseł Jacek Protas (PO):

Panie pośle, proszę mnie dobrze posłuchać i proszę nie używać słowa „atakujecie". Jeżeli chcemy rozmawiać merytorycznie, to proszę uprzejmie mnie wysłuchać do końca. Możemy się różnić w podejściu, natomiast na pewno to, co mówię, jest prawdą.

Otóż jeżeli założyliśmy, że ograniczamy, że zmniejszamy okręgi, to te zapisy, które do tej pory funkcjonowały, które zaproponowaliście, były do przyjęcia. Proszę mnie posłuchać. Dlatego że, rzeczywiście, nie dawały komisarzowi wolnej ręki w dowolnym krojeniu mapy okręgów. Natomiast te zapisy, które pan proponuje w tym momencie, spowodują, że komisarz wyborczy nie będzie miał żadnych ograniczeń w budowaniu okręgów, byle by one były nie mniejsze niż 3-mandatowe i nie większe niż 7-mandatowe.

W związku z tym, panie pośle i szanowni państwo, jeżeli pan zaproponował tę zmianę, żeby wyjść naprzeciw naszym oczekiwaniom, to bardzo proszę, żeby się pan z niej wycofał. Na pewno będzie to lepsze rozwiązanie niż to, które pan w tej chwili proponuje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Maciejewski, bardzo proszę.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Dziękuję. Do zmiany 123 składam poprawkę 19, która skreśla całość zmiany. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Marek Wójcik.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, otóż chciałem zwrócić uwagę, że państwo wprowadzają instytucję opinii rady powiatu, ale, niestety, zupełnie niepotrzebnie piszecie o tym, że „komisarz wyborczy może zasięgnąć opinii rady tego powiatu". Opinia to jest opinia – i tak nie wiąże komisarza wyborczego, a sformułowanie „może" właściwie stawia pod znakiem zapytania w ogóle istnienie tego przepisu. Proponuję, żeby państwo wprowadzili obligatoryjność dla komisarza wyborczego zasięgania opinii rady powiatu – i tak, i tak ona go nie wiąże, a mamy wtedy sytuację jasną. W innym bowiem przypadku stwarzamy podejrzenie, że komisarz wyborczy będzie niemerytorycznie np. decydował o tym, czy chce zasięgnąć opinii, czy nie, bo może być np. dla niego niewygodna.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Panowie posłowie Dzikowski, Sowa i Witczak.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, przypomnę, że tutaj jest instytucja komisarza wyborczego, gdzie konsekwentnie skreślamy. Uważamy, że to jest niekonstytucyjny i partyjny organ. Dlatego też nawet jakiekolwiek poprawianie czy ewentualnie uelastycznienie zapisu powoduje to, że...

Wcześniej mieliśmy organy stanowiące – rady powiatów, rady gmin i sejmiki województw, które w sposób transparentny, po wielomiesięcznej... Przypomnę, że 15 miesięcy było na to, żeby przygotować okręgi. W formie transparentnej, nagrywanej, przekazywanej wyborcom, po wielu konsultacjach, dzięki dużej wiedzy na temat swojego, określonego powiatu czy województwa, czy też gminy, w formie uchwały, czyli tworzenia prawa lokalnego, powstawały okręgi wyborcze. Dzisiaj, co jeszcze raz powtórzę, jeden pan powiatowy – komisarz – z panem wojewódzkim będą określali okręgi.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Panowie posłowie Sowa, Witczak i Zgorzelski.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, też w dwóch kwestiach. Na pewno propozycja, którą przedstawił poseł Horała, rozwiązuje problem Sopotu. To tak w skrócie. Natomiast proszę nie wmawiać nam, że przepisy obecne, przez państwa proponowane, są tożsame z poprzednim k.w., bo wówczas okręgi były w kodeksie wpisane od 5 do 15. W związku z tym tych miast, w których nie można było wybrać 5 radnych, była cała masa. Pokazałem państwu kilkanaście przypadków, że nagle te miasta stają się samoistnymi, samodzielnymi okręgami wyborczymi na skutek tamtego zapisu. Ta elastyczność będzie większa, czyli jeszcze większa władza w kształtowaniu przez komisarza. Tu podzielam pogląd, o którym była mowa, że sprzeciwiamy się w ogóle instytucji komisarza i przekazaniu mu tej kompetencji, ale chcę ruszyć jeszcze na 15 sekund kwestię zmiany w lit. c).

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Czas się kończy. Proszę.

Poseł Marek Sowa (N):

To jest bardzo istotny element, tylko sztuczny zapis. Co to znaczy, że w przeciągu 5 dni rada gminy ma wydać opinię, a jak nie wyda, to opinia jest traktowana jako pozytywna? Szanowni państwo, ale to jest w ogóle niemożliwe do uzyskania w przeciągu 5 dni, nawet zwołując sesję nadzwyczajną. Taki przepis to jest po prostu pokazanie, że dajemy samorządom możliwość wypowiedzenia się w kwestii, ale tak normalnie nie ma możliwości, by z tego narzędzia skorzystać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Witczak.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Bardzo krótko, bo ten przepis jest absolutnie konsekwencją nowych kompetencji i nowego ustroju budowanego wokół komisarzy. Wobec

tych rozwiązań głęboko stoimy w opozycji. Dziwi nas państwa upór, bo to jest najważniejsza kompetencja komisarzy i najbardziej kontrowersyjna dla nas, dlatego że do tej pory okręgi wyborcze były tworzone przy współudziale wspólnot samorządowych, a teraz stwarza się mechanizm nadający władzę partyjnym komisarzom, którzy będą mogli tak kroić te okręgi, żeby się wszystko zgadzało. To jest problem generalny. Wszystkie inne przepisy, czy centymetr w lewo, czy centymetr w prawo, to są dyskusje wtórne, które tylko zaciemniają tę złą zmianę, którą państwo wprowadzają. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Pan poseł Zgorzelski.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pewnie nic tutaj odkrywczego nie powiem. Zresztą mówiłem to na poprzednim posiedzeniu, że w istocie krojenie okręgów wyborczych prowadzi w prostej linii do dezintegracji wspólnot samorządowych. Bowiem mogą być takie sytuacje, że czy to łączenie, czy dzielenie powiatów może doprowadzić do tego, że jakby więzi radnego z okręgiem tak poszatkowanym mogą być całkowicie nieadekwatne do intencji. Dlatego też jestem zdania, żeby tę zmianę skreślić.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pan poseł Szymański. A poseł Zgorzelski wnioskuje o skreślenie?

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

My też, tak?

Poseł Marek Sowa (N):

Ale my mamy złożone wnioski.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Tak. Mam je, ale muszę...

Poseł Tomasz Szymański (PO):

Najprościej mówiąc, szanowni państwo, w pierwotnej zmianie 123, ażeby była możliwość połączenia powiatów, to tylko w takim przypadku, gdy liczba radnych byłaby mniejsza niż 3 radnych, czyli tylko wtedy można byłoby łączyć powiaty. Teraz można połączyć powiaty w każdym przypadku i w wyniku połączenia np. dwóch powiatów od razu mamy minimum 3 radnych, czyli mamy o wiele gorszą sytuację. Szanowni państwo, nie wiem, co chcieliście poprawić, ale na pewno nic z tego nie wyszło. Teraz sytuacja jest bardziej krytyczna, ponieważ w każdym przypadku przy połączeniu jakichkolwiek dwóch powiatów mamy 3 radnych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, zamykam dyskusję. Podsumowanie...

Poseł Jacek Protas (PO):

Wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Wniosek formalny? Proszę.

Poseł Jacek Protas (PO):

Wnoszę o zarządzenie 5-minutowej przerwy, ażebym z panem posłem Horałą mógł wymienić dwa zdania na ten temat i sprawdzić, czy rzeczywiście jego intencje są prawdziwe, takie jak przedstawił, czy też nie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, wniosek formalny o 5 minut przerwy. Musimy go przegłosować.

Czy jest głos przeciw? Proszę.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Zgłaszam, pani przewodnicząca, sprzeciw.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głosujemy. Proszę państwa, kto z państwa jest za... Spokojnie, mamy na wszystko czas.

Kto z państwa jest za ogłoszeniem 5-minutowej przerwy? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 6 głosów, przeciw – 7, 1 wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. No, widzicie państwo...

Poseł Jacek Protas (PO):

Bez ogłoszonej przerwy poznałem intencje pana posła Horały.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przystępujemy do głosowania. A, pan poseł Schreiber. Przepraszam.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, mam nadzieję, że może uda się teraz wyjaśnić kilka rzeczy i to tak in foro dla wielce szanownego pana posła i dla całej Komisji jednocześnie.

Po pierwsze, mam wrażenie, że poprawka zgłoszona przez pana przewodniczącego Horałę, jak i państwa reakcja na nią, pokazują, że obojętnie, jakie są propozycje, jesteście przeciw, bo przecież niejednokrotnie atakowaliście ten zapis. Mało tego, wielce szanowny pan poseł Sowa pokazywał nawet okręgi wymalowane, które spowoduje ta zmiana. Nawet policzył chyba, ile okręgów musi być. Krytykowaliście, że to doprowadzi do automatyzmu.

Poseł Marek Sowa (N):

Po tej poprawce może być tyle samo.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

No, ale krytykowaliście ten automatyzm, a teraz, kiedy jest poprawka, krytykujecie jego brak. Trudno to, Wysoka Komisjo, zrozumieć.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Ale to trzeba czytać razem.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Teraz tak na to spójrzmy... Przecież celem wnioskodawców nie jest wprowadzenie zasady, która powodowałaby tworzenie jakichś dziwacznych okręgów pod daną siłę polityczną. A dlaczego nie jest? Co jest najlepszym na to dowodem? Wysoka Komisjo, ano to, że mamy – że tak powiem – nawet trójstopniowe odwołanie się, czego nie było dotąd. Panie i panowie, tzn. najpierw, owszem, komisarz może, rada powiatu opiniuje... Tu zresztą na razie pozostałbym przy tych zmianach, które są zaproponowane, czyli żeby to było „5 dni" i „może", ale przeanalizujemy to i ewentualnie wniesiemy poprawkę przy drugim czytaniu. Dobrze, więc to przeanalizujemy. Natomiast teraz, po pierwsze, będzie możliwość odwołania do PKW, po drugie, do sądu, czego nie było. To sprawia, że jeżeli komisarz podzieli okręg, rzeczywiście, w jakiś sposób zupełnie nowy i zupełnie absurdalny, który miałby wynikać z potrzeb danej siły politycznej, to – jak rozumiem – czy to PKW, czy to sąd uzna taką skargę, więc myślę, że te obawy są nieuzasadnione.

Jedyne, o co chodziło, to jest to, że wprowadzamy, rzeczywiście, od 3 do 7 mandatów w danym okręgu. W przypadku sejmików wojewódzkich, o czym już mówiłem, raptem kilkanaście okręgów w skali kraju będzie musiało ulec zmianie. No, i to nie spowoduje żadnego niesamowitego przetasowania.

Tak więc prosiłbym Wysoką Komisję o poparcie tej zmiany wraz z poprawką pana posła Horały. Proszę o przyjęcie jej, bo wychodzi ona też naprzeciw wielu państwa oczekiwaniom.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Proszę państwa...

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, skoro nie było przerwy, to pozwólcie mi jeszcze się odnieść do tej wypowiedzi pana posła.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, 30 sekund.

Poseł Jacek Protas (PO):

W 30 sekund to nie zdążę się przedstawić. Szanowni państwo, jeszcze raz powtórzę. Zapisujecie zmniejszenie okręgów wyborczych – „od 3 do 7". Rzeczywiście, wprowadzając te pierwsze zapisy... Są to pewne ograniczenia, które być może w Sopocie wprowadziłyby problem, tak? Natomiast jednak powodowałyby, że komisarz nie miałby zupełnej swobody w kształtowaniu okręgów wyborczych.

Panie pośle, ale proszę mnie posłuchać. Na jakiej podstawie PKW bądź też sąd może przyjąć odwołanie gminy czy kogokolwiek od rozstrzygnięcia wojewódzkiego komisarza wyborczego? No, tylko wtedy, kiedy złamał przepisy ustawy, a jeżeli w ramach tej ustawy, w ramach przyznanych mu kompetencji wykroił taki a nie inny okręg, to odwołanie zostanie odrzucone. Mówmy sobie szczerze. Proszę się więc nie dziwić takiej naszej reakcji, bo to jest bardzo poważna, fundamentalna kwestia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł Horała. Proszę krótko.

Poseł Marcin Horała (PiS):

W tym samym trybie, co pan poseł Protas, czyli wyjątkowym.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, 30 sekund.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Powiem krótko. Długo się zastanawiałem, skąd taki atak na tę ordynację, idący w kierunku, że ona stworzy system dwupartyjny, że ona całkowicie wytnie mniejsze ugrupowania, takie jak Polskie Stronnictwo Ludowe, jak Kukiz itd. Teraz już wiem, że wynikało to z obawy przed zadziałaniem tego automatu, który wykreowałby całe mnóstwo 3-mandatowych okręgów. Teraz, dzięki tej zmianie, pomijając już paradoks Sopotu co najmniej, a pewnie jeszcze kilku fizycznie spójnych, ale mało sensowych okręgów, pozwoli to generalnie na stworzenie większych okręgów, co właśnie nie będzie zawyżać tego progu wyborczego. Nie będzie tak, że te mniejsze ugrupowania mogą się poczuć zagrożone.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję serdecznie. Proszę państwa, przechodzimy do głosowania nad poprawkami.

Tożsame poprawki zgłosili panowie posłowie Protas, Maciejewski, Sowa i Zgorzelski. Kto z państwa jest za przyjęciem tych poprawek? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Nie śpimy, tylko głosujemy.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 5 głosów, przeciw – 8, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Teraz głosujemy nad poprawką, którą zgłosił pan poseł Horała.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 5, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głosujemy nad przyjęciem zmiany 123.

Kto z państwa jest za przyjęciem zmiany 123? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 5, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przechodzimy do zmiany 126. Proszę o zabranie głosu pana posła wnioskodawcę Łukasza Schreibera.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w imieniu wnioskodawców wnoszę o pozostawienie tej zmiany bez zmian.

Natomiast w związku z tym, że ta zmiana porusza także kwestię dwukadencyjności, w związku z wątpliwościami, które padały w toku prac Komisji, podnoszonymi – mówię w imieniu wnioskodawców – zupełnie niesłusznie, że może ona być zaliczeniem obecnie obowiązujących kadencji, chciałem się zwrócić z prośbą do Biura Legislacyjnego. Czy może udało się panom wypracować takie rozwiązanie, które można byłoby przedstawić Wysokiej Komisji, rozwiązanie, które byłoby – nie wiem – lepsze, które usuwałoby ten cień wątpliwości, który się pojawia w zapisach projektowanej ustawy?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne. Tak, ale teraz biuro. Proszę.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Tak jak powiedział pan poseł Schreiber, biuro zostało poproszone o przeanalizowanie zmian zaproponowanych w projekcie w części dotyczącej wprowadzenia ograniczenia co do dwóch kadencji i jakby przyjrzenie się tym zmianom, tym propozycjom w świetle intencji, która wnioskodawcom przyświeca, jeśli chodzi o tę kwestię. Po tej analizie przygotowaliśmy propozycję, która – w naszej ocenie – z jednej strony oddaje intencję wnioskodawców, z drugiej strony zaś jest precyzyjniejsza. Jeśli mogę, pani przewodnicząca, chciałbym omówić tę propozycję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Bardzo proszę.

Legislator Wojciech Miller:

W zasadniczej części dotyczy tego, aby ograniczenie bądź zakaz, dotyczące możliwości sprawowania funkcji wójta, burmistrza, prezydenta miasta jedynie przez dwie kadencje, umieścić w przepisach dotyczących przesłanek negatywnych biernego prawa wyborczego, tj. w art. 11 k.w. W naszej ocenie, z taką właśnie negatywną przesłanką biernego prawa wyborczego mielibyśmy do czynienia w tym przypadku. Oczywiście, ten przepis miałby charakter szczególny i odnosił się do wyborów wójta. Natomiast w związku z tym, iż w przepisach art. 11 przesłanki biernego prawa wyborczego są określone kompleksowo i odnoszą się do wszystkich wyborów, z tego względu tego rodzaju ograniczenie widzielibyśmy jako umiejscowione właśnie w tym przepisie.

Jeśli chodzi o samo sformułowanie tego ograniczenia, to proponowalibyśmy nadanie temu przepisowi innego brzmienia niż to proponują wnioskodawcy w projekcie. Może odczytam to brzmienie: „Nie ma prawa wybieralności w wyborach wójta w danej gminie osoba, która została uprzednio dwukrotnie wybrana na wójta w tej gminie w wyborach wójta zarządzonych na podstawie art. 474 § 1”. Odesłanie w tym przepisie do art. 474 § 1, tj. do przepisu, który odnosi się do zarządzania wyborów... W związku z upływem kadencji nie odnosiłoby się to do wyborów przedterminowych wójta.

Konsekwencją przyjęcia zmiany w art. 11 § 4 byłoby skreślenie propozycji zmiany 129, tj. zmiany, która również została odłożona przez Komisję, a przewidywała wskazywanie w oświadczeniu przez kandydata na wójta spełniania bądź niespełniania przesłanki, która jest w projekcie określona w art. 472 § 3. Kolejną konsekwencją byłoby wykreślenie § 3 w zmianie 126 jako przeniesienie tego przepisu do art. 11 k.w.

Ostatnia kwestia w związku z tym, że intencją wnioskodawców – jak wyjaśnialiśmy to z panem posłem przedstawicielem wnioskodawców – było to, aby ten zakaz zafunkcjo-

nował na przyszłość, w tym znaczeniu, że do ustalania tego, czy ta przesłanka zachodzi, czy nie, nie wliczałoby się tych kadencji, tych wyborów, które zostały przeprowadzone przed dniem wejścia w życie ustawy.

Proponowalibyśmy to rozstrzygnąć w przepisie o charakterze intertemporalnym. Na roboczo proponowalibyśmy oznaczyć go jako art. 13b i nadać temu przepisowi następujące brzmienie: „Art. 13b. Przepis art. 11 § 4 ustawy zmienianej w art. 4 nie dotyczy wybrania na wójta, burmistrza lub prezydenta miasta przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy". W naszej ocenie, tego rodzaju reguła o charakterze intertemporalnym będzie zgodna z intencją wnioskodawców. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Głos ma poseł wnioskodawca. Proszę bardzo. Mam listę państwa zapisaną.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałem pozytywnie się odnieść do poprawek ze strony Biura Legislacyjnego i podziękować za tę pomoc.

Wyjaśnię raz jeszcze, w związku z tymi zarzutami, które się pojawiały. Ta prośba do Biura Legislacyjnego miała właśnie służyć temu, by wyeliminować jakiekolwiek podejrzenia. Myślę, że przedstawione zapisy, rzeczywiście, są trochę jaśniejsze dla przeciętnej osoby, która czyta projekt ustawy i wykluczają chyba jakąkolwiek wątpliwość w ich interpretacji. Tak więc liczę, że to rozwieje te medialne spekulacje i fake newsy o tym, że Prawo i Sprawiedliwość chce wprowadzić tzw. wsteczną dwukadencyjność.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Maciejewski, później pan poseł Jacek Protas.

Poseł Andrzej Maciejewski (Kukiz15) – spoza składu Komisji:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Do zmiany 126 klub Kukiz składa poprawkę 20, która skreśla całość pkt 126. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Zapiszę pana posła. Teraz pan poseł Protas.

Poseł Jacek Protas (PO):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, oczywiście, ta zmiana, którą – mam nadzieję – ujrzymy, zanim ona stanie się faktem, bo na razie ją przeczytał pan mecenas... Trudno chyba, nie mając jej przed sobą, żebyśmy ostatecznie rozstrzygali, bo jest to bardzo poważny problem, tak? Oczywiście, mam nadzieję, że ona rzeczywiście doprecyzuje intencję wnioskodawców, intencję taką, ażeby ta kadencyjność nie działała wstecz.

Chcę też powiedzieć, szanowny panie pośle wnioskodawco, że naprawdę nie było naszą intencją, żeby atakować czy w jakiś inny sposób tutaj działać, tylko nawet konstytucjonaliści wypowiadali się, że ten przepis jest po prostu taki, że można go interpretować w różny sposób. To jest jakby pierwsza kwestia.

Natomiast druga kwestia jest taka, że Platforma Obywatelska jest przeciwna wszelkiej kadencyjności. W związku z tym będziemy wnioskowali o wykreślenie wszystkich przepisów, które będą ograniczały bierne prawo wyborcze dla jakiejkolwiek grupy społecznej czy samorządowców, dlatego że będzie to przepis niekonstytucyjny. Zwracam uwagę na to, że jedyne ograniczenie biernego prawa wyborczego, z którym mamy do czynienia, wynika z zapisów konstytucji i dotyczy Prezydenta Rzeczypospolitej. Jeżeli więc chcemy w taki sposób wykluczyć, oczywiście, ludzi, którzy mają pełne prawa, wynikające z uwarunkowań kodeksowych itd., to powinniśmy zapisać... Jeżeli jest taka intencja, to trzeba zapisać to po prostu w konstytucji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. W kolejności jest teraz pan poseł Waldy Dzikowski. Proszę.

Poseł Waldy Dzikowski (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Po pierwsze, wreszcie chyba na tej sali wiemy, o co wnioskodawcom chodziło z tym przepisem. Bardzo dziękuję Biuru Legislacyjnemu, że wresz-

cie się dowiedzieliśmy, jaka jest intencja i jaki powinien być zapis, ale to tak nawiasem mówiąc.

Generalnie chcę powiedzieć, że wprowadzenie dwukadencyjności... W 2002 r. społeczności lokalne i ludzie dostali możliwość wybierania swoich liderów lokalnych w sposób bezpośredni. To oni decydowali, kto zostawał wójtem i decydują, kto zostanie wójtem, burmistrzem i prezydentem. Nawiązywali specyficzny stosunek pracy, na zasadzie wyboru, pomiędzy społecznościami lokalnymi a wójtami, burmistrzami i prezydentami, na czas nieokreślony. Jeszcze raz powtarzam, że na czas nieokreślony.

Państwo wnioskodawcy dzisiaj wchodzą w te kompetencje i te relacje między tymi społecznościami a wybranym wójtem, burmistrzem i prezydentem. Zabieracie to prawo głosu, które mieli wyborcy i społeczności lokalne. Uważacie, że są przygotowani tylko do wybierania przez 8 lat, a później z każdym rokiem coraz bardziej stają się powoli kliką wójta, burmistrza i prezydenta. Wy uważacie lepiej, w ich zastępstwie, że po 8 latach kompletnie już nie wiedzą, co robią i wchodzicie w ich kompetencje, które dostali wprost. Nie ma lepszej demokracji niż wybory bezpośrednie. Jeszcze raz przypomnę to, co powiedziałem wcześniej. W 2014 r. w 40% ludzie dokonali zmian na fotelach wójtów, burmistrzów i prezydentów. Czego chcą dzisiaj państwo? Przecież zabieracie im... Panowie posłowie Horała i Schreiber twierdzą, że oni będą lepiej wybierać w gminie X po 8 latach niż tamci ludzie, którzy z każdym rokiem, wręcz odwrotnie, coraz bardziej krytyczny stosunek mają do swoich włodarzy i coraz lepiej wiedzą. Jeszcze raz powtarzam. Myślę, że sąsiedzi i społeczności lokalne czasami lepiej wiedzą o swoim wójcie, burmistrzu i prezydencie niż wszystkie służby specjalne razem wzięte. To jest dopiero ograniczenie samorządności i mówienie ludziom: „Nie nadajecie się, nie dorośliście, nie macie doświadczenia".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Marek Sowa. Kolejka jest dość długa.

Poseł Marek Sowa (N):

Pani przewodnicząca, odnosząc się do głosu posła wnioskodawcy, naszym obowiązkiem jest dokonanie krytycznej analizy każdego przepisu. Chyba po wypowiedzi pana mecenasa nie ma żadnych wątpliwości, że tamten przepis się po prostu nie bronił, bo rodził masę pytań.

Chciałbym zadać jeszcze jedno pytanie. Mam takie pytanie, bo to jest wątek, który mnie interesuje. Czy np. będąc wójtem albo burmistrzem przez dwie kadencje, później można ubiegać się o funkcję wójta, burmistrza czy prezydenta w innej gminie? Tego nie wiem, czytając te zapisy. Wydaje mi się, że obojętnie, gdzie się pełni funkcję, jest to liczone łącznie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Poseł Marek Sowa (N):

Proszę więc o jednoznaczną odpowiedź.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Będzie odpowiedź, tylko teraz zachowajmy... Pan poseł Witczak. Potem jest pan poseł Zasada.

Poseł Mariusz Witczak (PO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Taka uwaga generalna. My wszyscy z PO mamy bardzo krytyczny stosunek do tego, że państwo chcą budować ustrój samorządowy w sposób spontaniczny, chaotyczny. Pomieszaliśmy tu dwa porządki – zajmowanie się wyborami, k.w., w kategoriach ordynacji wyborczej i wyrywkowo traktowanymi sprawami z ustroju samorządowego. To jest sytuacja skandaliczna i niedopuszczalna. Nigdy w życiu nie buduje się tak ustroju w kategoriach profesjonalnych.

Chcieli państwo dłuższych kadencji rad, bo tak było w projekcie. Mieliście zapisaną kadencyjność wsteczną. Powiem więcej, Jarosław Kaczyński jeździł po Polsce na spotkania i mówił, że kadencyjność wsteczna nie narusza zasady „prawo nie działa wstecz"

i trzeba ją wprowadzić. To jest wasza intencja. Dzisiaj próbujecie zachować twarz i wrzucacie tę kadencyjność w taki sposób, żeby pokazać, że coś zostało z tego projektu Jarosława Kaczyńskiego, ale to jest cały czas fatalne traktowanie demokracji, samorządności, konstytucji i wszystkich tych wartości, nad którymi pracuje się w sposób profesjonalny, w sposób zgodny z konstytucją i poddaje się wszystkie zmiany – w sensie komplementarnym – refleksji. Tego nie robicie, więc ta ustawa w ogóle jest cała bardzo kiepska. Tak samo jak państwo wyrzucili JOW-y albo głosowanie korespondencyjne. Nie wiedzieć, czemu, tzn. wiemy, dlaczego, ale to też się systemowości nie trzyma. To jest takie skakanie po różnych wątkach, które gdzieś tam w waszych debatach się pojawiają i tak budujecie ustawę, więc to jest naprawdę fatalna ustawa.

Będziemy głosowali przeciwko tej zmianie, która w ogóle nie jest systemowo potraktowana i nie jest poddana żadnej ustrojowej refleksji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zasada, bardzo proszę.

Poseł Artur Zasada (PiS):

Bardzo dziękuję. Nie chciałbym się skupiać na tym, czy dwukadencyjność jest potrzebna, czy nie. Pewnie moglibyśmy jeszcze długo na ten temat rozmawiać i mieć na ten temat różne zdania. Natomiast chciałbym się odnieść do swojej poprawki, którą złożyłem pierwszego dnia, jak rozpoczęliśmy pracę czy przed pierwszym dniem naszej pracy. To jest pytanie do Biura Legislacyjnego, ponieważ także miałem wątpliwości i w związku z tymi wątpliwościami złożyłem poprawkę. Mam pytanie do Biura Legislacyjnego, jak ocenia tę poprawkę. Czy poprawka do art. 13 jest komplementarna z tym, co panowie zaproponowali?

Tam z treści art. 13, który jest dzisiaj, byłby § 1 z dopiskiem „z zastrzeżeniem § 2". W tym § 2 jest napisane: „Przy ocenie spełnienia wymogu, o którym mowa w art. 472 § 3 zdanie pierwsze ustawy, o której mowa w art. 4, nie uwzględnia się wyborów powszechnych przeprowadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy". Pytam dlatego, że za chwilę będę musiał podjąć decyzję, czy wycofać tę poprawkę, jakby zgadzając się z waszymi propozycjami, czy zostawić tę propozycję, bo – moim zdaniem – ona także zabezpiecza dwukadencyjność niedziałającą wstecz. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Biuro się potem odniesie. Teraz pan poseł Zgorzelski, potem poseł Matusiewicz. Bardzo proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Szanowna pani przewodnicząca, odnoszę wrażenie, że PiS, nie mogąc wygrać z dobrymi gospodarzami w ramach reguł, które obowiązują, próbuje stosować różnego rodzaju wytrychy w postaci dwukadencyjności, a to wstecznej, a teraz okazuje się, że do przodu. W takim czy innym wydaniu te rozwiązania, oczywiście, napotykają na duże przeszkody o charakterze niekonstytucyjności. Tutaj była już o tym wcześniej mowa, więc nie będę się powtarzał, ale w oczywisty sposób ograniczają zarówno bierne, jak i czynne prawo wyborcze, bo uniemożliwiają wyborcom wybieranie takiego kandydata, jakiego chcą.

Tak częste powoływanie się przez polityków PiS na wzorce europejskie tutaj akurat nie ma żadnego odniesienia, bo kadencyjność ograniczona jest tylko w dwóch państwach – we Włoszech 2 razy 5 i w Portugalii 3 razy 4. A Niemcy, które także stanowią przykład, przynajmniej jeśli chodzi o rozwiązania związane z wymiarem sprawiedliwości, pokazują, że chociażby burmistrz Hanoweru Herbert Schmalstieg sprawował swój urząd od 1972 r. do 2006 r. i był 8-krotnie wybierany na to stanowisko. Wiemy, jak Hanower się rozwija i że należy do czołówki miast nie tylko europejskich, ale i światowych.

Dlatego też chciałbym zadać pytanie posłom wnioskodawcom, skoro są za takim – że tak powiem – ograniczeniem demokracji. Czy nie rozważyliby także – oczywiście, nie w tym momencie, ale np. w przyszłości – upowszechnienia tej szlachetnej zasady i dwukadencyjności powszechnej, także dla posłów? Pewnie przydałoby się niejednemu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, głos ma poseł Matusiewicz, potem przedstawiciel Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego.

Poseł Andrzej Matusiewicz (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, najpierw chcę taką uwagę ogólną powiedzieć do państwa posłów, którzy często się odwołują do pracy przy opracowaniu k.w. Proszę państwa, to nie jest porównywalne, bo to była praca o wiele trudniejsza i cięższa. Trzeba było zebrać przepisy z sześciu ordynacji (wybory prezydenta, do Sejmu, do Senatu, do rad gmin, do powiatów, do sejmików), stworzyć pewne cechy wspólne tych wyborów i to w kontekście różnych spraw, nie tylko całej procedury wyborczej, ale też finansowania, kampanii itd., wreszcie wyznaczenia okręgów jednomandatowych, jeżeli chodzi o Senat. Tak się zdarzyło, że byłem wtedy w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego z ramienia Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej. Opiniowaliśmy to w zespole administracji publicznej. Raz w miesiącu przyjeżdżaliśmy do Warszawy do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na Batorego.

Natomiast ta nasza propozycja to jest 141 zmian w tych ponad 500 artykułach, jak również chyba 14 czy 15 artykułów, więc to jest o wiele mniejsze przedsięwzięcie. Zwykle, jak są takie zmiany, to, oczywiście, nie wprowadza się pewnej systematyki w ustawie, więc te zarzuty, które tutaj państwo podnoszą, to pod względem takim prawnym, zasad techniki prawodawczej i systematyki danej ustawy są nieuzasadnione.

Teraz jeszcze co do tej poprawki. Uważam, że jej usytuowanie jest dobre. Można byłoby to dodać do § 2, ale słusznie jest odrębny § 4. „Nie ma prawa wybieralności w wyborach wójta w danej gminie osoba, która została uprzednio dwukrotnie wybrana na wójta w tej gminie”, ale taka osoba, proszę państwa, mając doświadczenie samorządowe po tych dwóch kadencjach może startować na wójta w innej gminie, czy na prezydenta, czy na burmistrza. Chodzi też o to, żeby te osoby, które są wartościowe w pracy samorządowej, dalej mogły uczestniczyć... Uważam, że tutaj nie ma żadnych zastrzeżeń. Ten przepis jest bardzo jasny i klarowny. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo, NIST. Tylko jeszcze raz nazwisko, gdyby pan zechciał podać.

Specjalista w Zespole Analiz, Informacji, Szkoleń i Realizacji Projektów Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego Michał Trzoska:

Bardzo proszę. Michał Trzoska. Dobry wieczór, pani przewodnicząca. Dobry wieczór, Wysoka Komisjo. Szanowni państwo, NIST jako chyba pierwsza instytucja zajęła się tak dosyć kompleksowo zjawiskiem długiego sprawowania władzy w samorządach. Zorganizowaliśmy m.in. debatę, konferencję, jedno wydarzenie, drugie, inne wydarzenie, gdzie wypowiadali się zarówno zwolennicy, jak i przeciwnicy tezy ograniczania, dwukadencyjności. Wydaliśmy także publikację, w której również są wskazane zarówno zalety, jak i wady. Autorami tej publikacji byli uznani naukowcy z tytułami profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych.

Cytując tutaj tezę prof. zw. Mirosława Karpiuka: „Konstytucja RP pozostawia ustawodawcy szeroki zakres regulacyjny, jeżeli chodzi o zasady i tryb wyborów organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego. W pojęciu tym mieści się również kadencyjność oraz jej ograniczenia”. Oczywiście, nie jestem kimś, kto może o tym decydować, natomiast wskazuję tylko, że w tym temacie jest spór w doktrynie i nie możemy jednoznacznie stwierdzić, czy jest to konstytucyjne, czy nie, a jednoznacznie stwierdzi to zapewne Trybunał Konstytucyjny. Chcę wskazać również, że badania Centrum Badania Opinii Społecznej wskazują, że większość Polaków jest jednak za ograniczeniem kadencyjności.

Na koniec odniosę się do słów pana posła Protasa, że wszelkie ograniczenia biernego prawa wyborczego mogą być tylko w konstytucji. Niezupełnie, bo chociażby właśnie w k.w. w art. 11 też mamy ograniczenie wieku w wyborach wójta, gdzie bierne prawo wyborcze posiada osoba kończąca 25 lat. Tu jest kilka innych ograniczeń, których też nie ma w konstytucji. Chciałem tylko na to zwrócić uwagę. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz głos ma pan Wójcik, później pani Ewa Stankiewicz. Proszę.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo posłowie, szanowni goście, otóż ta kwestia, oczywiście, jest jedną z kluczowych w tej regulacji. Nie chodzi wcale o obronę czyichś stołków. Chodzi o to, że przy wprowadzeniu tego przepisu państwo powinni przedstawić taki rachunek aksjologiczny, którego państwo nie przedstawili. Szczerze mówiąc, tutaj muszę się odnieść do mojego przedmówcy i tego badania CBOS. Jestem w stanie przytoczyć kilkanaście różnych badań dokładnie odwrotnych, w których mieszkańcy wskazują, że przywilej wyborów bezpośrednich stanowi dla nich ogromną wartość i oni poczuli się bardziej podmiotowo w momencie, kiedy ta instytucja została wprowadzona. W związku z tym wydaje mi się, drodzy państwo, że powinniśmy mówić przede wszystkim o tej kwestii.

Rozumiem i trochę współczuję panom mecenasom z biura, którzy musieli przygotować przepis, wiedząc o tym, że jest on – staram się być ostrożny w ocenach – co najmniej na granicy konstytucyjności, choć przyparty do muru twierdziłbym jako pokorny żuczek, że jest niekonstytucyjny. Dlatego, z jednej strony, można powiedzieć w ten sposób, że cieszy nas to, że państwo chcą poprawić ten zapis, ale absolutnie nie oznacza to, że przyjmujemy instytucję lepszego czy inteligentniejszego zła. W dalszym ciągu twierdzimy, że to jest regulacja niewłaściwa. Oczekiwalibyśmy, żeby państwo od niej odstąpili w ogóle. Jeżeli natomiast znajdzie się w ustawie, będziemy prosili pana prezydenta o niepodpisywanie ustawy, ewentualnie o skierowanie wniosku do trybunału. Jeśli to nie nastąpi, to będziemy to czynić także sami. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę, pani redaktor Stankiewicz.

Prezes Stowarzyszenia Solidarni 2010 Ewa Stankiewicz:

Strona społeczna. Wypowiadam się tutaj jako szefowa Stowarzyszenia Solidarni 2010 – współzałożyciela Ruchu Kontroli Wyborów. Uważamy, że ten przepis jest absolutnie konieczny. Można powiedzieć, że w polskich warunkach jest właściwie ratunkiem. Jest bardzo wiele takich układów korupcyjnych, które się stworzyły przez wiele lat w bardzo wielu gminach. Jak najbardziej za. Prosimy o to, by nie szafować tutaj niekonstytucyjnością tego zapisu. To jest zapis, który jest jak najbardziej w imię demokracji. Rozumiem, że to dotyczy samorządów i w tej sprawie tu jesteśmy, natomiast możemy popatrzeć. No, najbardziej demokratyczny według państwa, którzy reprezentują tutaj stronę opozycyjną, byłby Putin i Rosja putinowska. Tam ta kadencja się nie kończy. Mówię tutaj o samej idei kadencyjności. Nie odnoszę się tutaj czy do prezydenta, czy to premiera. Mówimy tutaj o samorządach, ale o idei kadencyjności. Kadencyjność w polskich warunkach jest absolutnie konieczna. Jesteśmy jak najbardziej za tą zmianą. Będziemy się bardzo upierać przy tej zmianie.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Dlaczego tylko w polskich warunkach?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Proszę państwa, proszę nie...

Prezes Stowarzyszenia Solidarni 2010 Ewa Stankiewicz:

Nie tylko. Nie, istnieje w krajach demokratycznych. Pan sam tutaj przytaczał te kraje.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie posłowie wypowiadali się...

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Pani redaktor, przytoczyłem tylko dwa kraje, więc nie można upowszechniać.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie pośle Zgorzelski...

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

A „w polskich warunkach" tak jakby to zabrzmiało pejoratywnie o Polakach.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panowie, nie prowadzimy dyskusji...

Prezes Stowarzyszenia Solidarni 2010 Ewa Stankiewicz:

Dlatego że Polska przeszła w 1989 r. z reżimu komunistycznego, więc dlatego „w polskich warunkach".

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, jak skończymy obrady, będziemy prowadzić sobie dyskusję w kuluarach. Panie pośle...

Poseł Marcin Horała (PiS):

Bardzo prosimy o nieprowadzenie dyskusji ze sobą poza porządkiem udzielania głosu.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pan poseł Horała i kończymy dyskusję. Proszę bardzo.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, przede wszystkim chciałbym poprzeć poprawkę Biura Legislacyjnego czy po prostu ją przejąć, ale z jednym wyjątkiem, żeby skreślić z niej jednakże ust. 2, polegający na skreśleniu zmiany 129, bo za chwilę przedstawię przygotowaną poprawkę do zmiany 129, która całkowicie zmieni jej brzmienie. Ona zupełnie czego innego w istocie będzie dotyczyła. Czyli to, co państwo widzą, bez ust. 2. Za chwilę obecna treść zmiany 129 już jakby będzie nieaktualna i nie będzie dotyczyła tej kwestii.

Natomiast, szanowni państwo, jeszcze jedno słowo o tej niekonstytucyjności. Szanowni państwo, czytajmy konstytucję. Konstytucja w sposób wyraźny jako powszechne, gwarantowane każdemu obywatelowi RP prawo ustanawia czynne prawo wyborcze, prawo głosowania. Nie odnosi się do prawa biernego. No, skoro ustawodawca poruszył temat, konkretnie w rozdziale o wolnościach politycznych, odniósł się i zagwarantował prawo czynne, wyraźnie wskazał jedyne wyjątki, kiedy można je odebrać, to wówczas tym samym trzeba zakładać, chociażby na zasadzie racjonalnego prawodawcy, że gdyby chciał w sposób równie mocny umocować prawo bierne, to by umocował. Dorabianie konstytucyjnej gwarancji prawa biernego z bardzo ogólnych przepisów dotyczących niedyskryminacji w dostępie do funkcji publicznych czy np. art. 2, który pasuje do każdej tezy, zwłaszcza jak TK chce orzekać czy chciał w minionych latach, to jest naprawdę nadużycie. Dorabianie do konstytucji przepisów i gwarancji, których tam nie ma.

Kodeks wyborczy jest pełny ograniczeń biernego prawa wyborczego, które nie mają umocowania konstytucyjnego. Jest ich kilka, jak nie kilkanaście, różnego rodzaju, od niekaralności, przez ograniczenia wiekowe, przez domicyl w wyborach do rad gmin itd.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy.

Poseł Marcin Horała (PiS):

To może tyle. Przejmuję poprawkę bez ust. 2.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Poseł wnioskodawca Łukasz Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Cieszę się, że mimo wszystko ta inicjatywa spotkała się z powszechnym – jak sądzę – wsparciem członków Komisji. Tak jak mówiłem, chciałbym pozytywnie zaopiniować w imieniu wnioskodawców te propozycje zmian.

Jeszcze tylko jestem winny odpowiedź panu Markowi Wójcikowi, choć to w zasadzie zrobił pan poseł Andrzej Matusiewicz. Tak, intencją wnioskodawców jest to, że dobry gospodarz, który się sprawdzi, mógłby być wybrany także w innej gminie, jeżeli tego zechcą mieszkańcy.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Poseł Sowa też o to pytał.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Tak, i poseł Sowa też o to pytał. Mam tylko teraz pytanie do Biura Legislacyjnego, w jaki sposób należy przyjąć... Czy jakby teraz od razu przegłosować te zmiany, czy po kolei? Gdyby Biuro Legislacyjne mogło rozwiać tutaj wątpliwości.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Wojciech Miller:
Dziękuję, pani przewodnicząca. Sugerujemy rozpatrywać łącznie te propozycje jako jedną poprawkę kilkuelementową. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Czy jednocześnie wtedy też cały art. 129 nie powinien być? Nie.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Właśnie zmiana 129 została przeze mnie usunięta.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
Przepraszam, miałem na myśli zmianę 126.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Jeżeli mogę na chwilę wystąpić w roli Biura Legislacyjnego, to uważam, że najpierw powinniśmy przyjąć pakietem całą poprawkę biura, a potem zatwierdzić niezatwierdzone jeszcze zmiany wraz z tymi poprawkami, które tą poprawką do nich wprowadziliśmy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo.

Poseł Marcin Horała (PiS):
Może znajdę zatrudnienie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Ale najpierw – pozwolicie, panowie – zacznijmy od poprawek zgłoszonych przez panów posłów Protasa, Sowę, Zgorzelskiego i Maciejewskiego. To są tożsame poprawki, wykreślające zmianę 126. Dobrze, głosujemy.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
Za – 6 głosów, przeciw – 9, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Teraz przystępujemy do głosowania nad kilkuelementową poprawką zgłoszoną przez Biuro Legislacyjne, którą przejął pan poseł Marcin Horała.

Bardzo proszę, kto jest za przyjęciem tej poprawki czy tych poprawek? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:
Za – 9 głosów, przeciw – 5, 1 wstrzymujący się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):
Dziękuję bardzo. Teraz przystępujemy do przyjęcia zmiany 126 wraz z przyjętymi poprawkami.

Kto jest za przyjęciem zmiany 126?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):
I wykreśleniem § 3.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 6, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przechodzimy teraz do zmiany 129. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Szanowni państwo, do zmiany 129 mają państwo w dzisiejszym zestawieniu poprawkę nr 16, natomiast chciałem skorygować jej treść. Otóż wykreślam tam całkowicie lit. a), więc teraz nowa treść poprawki jest taka, że w art. 4 pkt 129 otrzymuje brzmienie: „po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu: «2a) fakultatywnie symbol graficzny komitetu wyborczego w formie papierowej oraz elektronicznej»”. To będzie nowa treść poprawki, a zatem skonsumuje ona również to, co tam mówiłem, usuwając usunięcie zmiany 129. No, całkowicie zastąpi tę treść ze zmiany 129, której usunięcie proponowało Biuro Legislacyjne w swojej poprawce.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy Biuro Legislacyjne ma jakąś uwagę do tej poprawki? Nie. Ktoś z państwa posłów? Nikt.

Proszę państwa, kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej do zmiany 129 przez pana posła Horałę? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, brak przeciwnych, 5 wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy teraz do artykułu... Jeszcze mieliśmy poprawkę, a teraz powinniśmy przegłosować przyjęcie zmiany 129. Nie musimy? Okej.

Przechodzimy do art. 6. Bardzo proszę, pan poseł Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Art. 6 odłożyliśmy z dwóch powodów. Pierwszym był ogólnie wskazywany, ale niedookreślony zarzut co do zbytniej ogólności tego artykułu. Tu wnioskodawcy, jakby przychylając się do ewentualnych wątpliwości, wobec braku propozycji konkretnego, innego zapisu, jednak wnioskowali o pozostawienie go w tej treści. Natomiast drugim powodem było to, że nawiązywał on do jednego z artykułów, który wówczas odłożyliśmy, a teraz już został przyjęty, wobec tego prosimy o przyjęcie, zgodnie z treścią proponowaną w projekcie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, biuro.

Legislator Wojciech Miller:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Nie do art. 6, natomiast jeszcze w kwestii art. 4. Nie chcieliśmy przerywać panu posłowi tego wystąpienia dotyczącego art. 6.

Natomiast jeśli chodzi o art. 4, to zostaliśmy zobowiązani do tego, żeby przygotować propozycję poprawek dotyczących kwestii obwodowych komisji wyborczych. W trakcie dyskusji nad tą kwestią wskazywaliśmy, że ta konstrukcja, która jest zaproponowana w projekcie, nie jest jasna. Wątpliwości może budzić usytuowanie, jak również relacja pomiędzy obiema komisjami, które są przewidziane w projekcie. Przypomnę, że zgodnie ze zmianami w art. 182 obwodowa komisja wyborcza miała składać się z dwóch komisji, tj. komisji do przeprowadzenia głosowania w obwodzie, jak również komisji do spraw ustalenia wyników wyborów. Wskazywaliśmy, że ta konstrukcja – powtórzę – nie jest jasna. Proponowaliśmy jakby rozdzielenie wyraźne w przepisach, tak aby przepisy przesądzały o tym, że mamy do czynienia z dwoma komisjami. W tym duchu przygotowaliśmy propozycję poprawki do art. 4. Ta poprawka jest wieloelementowa, gdyż jakby realizuje tę intencję w odniesieniu do wszystkich przepisów, które posługiwały się do tej pory pojęciem obwodowej komisji wyborczej. Tylko wskażę może na podstawowe założenia.

Pierwsze jest takie, aby pojęcie obwodowej komisji wyborczej zdefiniować w słowniczku do ustawy – Kodeks wyborczy i w tym przepisie przesądzić, że ilekroć w przepisach jest mowa o obwodowej komisji wyborczej, należy przez to rozumieć obwodową komisję wyborczą ds. przeprowadzenia głosowania w obwodzie i obwodową komisję wyborczą ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie. Następnie w przepisach, które w sposób generalny odnoszą się do obwodowej komisji wyborczej, posługiwać się tym pojęciem zdefiniowanym w słowniczku, natomiast w przepisach, w których przewidziane są obowiązki bądź uprawnienia konkretnych obwodowych komisji wyborczych, tj. albo komisji do przeprowadzenia głosowania, albo komisji ds. ustalenia, wyraźnie wskazywać, o którą komisję chodzi.

Z realizacją tej intencji, o której powiedziałem, wiąże się konieczność dokonania szeregu zmian o charakterze legislacyjnym w projekcie, jak również dodania zmian tych przepisów, które do tej pory projektem objęte nie były. Tak jak powiedziałem, ta propozycja jest wieloelementowa. Oczywiście, nie będę w tej chwili wskazywał dokładnie, na czym polegają poszczególne zmiany, chyba że, oczywiście, takie będzie oczekiwanie i zapotrzebowanie ze strony państwa.

Natomiast wskażę tylko, że jeśli chodzi o rozdział odnoszący się do obwodowych komisji wyborczych, to jest art. 182 i kolejne. Proponowalibyśmy zmianę w tytule rozdziału. W tej chwili ten tytuł brzmi „Obwodowa komisja wyborcza". W związku z tym, że mamy do czynienia z dwoma rodzajami, proponowalibyśmy, aby temu tytułowi nadać brzmienie „Obwodowe komisje wyborcze" i przed art. 182 dodać artykuł, z którego wynikałoby jednoznacznie, że w każdym obwodzie głosowania w wyborach powołuje się dwa rodzaje komisji obwodowych. To, oczywiście, będzie rzutować na zmianę w art. 182. Tu zastosowaliśmy również taki zabieg legislacyjny, gdzie treść przyjęta przez państwa, dotycząca kształtowania składów, została umiejscowiona w innym paragrafie, ale, oczywiście, bez zmiany treści tych przepisów.

Tak jak powiedziałem, jeżeli jest potrzeba szczegółowego wyjaśnienia tej propozycji, to, oczywiście, jesteśmy do dyspozycji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan przewodniczący Marcin Horała.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Wnioskodawcy otrzymali na piśmie, prawda? Otrzymaliśmy tę propozycję. Ponieważ ona jest dosyć rozbudowana i jednak znacząco ingerująca w tekst, chcielibyśmy się nad nią spokojniej pochylić. Z drugiej strony, ona dotyczy też szeregu zmian, które już przyjęliśmy. W związku z tym my jakby obiecujemy czy deklarujemy dużą wolę pochylenia się nad tym i ewentualnego złożenia w formie poprawki w drugim czytaniu. Natomiast na razie proponujemy, żeby teraz już nie wracać do tego tematu i przejść do art. 6.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jesteśmy przy art. 6. Proszę bardzo. Co z tym art. 6, panie pośle?

Poseł Marcin Horała (PiS):

To już mówiłem. Proponujemy przyjąć. Podtrzymujemy w obecnym brzmieniu. Poza takimi uwagami ogólnymi, on głównie został odłożony dlatego, że się wiązał z jednym z artykułów, który wcześniej odłożyliśmy, a który teraz już jest przyjęty.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Kto jest za przyjęciem art. 6? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Proszę państwa, przechodzimy do art. 12. A, przepraszam.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 3, 3 wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, głos oddaję posłowi wnioskodawcy Łukaszowi Schreiberowi.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Właśnie. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, zanim przejdziemy do tego artykułu, chciałem jakby...

Poseł Jacek Protas (PO):

Do którego artykułu?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Zanim przejdziemy do art. 12, chciałem jeszcze poprosić Biuro Legislacyjne, bo rozmawialiśmy trochę, żeby nie umknęła ta sprawa... Chodzi o wybory uzupełniające, które jeszcze się mogą w tej kadencji zdarzyć, zwłaszcza wybory uzupełniające do rad gmin, i o przepis, który można by tutaj przyjąć. Mam pytanie do Biura Legislacyjnego, bo taka była prośba. Czy byłaby możliwość ustosunkowania się do tego i przedstawienia propozycji?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę bardzo, biuro.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jeżeli można, to zbiorczo odniósłbym się, generalnie, do zagadnień o charakterze przejściowym czy dostosowującym, które projekt reguluje.

W pierwszej kolejności odniosę się do kwestii, którą pan poseł Schreiber poruszył, tj. zagadnienia czy rozstrzygnięcia zagadnienia przeprowadzania bądź nieprzeprowadzania wyborów przedterminowych i uzupełniających. Państwo na poprzednim posiedzeniu rozstrzygali poprawkę i państwo ją przyjęli. Zgodnie z poprawką, wyborów uzupełniających i przedterminowych nie przeprowadza się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia zakończenia kadencji organów jednostek, których kadencja w tej chwili biegnie. Natomiast my przyglądaliśmy się jeszcze tej kwestii, analizowaliśmy to i mamy pewne wątpliwości o charakterze prawnym. Bardzo już skrótowo i upraszczając tę kwestię, tego rodzaju regulacja niewątpliwie ingerowałaby w zasady... Kolokwialnie mówiąc, zmieniałaby zasady w trakcie gry. Bowiem w odniesieniu do części organów jednostek w danym okresie likwidowałaby instytucję, która miała odniesienie w całej kadencji, generalnie, w odniesieniu do organów jednostek samorządu terytorialnego.

W związku z tym przygotowaliśmy propozycję, która w sposób odmienny tę kwestię reguluje. Krótko mówiąc, zgodnie z tą propozycją, wybory przedterminowe, wybory uzupełniające i tzw. wybory nowe, tj. wybory nowych jednostek, odbywałyby się na zasadach dotychczasowych. To jest pierwszy element tej propozycji. Drugim elementem jest wskazanie w przepisie, że w przypadku przeprowadzania właśnie tych trzech rodzajów wyborów to głosowanie przeprowadzałoby się w stałych obwodach do głosowania, utworzonych na podstawie przepisów dotychczasowych. Tak więc zmiany, które są zawarte w projekcie, dotyczące nowych zasad tworzenia obwodów, nie rzutowałyby na ewentualne przeprowadzenie przedterminowych, uzupełniających i nowych wyborów. To jest pierwszy element propozycji, która odnosi się do rozstrzygnięcia zagadnień intertemporalnych.

Druga część odnosi się do pozostałych kwestii. W naszej ocenie, ten przepis o charakterze przejściowym da się uprościć i tak sformułować, aby on swoim zakresem obejmował zarówno kwestię rozstrzygnięcia tego, co się dzieje w bieżących kadencjach, jak i kwestię tego, jak nowe przepisy kodeksu rzutują na sprawy w toku czy na kadencje bieżące organów jednostek samorządu.

W związku z tym zamiast sekwencji przepisów, która jest zawarta w art. 12, 13 i 13a, proponujemy jeden artykuł, który brzmiałby następująco: „Do kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, w czasie której niniejsza ustawa weszła w życie, przepisy ustaw zmienianych w art. 1, 2, 3, 3a, 4 i 4a stosuje się w brzmieniu dotychczasowym”.

Pragnę zwrócić uwagę, że to jest uregulowanie tej kwestii niejako od innej strony. Wskazujemy wyraźnie, że do obecnych kadencji mają zastosowanie przepisy dotychczasowe, nie zaś – tak jak przewidziano w projekcie – rozstrzygnięcie, że nowe przepisy mają po raz pierwszy zastosowanie do nowych kadencji, aby nie było wątpliwości, co się dzieje wraz z wejściem w życie tych przepisów, które jakiejś modyfikacji ulegają.

Jeżeli z państwa strony byłyby jakieś dodatkowe uwagi i pytania, to, oczywiście, jesteśmy do dyspozycji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Bardzo proszę, panie pośle Schreiber.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w imieniu wnioskodawców chciałbym rekomendować te zmiany. Rozumiem, że to wymagałoby przejęcia tych poprawek. Dobrze, to przejmuję te poprawki Biura Legislacyjnego, tak?

Rzeczywiście, to jest, po pierwsze, uproszczenie tych przepisów, które były dość zawiłe, niezrozumiałe. Prawo jednak powinno w swej mierze być dość czytelne. Po drugie, chodzi o to, rzeczywiście, aby nie wprowadzać takiej dziwacznej sytuacji, aby nie stwarzać możliwości, by ktoś mówił, że teraz likwidujemy wybory, które mogłyby się odbyć, a więc na dotychczasowych zasadach do roku 2018 niech one będą. Wydaje się, że ta zmiana jest właściwa i zasadna. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pan poseł Horała. Kto przejmuje? Przejął pan poseł. Dobrze. Proszę państwa, głosujemy w takiej sytuacji.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Do Biura Legislacyjnego, jeżeli mogę.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Teraz chyba już nie art. 11a, tylko...

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Nie. Rozumiem, że to byłby art. 11a, jeżeli przyjmiemy, a jednocześnie skreślamy artykuły od 11b do 13a, tak?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Tak. Ta poprawka polega na dodaniu dwóch artykułów – 11a i 11aa. To, oczywiście jest oznaczenie robocze. Ono zostanie ujednolicone przy sporządzaniu sprawozdania. Natomiast konsekwencją przyjęcia tych poprawek jest skreślenie artykułów od 11b do 13a.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Momencik.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

To proszę nam dać chwilę.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Jak pani przewodnicząca pozwoli, to w formie wypełnienia...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Ale pan Marek Wójcik rzadko kiedy mówi tylko dwa słowa.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

To powiem 222 słowa.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

No, nie. To poproszę o dwa.

Pełnomocnik zarządu ZMP Marek Wójcik:

Dobrze. Szanowni państwo, chciałem państwa prosić, żebyście pamiętali o dwóch rzeczach. Po pierwsze, przy okazji komisji, dlatego chciałem wziąć udział w dyskusji, że w dalszym ciągu nie jest uregulowana kwestia możliwości udziału w pracach obu komisji, zarówno komisji, która przeprowadzi wybory, jak i komisji, która będzie liczyła głosy.

Druga prośba dotyczy też pewnej kwestii, która – w moim przekonaniu – nie została w całej ustawie uregulowana, mianowicie nadania dotyczącego list wyborców, które zgłaszane są tylko i wyłącznie w wyborach do rad gminy. W tym kalendarzu, który otrzymaliśmy, też tego nie ma. Po prostu wydaje mi się, że warto się temu przyjrzeć przy przygotowywaniu poprawek do drugiego czytania. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo. Bardzo proszę, czy panowie już gotowi? Czy pan poseł wnioskodawca mógłby jeszcze raz powiedzieć, co mogę ogłosić do głosowania?

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Tak jest. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, przedstawiliśmy poprawki, wedle których – tak jak to zostało zaproponowane przez Biuro Legislacyjne – zmieniamy art. 11a, który będzie brzmiał: „Do kadencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, w czasie której niniejsza ustawa weszła w życie, stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1, 2, 3, 3a, 4 i 4a w brzmieniu dotychczasowym".

Art. 11aa ust. 1: „Do nowych, uzupełniających i przedterminowych wyborów organów jednostek samorządu terytorialnego przeprowadzanych w trakcie kadencji, w czasie której niniejsza ustawa weszła w życie, przepisy ustawy zmienianej w art. 4 stosuje się w brzmieniu dotychczasowym". Ust. 2: „Głosowanie w wyborach, o których mowa w ust. 1, przeprowadza się w stałych obwodach głosowania utworzonych na podstawie przepisów dotychczasowych". Czyli nie ma też możliwości zmiany granic obwodów.

Zmiana druga to skreślenie artykułów od 11b do 13a, co jest konsekwencją przyjęcia proponowanej poprawki.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa posłów jest... Proszę, biuro.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Chcieliśmy tylko doprecyzować. Art. 11aa ma się również odnosić do zasady przeprowadzania przedterminowych wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Tak?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa jest za przyjęciem takiej poprawki? Bardzo proszę o podniesienie rąk do góry. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 5, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Ponieważ skonsumowaliśmy tą poprawką art. 12 i 13, to teraz przechodzimy do art. 14, tak? Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Szanowni państwo, w poprawkach, które zgłosił pan poseł Horała, jest jeszcze poprawka polegająca na dodaniu art. 4b. To jest przepis utrzymujący w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 8 § 2 k.w. Ten przepis jest oznaczony na roboczo jako 4b, natomiast sugerujemy, aby go zamieścić bezpośrednio przed przepisem o wejściu w życie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, panie pośle.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Bardzo dziękuję za czujność. Faktycznie, w momencie, kiedy skończyliśmy rozpatrywać art. 4, umknęło nam, że chciałbym zgłosić tę właśnie poprawkę. Treść państwo przedstawili już właściwie całkowicie, czyli utrzymanie w mocy również przepisów wykonawczych, które weszły na podstawie aktualnie obowiązującego kodeksu. Oczywiście, przyjmuję też uwagę redakcyjną co do umieszczenia.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę uprzejmie.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jeszcze jedna korekta. Panie pośle, w tym przepisie, kiedy po raz drugi jest wymieniany art. 8, kiedy jest odesłanie do art. 8, tam jeszcze należy uzupełnić, doprecyzować, że cho-

dzi o § 2 w art. 8, a więc w trzecim wierszu: „na podstawie art. 8 § 2 ustawy zmienianej w art. 4”.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Też to przyjmuję. Pani przewodnicząca, to jeszcze nie art. 14, tylko artykuł przed art. 14. Poprawka nr 17 w doręczonym państwu dzisiaj zestawieniu poprawek.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Zasada, pan Paweł Zdun i pani Stankiewicz. Proszę.

Poseł Artur Zasada (PiS):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Chciałbym zwrócić uwagę, że do art. 13 złożyłem poprawkę. Konsultowałem tę poprawkę z Biurem Legislacyjnym, ale chciałbym uzyskać potwierdzenie, zanim ją zupełnie wycofam, że te przepisy, które zostały już przegłosowane, w pełni wyczerpują ustalenia, które były, dotyczące dwukadencyjności. Tak? Dobrze.

W związku z tym, pani przewodnicząca, wycofuję treść swojej poprawki do art. 13. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan Paweł Zdun, bardzo proszę.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, tak jak mówiłem w swoim słowie wstępnym, przed rozpoczęciem prac czy na rozpoczęcie prac Komisji Nadzwyczajnej, kluczowe dla nas jest, żeby cała ustawa, żeby wszystkie przepisy ustawy weszły w życie razem.

Postulujemy, żeby w art. 14 wykreślić wszystkie słowa od „z wyjątkiem”, tzw. „z wyjątkiem przepisów art. 4 pkt 51, 52 i art. 5, które wchodzą w życie” itd. Postulujemy, żeby kadencja PKW wygasała wraz z wejściem w życie ustawy, oczywiście, po 30-dniowym czy 60-dniowym okresie karencji, żeby wszystkie organy były wybrane zgodnie z zapisami ustawy, wedle wejścia jej w życie, czyli PKW, KBW, wszystko razem. Zresztą chciałbym przypomnieć, że...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękujemy bardzo.

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Może niektórym posłom umknęło, ale nawet chyba pan Hermeliński, szef PKW, zwrócił uwagę na to, że wybranie najpierw przez starą PKW nowego KBW...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Panie Pawle, prosimy do rzeczy. Jesteśmy przy...

Przewodniczący KRK RKW Paweł Zdun:

Zostawienie go nowej komisji byłoby pewną niedorzecznością.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Przepraszam, muszę zaingerować. Po pierwsze, czas minął. Natomiast poza tym, że czas minął, to jeszcze nie doszliśmy do art. 14, ponieważ w wyniku poprawki 17 z zestawienia powstanie nowy artykuł, który wejdzie przed art. 14. Jeżeli więc nie ma głosów do tego nowego artykułu, to najpierw go przyjmijmy lub odrzućmy, oczywiście, w głosowaniu. Wtedy przejdziemy do rozpatrywania art. 14.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, pani Stankiewicz. Trzymajmy się tych minut, proszę państwa. Dobrze?

Prezes Stowarzyszenia Solidarni 2010 Ewa Stankiewicz:

Tylko że ja też w sprawie art. 14.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Głosujmy. Proszę bardzo, gdyby pan poseł Horała zechciał jeszcze raz...

Poseł Marcin Horała (PiS):

Poprawka 17 z dostarczonych państwu dzisiaj materiałów, czyli dodająca art. 4b, tylko Biuro Legislacyjne zasugerowało, żeby nie był to art.4b, ale artykuł poprzedzający art. 14. Teraz, po poprzednich zmianach, numeru nie jestem w stanie wykreować, ale to już przy redakcji sprawozdania artykułowi zostanie nadany odpowiedni numer. Chodzi o przyjęcie tego artykułu, który podtrzyma obowiązywanie również aktów wykonawczych do czasu wejścia w życie nowych zmian w k.w., żeby akty wykonawcze, wydane na podstawie Kodeksu wyborczego w dotychczasowym brzmieniu, obowiązywały nadal.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, kto z państwa jest za przyjęciem takiej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Dziękuję. Poprawka została przyjęta.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 2, 4 wstrzymujące się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę, pani Ewa Stankiewicz.

Prezes Stowarzyszenia Solidarni 2010 Ewa Stankiewicz:

Tak jak mój przedmówca, wnioskuję o wykreślenie z art. 14 wszelkich wyjątków. Uważamy, że zmiana powinna dotyczyć PKW jako ciała niekompetentnego, nierzetelnego, nieuczciwego, odpowiedzialnego za chaos wyborczy w poprzednich wyborach samorządowych, ciała, które już deklaruje w tej chwili, że nie będzie w stanie wprowadzić zmian postulowanych przez Komisję. Absolutnie uważamy, że kluczowym jest to, by zmiany również dotyczyły PKW.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł Sowa i pan Cioska.

Poseł Marek Sowa (N):

Muszę powiedzieć, że za chwilę uwierzę, że te wybory w 2015 r. jednak sfałszowaliście. Swoją drogą, muszę powiedzieć, że mam tutaj zgłoszoną poprawkę, żeby cała ustawa weszła w życie 1 stycznia 2020 r. Chciałbym, żeby też była w odpowiednim momencie poddana pod głosowanie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dobrze. Proszę, Biuro Legislacyjne. Co na poprawkę pana posła Sowy?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Co do samej poprawki, uwag nie zgłaszamy. To jest kwestia merytoryczna. Natomiast jeżeli już jestem przy głosie...

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Kiedy nad nią głosować?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Jak rozumiem, to jest jedyna poprawka do art. 14, więc w pierwszej kolejności należy rozstrzygnąć poprawkę i w zależności od tego rozstrzygnięcia... Jeżeli poprawka nie przejdzie, to powinni państwo rozstrzygać o art. 14 w takim brzmieniu, w jakim jest w projekcie.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Poseł... Pan Cioska, bardzo proszę.

Wiceprzewodniczący KRK RKW Tomasz Cioska:

Jeszcze nie poseł, pani przewodnicząca. Szanowna przewodnicząca, Wysoka Komisjo, przychylam się do stwierdzenia mojej koleżanki i przedmówczyni pani Ewy Stankiewicz. W obecnym składzie PKW podtrzymała zatrudnienie całego KBW po skandalu z 2014 r., za który w sposób oczywisty KBW było odpowiedzialne, co potwierdziła jednoznacznie Najwyższa Izba Kontroli w dwóch swoich raportach. Wbrew tym raportom pan sędzia

Hermeliński pozostawił ten skład, praktycznie niezmieniony, z tą samą szefową, która też wprost jest wymieniona wielokrotnie w raporcie NIK jako osobiście odpowiedzialna za to, co się działo w 2014 r. W jaki sposób te osoby mogą dawać rękojmię prawidłowego przeprowadzenia kolejnych wyborów? Nas to bardzo martwi. Obawiamy się, że nie polepszy się to, a wręcz pogorszy, z uwagi na już powstające i wyrażane wielokrotnie przez pana sędziego Hermelińskiego zapowiedzi, że po prostu będzie tak naprawdę sabotował te następne wybory. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze ktoś z państwa posłów z Komisji się zgłaszał? Biuro, bardzo proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Przy okazji rozstrzygania o art. 14 kilka kwestii chcieliśmy jeszcze poruszyć. Dwie z nich to są kwestie o charakterze generalnym, ogólnym, które w pewnym stopniu odnoszą się ogólnie do ustawy. Natomiast w końcowej części jeszcze będę chciał odnieść się do art. 14 w brzmieniu zawartym w projekcie.

Pierwsza z ogólnych kwestii to zagadnienie kompletności zmian dokonanych tym projektem. Z naszej analizy wynika, że takie zmiany powinny być jeszcze dokonane w ustawie o referendum ogólnokrajowym. Sygnalizujemy tę kwestię. My ze swojej strony nie mamy nic przygotowanego, bo jak gdyby o charakterze tych zmian będą decydowały względy merytoryczne. Natomiast z legislacyjnego punktu widzenia dostrzegamy taką potrzebę. Dostosowanie do zmian zaproponowanych w tym projekcie wymaga także odpowiednich korekt w ustawie o referendum ogólnokrajowym. To jest pierwsza kwestia.

Druga kwestia o charakterze ogólnym wiąże się z przepisem o wejściu w życie – o tyle, o ile jak gdyby ten przepis określa, w którym momencie ustawa wejdzie w życie i pośrednio, w jakim momencie adresaci tych rozwiązań będą mogli się zapoznać z wprowadzanymi zmianami. Otóż w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego została sformułowana zasada, która potocznie zwie się zasadą ciszy legislacyjnej i odnosi się do prawa wyborczego. Zgodnie z tą zasadą trybunał wskazał, że ustawodawca powinien powstrzymać się od dokonywania istotnych zmian w prawie wyborczym na 6 miesięcy przed wyborami. Przez istotne zmiany trybunał rozumie takie zmiany, które rzutują na sposób przeprowadzania wyborów. W szczególności wskazuje tutaj na zmiany, które dotyczą zasad tworzenia okręgów wyborczych, kształtowania składów komisji. Z analizy projektu wynika, że część zawartych w tym projekcie zmian spełnia tę cechę zmiany istotnej w rozumieniu orzecznictwa TK. Jak wskazałem, ta zasada ogólnie stanowi, że ustawodawca powinien się powstrzymać w okresie 6-miesięcznym przed wyborami od dokonywania tego rodzaju zmian, przy czym przez wybory w rozumieniu orzecznictwa TK należy rozumieć pierwszą czynność wyborczą, która takim wyborom towarzyszy, tj. zarządzenie wyborów. W naszej ocenie, istnieje ryzyko naruszenia tej zasady. Tego w tym momencie nie da się przesądzić. Natomiast z takim ryzykiem w odniesieniu do tego projektu mamy niewątpliwie do czynienia. To była druga kwestia ogólna.

Trzecia kwestia odnosi się już stricte do art. 14. W odniesieniu do art. 14, w szczególności do końcowej części tego artykułu, mamy pewną propozycję, ponieważ państwo, konstruując ten wyjątek w odniesieniu do wejścia w życie niektórych zmian zawartych w art. 4, ten termin określają jako dzień następujący „po dniu wyborów do Sejmu zarządzonych w związku z upływem obecnej kadencji Sejmu". Jak rozumiemy, intencją wnioskodawców jest, aby te dwie zmiany wchodziły od nowej kadencji Sejmu. Tak w pewnym uproszczeniu można wskazać. Otóż, aby zrealizować tę intencję w sposób bardziej adekwatny czy w sposób taki bardziej dokładny, nie należałoby się w związku z tym odnosić do dnia wyborów do Sejmu, bo ten dzień, który państwo wskazują, tj. dzień następujący po dniu wyborów, to formalnie jeszcze będzie dalej obecna czy bieżąca kadencja Sejmu. Aby bardziej oddać tę intencję, należałoby jednak się odnieść do dnia czy pierwszego dnia kadencji Sejmu następującej po kadencji, w trakcie której ustawa weszła w życie, więc końcowa... To, oczywiście, powodowałoby pewną zmianę merytoryczną, bo to w efekcie byłby inny dzień, natomiast – w naszej ocenie – bardziej byłoby bliższe realizacji intencji, którą wnioskodawcy w ten sposób chcą zrealizować.

W wątpliwość poddajemy także konieczność zawarcia art. 5 w katalogu przepisów, które w tym wyjątku miałyby się pomieścić. Otóż – w naszej ocenie – ten artykuł... To jest artykuł wskazujący m.in., że „kadencja dotychczasowej Państwowej Komisji Wyborczej wygasa z dniem wejścia w życie przepisów art. 4 pkt 51 i 52". On powinien wchodzić na zasadach ogólnych. Z tego przepisu wynika, kiedy skutek określony w tym przepisie nastąpi.

Konkludując, proponujemy więc, aby przepisowi o wejściu w życie nadać brzmienie następujące: „Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 4 pkt 51 i 52, które wchodzą w życie z pierwszym dniem kadencji Sejmu następującej po kadencji, w trakcie której niniejsza ustawa weszła w życie". Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Dobrze. To, odnosząc się zbiorczo do tych zmian, chciałbym w imieniu wnioskodawców przychylić się do propozycji Biura Legislacyjnego odnoszącej się do zmian w art. 14. To po pierwsze. Po drugie, zdajemy sobie sprawę, jeżeli chodzi o ustawę o referendum, że tutaj być może będą potrzebne zmiany, natomiast jeszcze to analizujemy. Ewentualne poprawki wniesiemy przy drugim czytaniu. Odnośnie do terminu, znamy sytuację i te zastrzeżenia, które się pojawiają. Natomiast w naszym przekonaniu to sprawa nie jest przesądzona, ale wszystko zależy od tego, jak będą wyglądały dalsze prace, tak więc tutaj przyjmujemy do wiadomości, tak mogę powiedzieć.

Prosiłbym o możliwość przejścia do głosowania nad art. 14.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, przyjmijmy najpierw poprawki, które zostały zgłoszone. Zgłosili je pan poseł Sowa i pan poseł Horała. Poprawki przejęte...

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

A czy trzeba by przejąć tę poprawkę Biura Legislacyjnego?

Poseł Marcin Horała (PiS):

Trzeba byłoby przejąć, tak?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Przejąć jeszcze poprawkę biura. Tak. Poseł Horała przejmuje.

Poseł Łukasz Schreiber (PiS):

Poseł Horała deklaruje, tak?

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Pierwsze musimy przegłosować poprawki posła Horały i poprawki przejęte przez posła Horałę czy poprawkę posła Sowy? Posła Sowy jako pierwszą.

Proszę państwa, kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez posła Sowę?

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Jeszcze tak dla porządku, pani przewodnicząca, chciałem powiedzieć, że...

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Jesteśmy w trakcie głosowania.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Skreślam swoją poprawkę, żeby była jasność.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Aha, rozumiem. Dziękuję. Jesteśmy w trakcie głosowania.

Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 6 głosów, przeciw – 9, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, teraz poprawka posła Horały.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Mam tylko jedną poprawkę – tę, którą przejąłem od Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Rozumiem. Dobrze, przejętą od Biura Legislacyjnego.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 7, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję bardzo. Teraz przegłosujemy przyjęcie art. 14.

Kto z państwa posłów jest za przyjęciem art. 14? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 7, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Proszę państwa, przechodzimy teraz do głosowania nad całością projektu ustawy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem projektu ustawy zawartego w druku nr 2001 wraz z przyjętymi poprawkami? Kto jest przeciw? Dziękuję. Proszę podać wynik.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za – 9 głosów, przeciw – 7, brak wstrzymujących się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Teraz następuje wybór sprawozdawcy Komisji. Bardzo proszę.

Poseł Marcin Horała (PiS):

Chciałem zgłosić kandydaturę pani przewodniczącej na sprawozdawcę Komisji.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Dziękuję. Zaraz, chwileczkę. Jesteśmy przy tym. Proszę państwa, wyrażam zgodę.

Czy ktoś jest przeciw? Czy ktoś ma inną kandydaturę? Na sprawozdawcę została zgłoszona kandydatura mojej skromnej osoby. Słucham, panie pośle. Proszę.

Poseł Piotr Zgorzelski (PSL):

Zgadzam się.

Przewodnicząca poseł Anna Milczanowska (PiS):

Aha, rozumiem. Myślałam... Dziękuję.

Proszę państwa, bardzo dziękuję wszystkim państwu posłom za pracę nad drukiem nr 2001. Dziękuję stronie społecznej, która była z nami od początku. Dziękuję Ruchowi Kontroli Wyborów, Narodowemu Instytutowi Samorządu Terytorialnego i wszystkim przedstawicielom samorządów, którzy tu dzisiaj gościli. Bardzo dziękuję też przedstawicielom korporacji samorządowych, związkom polskich miast, powiatów, gmin i województw.

Proszę państwa, dziękuję za pracę nad drukiem nr 2001, a druk nr 2023 na prośbę wnioskodawców przekładamy na późniejsze posiedzenia Komisji Nadzwyczajnej, bo Komisja jeszcze nie zakończyła swojej pracy i trwa. Bardzo serdecznie dziękuję. Życzę państwu dobrej nocy.